

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Кравченко О. О., Кучер Г.М., Резніченко І. Г.

**ДИТЯЧІ ЗАКЛАДИ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ:
ДОСВІД М. УМАНІ**

Навчально-методичний довідник

Умань
2021

УДК 379.81-053.6(477.46-2)(03)
К78

Рецензенти:

Расказова О. І., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Бездень В. М., заслужений працівник освіти України, заступник генерального директора з виховної роботи ДП УДЦ «Молода гвардія»;

Коляда Н. М., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 3 від 28 жовтня 2021 року)*

Кравченко О. О.

К78 Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку: досвід м. Умані : навч.-метод. довідник / О. О. Кравченко, Г. М. Кучер, І. Г. Резніченко ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. – Умань : ЦП «Компринт», 2021. – 242 с.

У навчально-методичному довіднику розглянуто нормативно-правові документи щодо оздоровлення та відпочинку дітей та молоді, вивчено досвід роботи Уманських міських проектів оздоровлення та відпочинку дітей та молоді.

Видання буде корисне для організаторів оздоровчого літнього дитячого відпочинку, а також для педагогів-організаторів, вчителів, психологів, соціальних працівників.

Навчально-методичний довідник підготовлений за результатами науково-дослідної теми «Соціально-психологічна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами засобами інклюзивного туризму» (державний реєстраційний номер: 0119U103978) Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

УДК 379.81-053.6(477.46-2)(03)

© Кравченко О. О., Кучер Г. М.,
Резніченко І. Г., 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	4
I. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ ЩОДО ОЗДОРОВЛЕННЯ І ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ	17
Закон України «Про оздоровлення та відпочинок дітей»...	17
Державний соціальний стандарт оздоровлення та відпочинку дітей.....	53
Типове положення про дитячий заклад оздоровлення та відпочинку.....	64
Типові штатні нормативи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.....	83
Концепція державної соціальної програми оздоровлення та відпочинку дітей на період до 2025 року.....	93
Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року.....	102
Перелік законодавчих актів по безбар'єрності.....	162
II. УМАНСЬКІ МІСЬКІ ПРОЄКТИ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ	165
Міська програма оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді на 2021–2025 роки	165
Положення про відділення реабілітації, оздоровлення та відпочинку змішаного типу «БУГ».....	191
Положення про літній оздоровчий табір санаторного типу «Мрія» Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Пролісок».....	199
Положення про Центр дозвілля та відпочинку для дітей шкільного віку «Барвограй».....	206
ДОДАТКИ	211
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	

ВСТУП

Одним із найважливіших завдань нашої держави в забезпеченні соціального захисту дитинства, турботі про здоров'я дітей є реалізація конституційного права дітей на оздоровлення та відпочинок. Водночас, спостерігається стійка тенденція до погіршення здоров'я дітей. Таким чином, оздоровлення та відпочинок дітей і учнівської молоді під час літніх канікул не тільки сприятиме зміцненню здоров'я та поновленню сил перед початком нового навчального року, а й сприятиме розвитку дитини, реалізації її творчих здібностей, формуванню здорового способу життя.

Закон України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» визначає основні засади державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, повноваження органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, правові, фінансові та організаційні засади утворення і діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, права, обов'язки та відповідальність усіх учасників процесу.

Відпочинок – комплекс спеціальних заходів соціального, виховного, медичного, гігієнічного, спортивного характеру, що забезпечують організацію дозвілля дітей, відновлення фізичних і психічних функцій дитячого організму, сприяють розвитку духовності та соціальної активності дітей, що здійснюються в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку протягом відпочинкової зміни.

Оздоровлення – комплекс спеціальних заходів соціального, виховного, медичного, гігієнічного, спортивного характеру, спрямованих на поліпшення та зміцнення фізичного і психічного стану здоров'я дітей, що здійснюються в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку протягом оздоровчої зміни;

Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку – постійно або тимчасово діючий, спеціально організований або пристосований заклад, призначений для оздоровлення, відпочинку, розвитку дітей, що має визначене місце розташування, матеріально-технічну базу, кадрове забезпечення та технології для надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей відповідно до

державних соціальних стандартів надання послуг з оздоровлення та відпочинку [27].

Відповідно до Закон України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» існує така типологія змін:

- відпочинкова зміна – період перебування дитини в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку не менше 14 днів;

- оздоровча зміна – період перебування дитини в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку не менше 21 дня, протягом якого дитина отримує послуги з оздоровлення та відпочинку;

- профільна зміна (туристична, спортивна, додаткової освіти: юних біологів, математиків, екологів тощо) – період перебування дитини в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку, протягом якого дитина крім послуг з оздоровлення та відпочинку отримує комплекс послуг, спрямованих на розвиток певних здібностей та інтересів;

- тематична зміна – оздоровча або відпочинкова зміна, протягом якої дитина крім послуг з оздоровлення та відпочинку отримує комплекс додаткових послуг, спрямованих на розвиток її здібностей та інтересів за напрямками позашкільної освіти, фізичної культури та спорту, соціальної реабілітації, соціального захисту тощо за спеціальною програмою.

Відповідно до Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» серед принципів державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей є: рівність прав кожної дитини на оздоровлення та відпочинок; створення умов для зміцнення фізичного та психічного здоров'я дітей шляхом належної організації оздоровлення та відпочинку; надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітям, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки.

Відповідно до Статті 7 цього ж закону: «Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у межах своїх повноважень забезпечують: реалізацію державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, розроблення і виконання відповідних регіональних

програм; оздоровлення та відпочинок дітей, у першу чергу дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, протягом року тощо» [6].

Відповідно до Статті 9 ЗУ «Про оздоровлення та відпочинок дітей»:

1. Державні соціальні стандарти оздоровлення та відпочинку дітей є складовою державних соціальних стандартів.

2. Складовими державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей є: нормативи матеріально-технічного забезпечення дитячих закладів оздоровлення та відпочинку інвентарем та обладнанням для надання медичних послуг, організації виховного процесу та дозвілля дітей, у тому числі національно-патріотичного виховання; нормативи розміщення дітей для оздоровлення та відпочинку на території, у будинках і приміщеннях дитячих закладів оздоровлення та відпочинку; норми забезпечення дітей повноцінним харчуванням у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку відповідно до фізіологічних потреб і енерговитрат.

Відповідно до Статті 13 «Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку»:

«Оздоровлення та відпочинок дітей може здійснюватися у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку протягом року, сезонно, під час канікул, цілодобово, протягом дня.

Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку за своїми організаційно-правовими формами може бути державної (заснований на державній формі власності), комунальної (заснований на комунальній формі власності) або приватної (заснований на приватній формі власності) форми власності.

Діти, які потребують особливих умов для оздоровлення, оздоровлюються у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку в супроводі батьків або інших законних представників, соціальних працівників тощо.

Оздоровлення та відпочинок дітей, які потребують особливих умов для оздоровлення, здійснюються у спеціально пристосованих дитячих закладах оздоровлення та відпочинку або в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку із спеціально обладнаними місцями.

Перебування разом з дітьми у закладах оздоровлення та відпочинку осіб, зазначених в абзацах третьому, п'ятому і шостому цієї частини, здійснюється за рахунок коштів таких осіб, благодійної допомоги тощо» [12].

До дитячих закладів оздоровлення належать:

– дитячий заклад санаторного типу – заклад, у якому діти перебувають цілодобово і де поряд з оздоровчими надається комплекс медичних послуг, спрямованих на поліпшення стану їхнього здоров'я, запобігання захворюванням. З урахуванням природно-кліматичних умов, наявної лікувально-оздоровчої бази, кадрового забезпечення такі заклади можуть бути спеціалізованими;

– дитячий центр – заклад, що функціонує протягом року, в якому діти перебувають цілодобово. Центр має відповідне кадрове забезпечення, спеціально відведену територію, матеріально-технічну базу, які відповідають санітарно-гігієнічним нормам, для організації оздоровлення, відпочинку та навчання дітей;

– позаміський заклад оздоровлення та відпочинку – заклад, що функціонує протягом року, сезонно або під час канікул, у якому діти перебувають цілодобово. Заклад повинен мати спеціально відведену територію, що знаходиться в курортній або замській зоні, матеріально-технічну базу, що відповідає санітарно-гігієнічним нормам, кадрове забезпечення для організації оздоровлення. Відповідний заклад також може належати до закладу відпочинку [6].

До дитячих закладів відпочинку належать:

– табір з денним перебуванням – табір, тимчасово утворений у навчальному закладі, закладі культури, охорони здоров'я, фізичної культури та спорту, в якому забезпечується належний догляд за дітьми, виховний процес, їх повноцінне дозвілля, розвиток творчих здібностей та інтересів і де діти перебувають протягом дня, але не менше 6 годин;

- дитячий заклад праці та відпочинку – заклад з денним або цілодобовим перебуванням, у якому поряд з відпочинком організовується трудова діяльність з метою формування у дітей трудових інтересів і навичок;
- наметове містечко – тимчасово діючий заклад з денним або цілодобовим перебуванням, облаштований на спеціально відведеній території, що відповідає санітарно-гігієнічним вимогам та нормам, у якому здійснюється комплекс заходів, спрямованих на формування у дітей навичок безпечної життєдіяльності, самообслуговування, колективізму.

Дитячий оздоровчий табір є позашкільним виховним закладом, що створюється з метою зміцнення здоров'я, організації літнього відпочинку, задоволення інтересів і духовних потреб підлітків; при цьому стратегічними завданнями його діяльності є:

- пропаганда здорового способу життя, формування культури здоров'я;
- забезпечення належних умов для повноцінного оздоровлення та відпочинку дітей, розвитку їх творчих здібностей шляхом проведення занять фізичною культурою, туризмом, правоохоронною та краєзнавчою роботою, суспільно корисною працею, а також на основі добровільного вибору видів діяльності за інтересами, дозвілля тощо [3].

Ключова ідея інклюзивного підходу – не особистість має прилаштовуватися до суспільних, соціальних, економічних стосунків, а навпаки суспільство має створити умови для задоволення особливих потреб кожної особистості. Соціум має бути максимально адаптований до людей з інвалідністю. Інклюзія це процес включення осіб з інвалідністю в активне суспільне життя. В даному контексті проблема здоров'я (особливі потреби) не розглядається як характеристика людини, це перш за все, проблема соціальна, оскільки вона зумовлена непристосованістю оточення, а саме соціальної інфраструктури та ставленням соціуму до людей з особливими потребами.

Разом з вибором цінностей західного світу, визнанням основних міжнародних стандартів в галузі прав людини, (Декларації ООН про права людини, Конвенцій ООН про права дитини, про права інвалідів,) Україна взяла на себе зобов'язання щодо надання дітям з інвалідністю можливості в повному обсязі користуватися всіма правами людини і нарівні з іншими дітьми мати право на освіту, разом з іншими брати участь в спортивних заходах, у проведенні дозвілля та відпочинку. Необхідність інтегрування дітей з інвалідністю зазначена в офіційних документах на рівні постанов Кабінету Міністрів України та державних програм. Зокрема, в Указі Президента України «Про першочергові заходи щодо створення сприятливих умов з життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями», наказах Міністерства освіти і науки України вказується на рівний доступ до якісної освіти дітей з особливими потребами за рахунок створення інклюзивного освітнього середовища.

Діти з інвалідністю так само, як і діти зі станом здоров'я та розвитку в межах вікової норми, мають конституційне право розвиватися відповідно до своїх здібностей, брати участь у житті суспільства, використовувати свій інтелектуальний і творчий потенціал. Їх успішна соціалізація та самореалізація у суспільному житті мають бути забезпечена на рівні всіх структурних компонентів освіти: дошкільної, середньої та позашкільної.

Віповідно до Концепції Державної соціальної програми оздоровлення та відпочинку дітей на період до 2025 року: «нерозв'язаними залишаються питання надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітям, які потребують особливих умов для оздоровлення. З огляду на це важливим є впровадження у сферу оздоровлення та відпочинку дітей принципу інклюзивності з метою забезпечення рівних можливостей та недискримінації в отриманні дітьми послуг з оздоровлення та відпочинку. Незадовільний матеріально-технічний стан закладів є основною причиною недоступності послуг для дітей зазначеної категорії». Таким чином, метою Програми є забезпечення належної якості та доступності послуг з оздоровлення та відпочинку дітей,

організація реабілітації дітей з інвалідністю, запобігання інвалідизації дітей, збереження, удосконалення та розвиток мережі дитячих оздоровчих закладів, наметових містечок, створення в них безпечних умов перебування та збільшення кількості дітей, охоплених послугами з оздоровлення та відпочинку. Також Програма передбачає використання потенціалу громадських об'єднань в організації відпочинку дітей [10].

Відповідно до «Державного соціального стандарту оздоровлення та відпочинку дітей» у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку необхідним є проведення виховної діяльності:

- організація діяльності гуртків і клубів за інтересами, дитячих студій, творчих майстерень тощо;
- проведення олімпіад, конкурсів знань, виставок технічної та художньої творчості, зустрічей з діячами науки тощо;
- організація розвивальних та інтелектуальних ігор; організація краєзнавчої та екологічної роботи;
- проведення дискотек, танцювальних вечорів, концертів художньої самодіяльності;
- організація дитячих свят (відкриття та закриття зміни, пам'ятні дати тощо);
- організація екскурсій;
- демонстрація художніх і науково-популярних фільмів, відеофільмів, мультфільмів, які відповідають віку дітей та не суперечать нормам суспільної моралі;
- організація перегляду спектаклів театрів юного глядача, театрів для дітей та інших творчих;
- організація виступів музичних і музично-танцювальних колективів [4].

У відповідності до вимог позашкільної освіти, освітньо-виховне середовище дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, акцентоване на: створення умов для творчого, інтелектуального, духовного та фізичного

розвитку дітей; залучення до активної комунікації та творчості; формування соціальних компетентностей; створення умов для самовизначення та самореалізації. Інклюзія в системі дитячого оздоровлення та відпочинку дозволить організувати оздоровлення та відпочинок дітей з інвалідністю у сучасних дитячих оздоровчих закладах усіх рівнів де створені відповідні умови для активного відпочинку.

Актуальним у цьому контексті є аналіз досвіду роботи регіональних та міських інклюзивних закладів відпочинку та оздоровлення для дітей та молоді, зокрема заклади м. Умань.

Міська програма оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді на 2021–2025 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до Конституції України, Сімейного кодексу України, Закону України «Про охорону дитинства», Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей», інших нормативно-правових актів, обласної Програми оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді, Положення про Міністерство соціальної політики України, Положення про управління праці та соціального захисту населення та з метою удосконалення організації повноцінного оздоровлення, відпочинку дітей і учнівської молоді в м. Умань [16].

«Метою Програми є забезпечення якості та доступності послуг з оздоровлення та відпочинку, організація реабілітації дітей з інвалідністю, запобігання інвалідизації дітей, збереження, удосконалення та розвиток мережі дитячих оздоровчих закладів, створення в них безпечних умов перебування та збільшення кількості дітей, охоплених послугами з оздоровлення та відпочинку. Досягнення поставленої мети буде здійснюватись шляхом покращення умов оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку; впровадження інноваційних форм у навчально-культурні програми цих закладів; вироблення ефективних механізмів забезпечення оздоровчими

послугами максимальної кількості дітей і учнівської молоді, в першу чергу тих, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки» [16].

До основних завдань Програми відносять:

1) покращення якості оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді, збільшення кількості дітей, охоплених організованими формами оздоровлення та відпочинку, в першу чергу тих, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки;

2) відкриття позаміського інклюзивного оздоровчо-реабілітаційного центру для дітей та підлітків на базі приміщень в с. Дмитрушки-2;

3) поліпшення інформаційного, науково-методичного, матеріально-технічного забезпечення діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку та підвищення їх престижу;

4) зміцнення та підвищення кваліфікації кадрового потенціалу дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

5) розвиток творчих здібностей дітей та молоді, формування здорового способу життя та патріотичне виховання;

6) удосконалення роботи Центру дозвілля та відпочинку дітей шкільного віку «Барвограй»;

7) покращення стану здоров'я та фізичного розвитку дитячого населення.

На сьогодні в м. Умані функціонують такі літні інклюзивні заклади оздоровлення та відпочинку:

– відділення реабілітації, оздоровлення та відпочинку змішаного типу «БУГ» Центру соціальних послуг управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради;

– літній оздоровчий табір санаторного типу «Мрія» Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Пролісок»;

– Центр дозвілля та відпочинку для дітей шкільного віку «Барвограй» Центру інтегрованих соціальних послуг управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради.

Відділення реабілітації, оздоровлення та відпочинку змішаного типу «Буг» –(далі – Відділення) є структурним підрозділом Центру інтегрованих соціальних послуг управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради.

Основною метою Відділення є «забезпечення реабілітації, оздоровлення, змістовного відпочинку, цікавого дозвілля, формування здорового способу життя, патріотичного виховання дітей та молоді, творчого і духовного розвитку сімей з дітьми, пенсіонерів, інвалідів, внутрішньо переміщених осіб, учасників АТО та їх сімей»[19].

Завдання діяльності Відділення:

- надання оздоровчих процедур та реабілітаційних послуг відповідно до віку та стану здоров'я клієнтів;
- надання соціально-психологічних послуг внутрішньо переміщеним особам із районів проведення АТО та окупованої території АР Крим, членам сімей військовослужбовців, які загинули в АТО, військовослужбовцям, які проходять службу в районах проведення АТО та сім'ям, які перебувають в складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги;
- організація змістовного дозвілля та відпочинку відповідно до віку та інтересів клієнтів;
- організація тематичних змін, в тому числі патріотичних;
- пропагування здорового способу життя та занять спортом.
- виховання шанобливого ставлення до історії, культурної спадщини та природи рідного краю.

Інклюзивний соціально-реабілітаційний оздоровчий табір санаторного типу «Мрія» (далі – табір «Мрія») є інклюзивним закладом Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Пролісок».

Метою діяльності табору є «реалізація права кожної дитини на повноцінний відпочинок, оздоровлення, забезпечення змістовного дозвілля, задоволення інтересів і духовних запитів, розвиток здібностей, створення

передумов для інтеграції у суспільство відповідно до індивідуальних потреб» [20].

Табір «Мрія» призначений для оздоровлення та відпочинку дітей з інвалідністю, дітей-сиріт та позбавлених батьківського піклування, дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей, дітей, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, дітей з родин учасників АТО та інших категорій та не має на меті отримання прибутку.

Табір «Мрія» розміщується на території та в приміщеннях Центру, що відповідають безбар'єрній архітектурі, санітарно-гігієнічним, протипожежним вимогам, техніці безпеки, мають усі види комунального благоустрою.

Табір «Мрія» Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Пролісок» є інклюзивним закладом санаторного типу, який створюється на період оздоровчого періоду як з денним, так і цілодобовим перебуванням дітей (за потребою), із зміною не менше 21 дня.

Завданнями дитячого оздоровчого табору «Мрія» є:

- проведення оздоровлення, виховної та реабілітаційної роботи відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів та здібностей дітей, з урахуванням їх віку, психофізичних особливостей, стану здоров'я з використанням різних форм роботи;

- пропаганда здорового способу життя;
- педагогічна, соціально-медична, психологічна реабілітація дітей;
- створення належних умов для повноцінного оздоровлення та відпочинку, розвитку творчих здібностей у дітей, занять фізичною культурою, розширення кругозору;

- добровільний вибір діяльності та дозвілля;
- вільне висловлювання поглядів, думок та переконань;
- організація роботи гуртків за інтересами.

Центр дозвілля та відпочинку дітей шкільного віку «Барвограй» (далі - Центр) спільний соціальний проект управління праці та соціального захисту

населення Уманської міської ради та Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини створений в Центрі інтегрованих соціальних послуг.

Центр «Барвограй» охоплює дозвіллям та відпочинком дітей віком від 6 до 17 років.

Основною метою діяльності Центру є «забезпечення необхідних умов для змістовного відпочинку, цікавого дозвілля, формування здорового способу життя, творчого і духовного розвитку» [21].

Завдання діяльності Центру:

- організація культурного та змістовного дозвілля;
- організація змістовних тематичних змін;
- виховання шанобливого ставлення до історії, культурної спадщини та природи рідного краю;
- пропагування здорового способу життя та занять спортом;
- виховання поваги до праці та трудової діяльності.

Центр організовує свою діяльність за такими напрямками: спортивно-масовий, культурно-дозвільна діяльність, соціальний та навчальний напрямки.

Спортивно-масовий напрямок:

- організація і проведення масово-оздоровчих, фізкультурних і спортивних заходів під гаслом: «Спорт для всіх»;
- формування всебічно розвиненої особистості засобами фізичної культури і спорту;
- пропаганда здорового способу життя;
- створення фізкультурно-спортивних аматорських об'єднань, секцій та команд;
- зміцненню здоров'я, загартування організму;

Культурно-дозвільна діяльність:

- реалізація театралізованих ігрових програм;
- розробка та проведення розвиваючих програм дозвілля;

- організація розважальних програм;
- організація тематичних змін;
- впровадження культурно-дозвільних проектів та програм для різновікових категорій дітей.

Соціальний напрямок:

- проведення інформаційно-просвітницької роботи, розповсюдження соціальної реклами;
- залучення дітей незахищених соціальних категорії до участі у масових та загальноміських заходах;
- презентації ігрових театралізованих програм, концертів для дітей-інвалідів, дітей з сімей, які перебувають в складних життєвих обставинах, дітей внутрішньо переміщених осіб, дітей військовослужбовців, які загинули під час проведення антитерористичної операції.

Навчальний напрямок:

- розробка програм та складання тематичних планів відпочинкових заходів та дозвілля;
- організація роботи гуртків за інтересами.

Таким чином, Уманські інклюзивні заклади оздоровлення та відпочинку забезпечують реалізацію права кожної дитини на повноцінний відпочинок, оздоровлення, змістове дозвілля, задоволення інтересів і духовних запитів, розвиток здібностей та створюють передумови для інтеграції у суспільство відповідно до індивідуальних потреб.

I. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ ЩОДО ОЗДОРОВЛЕННЯ І ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про оздоровлення та відпочинок дітей

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2008, № 45, ст.313)

Цей Закон визначає основні засади державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, повноваження органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, правові, фінансові та організаційні засади утворення і діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, права, обов'язки та відповідальність усіх учасників процесу.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:
відпочинкова зміна - період перебування дитини в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку не менше 14 днів;

оздоровча зміна - період перебування дитини в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку не менше 21 дня, протягом якого дитина отримує послуги з оздоровлення та відпочинку;

профільна зміна (туристична, спортивна, додаткової освіти: юних біологів, математиків, екологів тощо) - період перебування дитини в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку, протягом якого дитина крім послуг з оздоровлення та відпочинку отримує комплекс послуг, спрямованих на розвиток певних здібностей та інтересів;

тематична зміна - оздоровча або відпочинкова зміна, протягом якої дитина крім послуг з оздоровлення та відпочинку отримує комплекс додаткових послуг, спрямованих на розвиток її здібностей та інтересів за напрямами позашкільної освіти, фізичної культури та спорту, соціальної реабілітації, соціального захисту тощо за спеціальною програмою;

відпочинок - комплекс спеціальних заходів соціального, виховного, медичного, гігієнічного, спортивного характеру, що забезпечують організацію дозвілля дітей, відновлення фізичних і психічних функцій дитячого організму, сприяють розвитку духовності та соціальної активності дітей, що здійснюються в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку протягом відпочинкової зміни;

оздоровлення - комплекс спеціальних заходів соціального, виховного, медичного, гігієнічного, спортивного характеру, спрямованих на поліпшення та зміцнення фізичного і психічного стану здоров'я дітей, що здійснюються в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку протягом оздоровчої зміни;

дитячий заклад оздоровлення та відпочинку - постійно або тимчасово діючий, спеціально організований або пристосований заклад, призначений для оздоровлення, відпочинку, розвитку дітей, що має визначене місце розташування, матеріально-технічну базу, кадрове забезпечення та технології для надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей відповідно до державних соціальних стандартів надання послуг з оздоровлення та відпочинку;

державні соціальні стандарти оздоровлення та відпочинку дітей - встановлені законами, іншими нормативно-правовими актами соціальні норми і нормативи або їх комплекс, на базі яких визначаються рівні основних державних соціальних гарантій щодо забезпечення необхідними послугами з оздоровлення та відпочинку дітей;

мережа дитячих закладів оздоровлення та відпочинку - сукупність дитячих закладів оздоровлення та відпочинку (працюючих та непрацюючих) незалежно від форми власності, типу та підпорядкування;

{Частина першу статті 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

Державний реєстр майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей - електронна база даних про об'єкти права власності (працюючі та

непрацюючі), призначені для оздоровлення та відпочинку дітей, незалежно від форми власності та підпорядкування;

{Частина першу статті 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

суб'єкт господарювання, що здійснює управління дитячим закладом оздоровлення та відпочинку, - юридична особа, державне, комунальне та інше підприємство, громадянин України, іноземець або особа без громадянства, що організовує та забезпечує діяльність дитячого закладу оздоровлення та відпочинку;

{Частина першу статті 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

майнові об'єкти оздоровлення та відпочинку дітей - комплекс будівель, споруд, у тому числі інженерних, інших приміщень, земельних ділянок, на яких вони розміщені, що в сукупності забезпечує діяльність дитячого закладу оздоровлення та відпочинку на належному рівні;

{Частина першу статті 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

діти, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, - діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування; діти осіб, визнаних учасниками бойових дій відповідно до пунктів 19-21 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; діти, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів, а також внаслідок захворювання,

одержаного у період участі в антитерористичній операції, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях; діти, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадянського протесту; діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи; діти, які проживають у населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення; рідні діти батьків-вихователів або прийомних батьків, які проживають в одному дитячому будинку сімейного типу або в одній прийомній сім'ї; діти, взяті на облік службами у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах; діти з інвалідністю; діти, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; діти, які постраждали внаслідок стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф; діти з багатодітних сімей; діти з малозабезпечених сімей; діти, батьки яких загинули від нещасного випадку на виробництві або під час виконання службових обов'язків, у тому числі діти журналістів, які загинули під час виконання службових обов'язків; діти, одному з батьків яких встановлено інвалідність I або II групи; діти, які перебувають на диспансерному обліку; талановиті та обдаровані діти - переможці міжнародних, всеукраїнських, обласних, міських, районних олімпіад, конкурсів, фестивалів, змагань, спартакіад, відмінники навчання, лідери дитячих громадських організацій; діти - учасники дитячих творчих колективів та спортивних команд; діти працівників агропромислового комплексу та соціальної сфери села;

{Абзац статті 1 в редакції Закону № 1401-VI від 21.05.2009; із змінами, внесеними згідно із Законом № 592-VIII від 14.07.2015; в редакції Закону № 2081-VIII від 06.06.2017; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2462-VIII від 19.06.2018; в редакції Закону № 2576-VIII від 02.10.2018; із змінами, внесеними згідно із Законом № 329-IX від 04.12.2019}

діти, які потребують особливих умов для оздоровлення, - діти з особливими фізичними та психічними потребами, які не можуть перебувати в закладах оздоровлення та відпочинку самотійно, потребують індивідуального догляду та створення спеціальних умов;

послуги з оздоровлення - комплекс спеціальних заходів соціального, виховного, медичного, гігієнічного, спортивного характеру, що надаються дитячим закладом оздоровлення та відпочинку і спрямовані на відновлення та поліпшення фізичного і психічного стану здоров'я дитини;

відпочинкові послуги - заходи, спрямовані на організацію дозвілля дітей з дотриманням періоду активного та пасивного відпочинку, організацію раціонального харчування та забезпечення відповідними до вимог умовами проживання.

Стаття 2. Законодавство у сфері оздоровлення та відпочинку дітей

1. Законодавство у сфері оздоровлення та відпочинку дітей складається з Конституції України, Сімейного кодексу України, законів України «Про охорону дитинства», «Про позашкільну освіту», цього та інших законів, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, інших нормативно-правових актів.

Стаття 3. Основні принципи та напрями державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей

1. Державна політика у сфері оздоровлення та відпочинку дітей ґрунтується на таких принципах:

рівності прав кожної дитини на оздоровлення та відпочинок;

визнання пріоритетним у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування здійснення заходів, спрямованих на зміцнення здоров'я дітей шляхом організації оздоровлення та відпочинку;

створення оптимальних умов для безпечного та ефективного перебування дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку;

створення умов для зміцнення фізичного та психічного здоров'я дітей шляхом належної організації оздоровлення та відпочинку;

надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітям, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки;

адресності соціальної допомоги, що надається з державного і місцевих бюджетів для оздоровлення та відпочинку дітей.

2. Основними напрямками державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей є:

підтримка заходів, що здійснюються підприємствами, установами і організаціями, фондами, громадянами та їх об'єднаннями в цій сфері;

створення доступного та ефективного ринку послуг з оздоровлення та відпочинку дітей;

збереження і розвиток мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

забезпечення підготовки кадрів для здійснення заходів з оздоровлення та відпочинку дітей;

стимулювання проведення науково-дослідних робіт, розроблення та впровадження інноваційних програм;

створення механізмів економічного стимулювання, кредитування, цільової фінансової підтримки закладів, що здійснюють оздоровлення та відпочинок дітей;

оптимізація системи управління;

створення Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей з метою запобігання ліквідації, передачі під заставу, перепрофілюванню, використанню не за призначенням таких об'єктів, а також з метою забезпечення доступності та відкритості інформації про дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, і послуги, які вони надають;

{Абзац дев'ятий частини другої статті 3 в редакції Закону № 2081-VIII від 06.06.2017}

розробка та затвердження державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку.

Стаття 4. Система оздоровлення та відпочинку дітей

До системи оздоровлення та відпочинку дітей належать:

Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких належать дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування;

{Абзац другий статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5462-VI від 16.10.2012, № 2081-VIII від 06.06.2017}

дитячі заклади оздоровлення та відпочинку всіх типів та форм власності, благодійні організації та громадські об'єднання, а також підприємства, установи та організації незалежно від форми власності, які забезпечують оздоровлення та відпочинок дітей;

{Статтю 4 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

інші суб'єкти, що забезпечують оздоровлення та відпочинок дітей.

Стаття 5. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей

{Назва статті 5 в редакції Законів № 5462-VI від 16.10.2012, № 2081-VIII від 06.06.2017}

1. Центральним органом виконавчої влади у сфері оздоровлення та відпочинку дітей є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей.

{Частина перша статті 5 в редакції Законів № 5462-VI від 16.10.2012, № 2081-VIII від 06.06.2017}

2. До сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення

та відпочинку дітей, належать дитячі заклади оздоровлення та відпочинку загальнодержавного значення.

{Частина друга статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, у межах своїх повноважень:

{Частину третю статті 5 доповнено новим абзацом першим згідно із Законом № 5462-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 2081-VIII від 06.06.2017}

здійснює нормативно-правове регулювання у сфері оздоровлення та відпочинку дітей;

{Абзац другий частини третьої статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5462-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 2081-VIII від 06.06.2017}

забезпечує надання організаційної, науково-методичної, інформаційної допомоги центральним і місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, громадським об'єднанням, підприємствам, установам та організаціям, дитячим закладам оздоровлення та відпочинку, громадянам;

{Абзац частини третьої статті 5 в редакції Закону № 2081-VIII від 06.06.2017}

організовує оздоровлення та відпочинок дітей;

{Абзац частини третьої статті 5 в редакції Закону № 5462-VI від 16.10.2012}

забезпечує координацію заходів центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, спрямованих на організацію оздоровлення та відпочинку дітей;

{Абзац частини третьої статті 5 в редакції Закону № 5462-VI від 16.10.2012}

здійснює міжвідомчу координацію з питань оздоровлення та відпочинку дітей;

розробляє пропозиції щодо законодавчого врегулювання питань оздоровлення та відпочинку дітей;

здійснює контроль за наданням послуг з оздоровлення та відпочинку дітей;

щороку затверджує склад всеукраїнської мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, забезпечує доступність та відкритість інформації про такі заклади та послуги, які вони надають;

{Частина третю статті 5 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

{Абзац частини третьої статті 5 виключено на підставі Закону № 5462-VI від 16.10.2012}

{Абзац частини третьої статті 5 виключено на підставі Закону № 1401-VI від 21.05.2009}

забезпечує надання організаційної, науково-методичної, інформаційної допомоги центральним і місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, об'єднанням громадян, підприємствам, установам та організаціям, дитячим закладам оздоровлення та відпочинку і громадянам;

забезпечує надання інформації про мережу дитячих закладів оздоровлення та відпочинку та послуги, які вони надають;

організовує проведення державної атестації дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, надає відповідну методичну допомогу;

{Частина третю статті 5 доповнено новим абзацом першим згідно із Законом № 5462-VI від 16.10.2012}

вносить пропозиції щодо формування, встановлення та затвердження державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за участю та погодженням з іншими сторонами соціального партнерства;

створює та веде Державний реєстр майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей, забезпечує його відкритість та доступність, здійснює внесення відомостей про майнові об'єкти оздоровлення та відпочинку дітей до реєстру протягом 15 днів з дня їх подання керівником дитячого закладу оздоровлення та відпочинку;

{Частина третю статті 5 доповнено абзацом згідно із Законом № 1401-VI від 21.05.2009; в редакції Закону № 2081-VIII від 06.06.2017}

здійснює інші повноваження відповідно до закону.

Стаття 6. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких належать дитячі заклади оздоровлення та відпочинку

1. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких належать дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, у межах своїх повноважень забезпечують:

реалізацію державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей; збереження та розвиток мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, поліпшення їх матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення;

підготовку пропозиції щодо обсягів фінансування оздоровлення та відпочинку дітей у закладах оздоровлення та відпочинку і виділення коштів на утримання зазначених закладів відповідно до законодавства;

{Абзац четвертий статті 6 в редакції Закону № 1401-VI від 21.05.2009}

здійснення контролю за діяльністю дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

здійснення інших повноважень відповідно до закону.

Стаття 7. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування

1. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у межах своїх повноважень забезпечують:

реалізацію державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, розроблення і виконання відповідних регіональних програм;

збереження і розвиток мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, поліпшення їх матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення;

виділення коштів з місцевих бюджетів на організацію оздоровлення та відпочинку дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, а також на підтримку дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

{Абзац четвертий частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

здійснення часткової оплати вартості путівок до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, в першу чергу для оздоровлення та відпочинку дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, якщо це передбачено місцевою програмою оздоровлення та відпочинку дітей;

{Частину першу статті 7 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

здійснення контролю за діяльністю дитячих закладів оздоровлення та відпочинку незалежно від форми власності та підпорядкування;

безперебійне електро-, водо-, газо- та теплопостачання, виконання інших робіт щодо життєво важливих складових функціонування дитячих закладів оздоровлення та відпочинку під час перебування в них дітей;

підтримку дитячих закладів оздоровлення та відпочинку шляхом встановлення пільг із землекористування, оплати комунально-побутових послуг, придбання продуктів харчування, сплати місцевих податків і зборів;

безоплатне проведення медичного огляду працівників дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

{Абзац статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1401-VI від 21.05.2009; в редакції Закону № 2081-VIII від 06.06.2017}

оздоровлення та відпочинок дітей, у першу чергу дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, протягом року;

{Абзац десятий частини першої статті 7 в редакції Закону № 2081-VIII від 06.06.2017}

надання організаційної, науково-методичної, інформаційної допомоги громадським об'єднанням, фондам, підприємствам, установам та організаціям, дитячим закладам оздоровлення та відпочинку, громадянам;

надання допомоги в організації перевезення груп дітей до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

здійснення інших повноважень відповідно до закону.

2. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації щороку затверджують склад регіональної мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, забезпечують доступність та відкритість інформації про такі заклади та послуги, які вони надають.

{Статтю 7 доповнено частиною другою згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

Стаття 8. Професійні спілки, об'єднання громадян, фонди, підприємства, установи та організації

1. Професійні спілки, об'єднання громадян, фонди, підприємства, установи та організації, що забезпечують проведення оздоровлення та відпочинку дітей, здійснюють заходи з оздоровлення та відпочинку дітей самостійно або за участю органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування відповідно до вимог державних соціальних стандартів надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей.

2. Відносини професійних спілок, об'єднань громадян з органами виконавчої влади та власниками дитячих закладів оздоровлення та відпочинку регулюються законодавством.

Розділ II

ОСНОВНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ У СФЕРІ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ

Стаття 9. Державні соціальні стандарти оздоровлення та відпочинку дітей

1. Державні соціальні стандарти оздоровлення та відпочинку дітей є складовою державних соціальних стандартів.

2. Складовими державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей є:

нормативи матеріально-технічного забезпечення дитячих закладів оздоровлення та відпочинку інвентарем та обладнанням для надання медичних послуг, організації виховного процесу та дозвілля дітей, у тому числі національно-патріотичного виховання;

{Абзац другий частини другої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

нормативи розміщення дітей для оздоровлення та відпочинку на території, у будинках і приміщеннях дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

норми забезпечення дітей повноцінним харчуванням у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку відповідно до фізіологічних потреб і енерговитрат.

3. Державні соціальні стандарти оздоровлення та відпочинку формуються, встановлюються та затверджуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за участю та погодженням з іншими сторонами соціального партнерства.

4. Юридичні та фізичні особи, до сфери управління яких належать дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, забезпечують їх функціонування та надання відповідних послуг згідно з державними соціальними стандартами оздоровлення та відпочинку дітей.

{Статтю 10 виключено на підставі Закону № 1401-VI від 21.05.2009}

Стаття 11. Страхування дітей на час їх перебування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку

1. Страхування дітей під час перебування в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку здійснюється відповідно до законодавства.

Стаття 12. Науково-методичне та інформаційне забезпечення дитячих закладів оздоровлення та відпочинку

1. Науково-методичне та інформаційне забезпечення дитячих закладів оздоровлення та відпочинку здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей.

{Частина перша статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

2. Науково-методичне забезпечення дитячих закладів оздоровлення та відпочинку здійснюється шляхом:

впровадження інноваційних підходів до організації оздоровлення та відпочинку дітей;

розробки і видання методичних матеріалів з питань оздоровлення та відпочинку дітей;

організації співпраці із закладами, установами, організаціями для підвищення ефективності наукового та навчально-методичного забезпечення;

організації наукових, науково-практичних, науково-методичних семінарів, конференцій, виставок учасників оздоровчо-виховного процесу;

моніторингу ефективності діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

розробки, затвердження та впровадження типових державних програм оздоровлення та відпочинку дітей відповідно до вимог державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

3. Інформаційне забезпечення дитячих закладів оздоровлення та відпочинку здійснюється шляхом:

поширення інформації про діяльність дитячих закладів оздоровлення та відпочинку і послуги, які вони надають;

створення статистичної, довідкової, маркетингової бази даних щодо оздоровлення та відпочинку дітей;

забезпечення відкритого доступу до Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей через офіційний веб-сайт центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей;

{Частина третю статті 12 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

проведення рекламно-інформаційних заходів та кампаній;

висвітлення в засобах масової інформації питань щодо оздоровлення та відпочинку дітей.

Розділ III

ДИТЯЧІ ЗАКЛАДИ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ

Стаття 13. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку

1. Оздоровлення та відпочинок дітей може здійснюватися у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку протягом року, сезонно, під час канікул, цілодобово, протягом дня.

Діти віком від 7 до 18 років перебувають у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку самостійно або за згодою керівника дитячого закладу оздоровлення та відпочинку разом з батьками чи іншими законними представниками.

{Абзац другий частини першої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

Діти віком від 4 до 7 років перебувають у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку разом із батьками або іншими законними представниками.

{Абзац третій частини першої статті 13 в редакції Закону № 1295-VII від 03.06.2014}

Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку за своїми організаційно-правовими формами може бути державної (заснований на державній формі власності), комунальної (заснований на комунальній формі власності) або приватної (заснований на приватній формі власності) форми власності.

Оздоровлення та відпочинок дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях, може здійснюватися у відповідно визначених дитячих закладах оздоровлення та відпочинку в ході тематичних змін спільно з батьками-вихователями та прийомними батьками і їхніми власними дітьми.

{Абзац п'ятий частини першої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1401-VI від 21.05.2009}

Діти, які потребують особливих умов для оздоровлення, оздоровлюються у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку в супроводі батьків або інших законних представників, соціальних працівників тощо.

{Абзац шостий частини першої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1401-VI від 21.05.2009, № 2081-VIII від 06.06.2017}

Оздоровлення та відпочинок дітей, які потребують особливих умов для оздоровлення, здійснюються у спеціально пристосованих дитячих закладах оздоровлення та відпочинку або в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку із спеціально обладнаними місцями.

{Частина першу статті 13 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

Перебування разом з дітьми у закладах оздоровлення та відпочинку осіб, зазначених в абзацах третьому, п'ятому і шостому цієї частини, здійснюється за рахунок коштів таких осіб, благодійної допомоги тощо.

{Частина першу статті 13 доповнено абзацом згідно із Законом № 1401-VI від 21.05.2009}

2. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку створюють умови для проживання, харчування, медичного обслуговування, виховання дітей, розвитку їх інтересів та здібностей, здобуття елементарних трудових навичок тощо відповідно до державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

3. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку у своїй діяльності керуються цим Законом та статутом (положенням), розробленим відповідно

до Типового положення про дитячий заклад оздоровлення та відпочинку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

4. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку для проведення оздоровлення та відпочинку дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки і оздоровлюються за кошти державного, місцевих бюджетів, визначаються відповідно до закону.

{Частина четверта статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

Стаття 14. Типи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку

1. До дитячих закладів оздоровлення належать:

дитячий заклад санаторного типу - заклад, у якому діти перебувають цілодобово і де поряд з оздоровчими надається комплекс медичних послуг, спрямованих на поліпшення стану їхнього здоров'я, запобігання захворюванням. З урахуванням природно-кліматичних умов, наявної лікувально-оздоровчої бази, кадрового забезпечення такі заклади можуть бути спеціалізованими;

дитячий центр - заклад, що функціонує протягом року, в якому діти перебувають цілодобово. Центр має відповідне кадрове забезпечення, спеціально відведену територію, матеріально-технічну базу, які відповідають санітарно-гігієнічним нормам, для організації оздоровлення, відпочинку та навчання дітей;

позаміський заклад оздоровлення та відпочинку - заклад, що функціонує протягом року, сезонно або під час канікул, у якому діти перебувають цілодобово. Заклад повинен мати спеціально відведену територію, що знаходиться в курортній або заміській зоні, матеріально-технічну базу, що відповідає санітарно-гігієнічним нормам, кадрове забезпечення для організації оздоровлення. Відповідний заклад також може належати до закладу відпочинку.

2. До дитячих закладів відпочинку належать:

табір з денним перебуванням - табір, тимчасово утворений у навчальному закладі, закладі культури, охорони здоров'я, фізичної культури та спорту, в якому забезпечується належний догляд за дітьми, виховний процес, їх повноцінне дозвілля, розвиток творчих здібностей та інтересів і де діти перебувають протягом дня, але не менше 6 годин;

{Абзац другий частини другої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1401-VI від 21.05.2009}

дитячий заклад праці та відпочинку - заклад з денним або цілодобовим перебуванням, у якому поряд з відпочинком організовується трудова діяльність з метою формування у дітей трудових інтересів і навичок;

наметове містечко - тимчасово діючий заклад з денним або цілодобовим перебуванням, облаштований на спеціально відведеній території, що відповідає санітарно-гігієнічним вимогам та нормам, у якому здійснюється комплекс заходів, спрямованих на формування у дітей навичок безпечної життєдіяльності, самообслуговування, колективізму.

3. Оздоровчі, відпочинкові та профільні зміни можуть комплектуватися одночасно дітьми всіх вікових груп. Перерва між змінами не має бути менше двох днів.

4. Для оздоровлення та відпочинку дітей можуть використовуватися санаторно-курортні заклади, пансіонати, бази відпочинку, санаторії-профілакторії, оздоровчі комплекси підприємств, установ та організацій, професійних спілок за умови надання зазначеними закладами послуг з оздоровлення та відпочинку відповідно до державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

Стаття 15. Утворення, реорганізація та ліквідація дитячих закладів оздоровлення та відпочинку

1. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку незалежно від форми власності, що діють як юридичні особи або не мають статусу юридичної особи і перебувають у складі підприємств, установ та організацій як їхні

філіали чи структурні підрозділи, обов'язково включаються до складу мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

Майнові об'єкти оздоровлення та відпочинку дітей обов'язково вносяться до Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей.

Відомості про майнові об'єкти оздоровлення та відпочинку дітей, якими користується дитячий заклад оздоровлення та відпочинку, керівник такого закладу подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, для внесення до Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей протягом одного місяця з дня отримання документів на право власності на зазначені майнові об'єкти відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України.

2. Утворення, реорганізація та ліквідація дитячих закладів оздоровлення та відпочинку здійснюються за рішенням власника (засновника) або уповноваженого ним органу відповідно до законодавства.

При утворенні дитячого закладу оздоровлення та відпочинку державної чи комунальної форми власності власник (засновник) або уповноважений ним орган визначає обсяг прав та обов'язків суб'єкта господарювання, що здійснює управління дитячим закладом оздоровлення та відпочинку, щодо майна такого закладу (повне господарське відання, оперативне управління, оренда).

При реорганізації суб'єкта господарювання, що здійснює управління дитячим закладом оздоровлення та відпочинку, власник (засновник) або уповноважений ним орган вирішує питання щодо подальшого використання та збереження майна.

При ліквідації суб'єкта господарювання, що здійснює управління дитячим закладом оздоровлення та відпочинку державної чи комунальної форми власності, власник (засновник) або уповноважений ним орган визначає особу, відповідальну за збереження майна дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, та порядок його подальшого використання.

3. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку утворюються центральними, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, професійними спілками, фондами, підприємствами, установами та організаціями, громадянами та їх об'єднаннями з урахуванням соціально-економічних, національних, культурно-освітніх потреб, за наявності необхідної матеріально-технічної та науково-методичної бази, кадрового забезпечення відповідно до законодавства.

4. Засновник (власник) дитячого закладу оздоровлення та відпочинку державної чи комунальної форми власності не має права ліквідувати його, зменшувати територію, кількість ліжко-місць, а також передавати в оренду приміщення (будівлі) для провадження діяльності, не пов'язаної з оздоровленням та відпочинком дітей, під час перебування дітей у відповідному закладі без погодження з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей.

5. Реорганізація або ліквідація дитячих закладів оздоровлення та відпочинку державної чи комунальної форми власності допускається виключно за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей.

6. Майно дитячого закладу оздоровлення та відпочинку не може бути об'єктом звернення стягнення за борговими зобов'язаннями та не може передаватися у заставу.

7. У разі банкрутства власника місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування вирішують питання про передачу дитячого закладу оздоровлення та відпочинку до комунальної власності в порядку, передбаченому законодавством України.

8. Особливості використання дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, приватизованих в установленому порядку, визначаються

законодавством про приватизацію та договорами купівлі-продажу відповідних об'єктів.

{Текст статті 15 в редакції Закону № 2081-VIII від 06.06.2017}

Стаття 16. Органи управління дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку очолює директор.
2. Органом громадського самоврядування дитячого закладу оздоровлення та відпочинку є загальні збори (конференція) колективу закладу.
3. У дитячому закладі оздоровлення та відпочинку можуть функціонувати методичні об'єднання, що об'єднують учасників оздоровчо-виховного процесу та спеціалістів певного професійного напрямку.

Стаття 17. Правила поведінки в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку

Порушення вимог внутрішнього розпорядку дитячого закладу оздоровлення та відпочинку тягне за собою негайне відрахування дитини із закладу та відправлення до місця постійного проживання за рахунок батьків або інших законних представників.

Стаття 18. Права дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку має право відмовити у прийомі дитини до закладу в разі:

- відсутності путівки;
- невідповідності віку дитини встановленим вимогам;
- відсутності у дитини, яка прибула на оздоровлення та відпочинок до дитячого закладу, медичної довідки встановленого зразка, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

{Абзац четвертий частини першої статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5462-VI від 16.10.2012}

Стаття 19. Обов'язки дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку зобов'язаний:

створити дитині безпечні умови перебування, забезпечити охорону її життя і здоров'я, особистого майна, надання невідкладної медичної допомоги, страхування від нещасного випадку, реалізацію освітніх програм та змістовного дозвілля тощо;

у разі виникнення обставин непереборної сили забезпечити негайну евакуацію і відправлення дитини до місця постійного проживання;

у разі захворювання дитини організувати її лікування та за потреби доставлення до місця постійного проживання;

забезпечити оздоровлення та відпочинок дітей відповідно до державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

Стаття 20. Матеріально-технічна база дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку, що має статус юридичної особи, володіє, користується і розпоряджається майном, земельною ділянкою відповідно до законодавства.

Для надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей дитячим закладам оздоровлення та відпочинку можуть надаватися в оренду спортивні, культурні, оздоровчі об'єкти тощо.

2. Вимоги до матеріально-технічної бази дитячого закладу оздоровлення та відпочинку визначаються відповідними будівельними і санітарно-гігієнічними нормами, правилами їх облаштування та утримання з урахуванням вимог технічної і протипожежної безпеки та державними соціальними стандартами оздоровлення та відпочинку дітей.

Матеріально-технічну базу дитячого закладу оздоровлення та відпочинку складає рухоме і нерухоме майно, що належить йому на праві власності або господарського відання, оперативного управління, орендоване або передане йому засновником (власником).

3. Основні фонди, земельні ділянки та інше майно дитячого закладу оздоровлення та відпочинку державної або комунальної форми власності не підлягають вилученню, крім випадків, передбачених законодавством.

Стаття 20¹. Відповідальність посадових осіб дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Керівник дитячого закладу оздоровлення та відпочинку несе відповідальність за якість послуг, які надає такий заклад, та за збереження життя і здоров'я дітей, які перебувають у такому закладі, відповідно до закону.

2. Керівник дитячого закладу оздоровлення та відпочинку несе відповідальність відповідно до закону за неподання у строк, визначений цим Законом, або подання не в повному обсязі відомостей про майнові об'єкти оздоровлення та відпочинку дітей, якими користується такий заклад, до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, для внесення до Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей.

{Закон доповнено статтею 20¹ згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

Стаття 21. Штатний розпис дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Штатний розпис дитячого закладу оздоровлення та відпочинку державної чи комунальної форми власності встановлюється на підставі типових штатних нормативів дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, за погодженням з відповідними центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, державної фінансової політики.

{Частина перша статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5462-VI від 16.10.2012, № 2081-VIII від 06.06.2017}

2. Штатний розпис приватного дитячого закладу оздоровлення та відпочинку встановлюється засновником (власником) на основі типових штатних нормативів дитячого закладу оздоровлення та відпочинку.

Стаття 22. Фінансово-господарська діяльність дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Фінансово-господарська діяльність дитячого закладу оздоровлення та відпочинку здійснюється відповідно до Бюджетного та Господарського кодексів України, законів України «Про господарські товариства», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про позашкільну освіту», цього Закону та інших нормативно-правових актів.

2. Кошти, що залишилися на бюджетних рахунках дитячого закладу оздоровлення та відпочинку на кінець фінансового року, не можуть бути вилучені, крім коштів фондів соціального страхування, зазначених у статті 24 цього Закону, та у випадках, передбачених законодавством.

Розділ IV

ПОРЯДОК І УМОВИ НАДАННЯ ДІТЯМ ПОСЛУГ З ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ

Стаття 23. Порядок прийому дитини до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Прийом дитини до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку здійснюється за наявності путівки.

Путівка до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку - документ, який засвідчує право дитини на отримання послуг з оздоровлення та відпочинку, умови перебування в такому закладі і визначає вартість та перелік послуг з оздоровлення та відпочинку для однієї дитини в конкретному закладі.

Інформація про наявність та надання путівок до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, закуплених за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, розміщується на офіційних веб-сайтах місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

{Частина першу статті 23 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

Стаття 24. Фінансування послуг з оздоровлення та відпочинку дітей

Оздоровлення та відпочинок дітей, які потребують особливих умов для оздоровлення, та дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, здійснюються за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій, професійних спілок і фондів, добровільних внесків юридичних та фізичних осіб, інших джерел, не заборонених законодавством.

{Частина перша статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом № 592-VIII від 14.07.2015; в редакції Закону № 2081-VIII від 06.06.2017}

При вирішенні питання щодо першочерговості оздоровлення та відпочинку дітей враховується соціальний статус дитини і матеріальне становище сім'ї, у якій вона виховується.

Оздоровлення дітей інших категорій, в тому числі дітей працюючих осіб, здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій (відповідно до колективних договорів і угод), професійних спілок і фондів, добровільних внесків юридичних та фізичних осіб, інших джерел.

{Статтю 24 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 77-VIII від 28.12.2014; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

{Стаття 24 в редакції Закону № 1401-VI від 21.05.2009}

Стаття 25. Соціальна підтримка оздоровлення та відпочинку дітей

1. Кабінет Міністрів України розробляє і затверджує державну програму оздоровлення та відпочинку дітей.

2. Органи місцевого самоврядування розробляють і затверджують відповідні програми з оздоровлення та відпочинку дітей, фінансування яких здійснюється за рахунок місцевих бюджетів.

{Абзац другий частини другої статті 25 виключено на підставі Закону № 922-VIII від 25.12.2015 - щодо введення в дію зміни див. пункт 1 розділу IX Закону № 922-VIII від 25.12.2015}

Забезпечення матеріально-технічної бази дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, що утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, здійснюється відповідно до законодавства.

Стаття 26. Платні послуги у сфері оздоровлення та відпочинку дітей

1. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, що повністю фінансуються з державного або місцевих бюджетів, можуть надавати платні послуги відповідно до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

2. У передбачених законодавством випадках дитячі заклади оздоровлення та відпочинку мають право на надання платних послуг після отримання у встановленому порядку відповідних ліцензій.

Стаття 27. Оздоровлення та відпочинок груп дітей за кордоном

1. Координацію діяльності, пов'язаної з виїздом груп дітей за кордон на оздоровлення та відпочинок, контроль за її провадженням здійснюють центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері сім'ї та дітей, структурні підрозділи обласних, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій.

{Частина перша статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5462-VI від 16.10.2012, № 2081-VIII від 06.06.2017}

2. Оздоровлення та відпочинок груп дітей за кордоном організовується юридичними особами, установчими документами яких передбачено провадження такої діяльності, та за умови отримання згоди на виїзд і організацію оздоровлення та відпочинку дітей за кордоном.

{Частина друга статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1401-VI від 21.05.2009}

3. Надання згоди на виїзд і організацію оздоровлення та відпочинку дітей за кордоном здійснюється за місцем проживання дітей органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері сім'ї та дітей, структурними підрозділами обласних, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій.

{Абзац перший частини третьої статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5462-VI від 16.10.2012}

Якщо до складу групи входять діти з різних регіонів України або діти з районів проведення антитерористичної операції, районів здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, надання згоди на виїзд і організацію оздоровлення та відпочинку дітей за кордоном здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей.

{Абзац другий частини третьої статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2081-VIII від 06.06.2017, № 2462-VIII від 19.06.2018}

{Частина третя статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1401-VI від 21.05.2009}

4. Порядок отримання згоди на виїзд і організацію оздоровлення та відпочинку дітей за кордоном визначається Кабінетом Міністрів України.

{Частина четверта статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1401-VI від 21.05.2009}

5. Оздоровлення та відпочинок організованих груп дітей за кордоном за державні кошти здійснюється відповідно до вимог державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

Стаття 28. Вимоги щодо прийняття дітей на оздоровлення та відпочинок

1. До дитячого закладу оздоровлення та відпочинку діти можуть прибувати з батьками, іншими законними представниками або у складі груп з особами, які їх супроводжують.

2. Формування груп дітей та призначення особи, яка їх супроводжує до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, здійснюється юридичними особами, якщо їх установчими документами передбачено провадження діяльності з оздоровлення та відпочинку дітей.

3. Група дітей для направлення до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку формується і склад її затверджується не пізніше як за два дні до від'їзду.

4. Кожна група до 15 дітей забезпечується особою, яка їх супроводжує. На кожен групу від 30 до 45 дітей додатково призначається один медичний працівник. Особи, які супроводжують дітей під час їх перевезення до або з місця оздоровлення та відпочинку, перебувають у відрядженні та несуть персональну відповідальність за життя і здоров'я дітей до передачі їх працівникам відповідного дитячого закладу оздоровлення та відпочинку чи батькам або іншим законним представникам.

Витрати на відрядження осіб, які супроводжують дітей, можуть відшкодовуватися за рахунок юридичних осіб, що їх призначили відповідно до частини другої цієї статті, та інших джерел, не заборонених законодавством.

5. Перед відправленням груп дітей на оздоровлення та відпочинок з особами, які супроводжують дітей під час їх перевезення, проводиться інструктаж з питань безпеки.

6. Відповідальність дитячого закладу оздоровлення та відпочинку за життя і здоров'я дітей настає з моменту передачі дітей за списком особами, які їх супроводжували, керівникам цих закладів.

7. Супроводження груп дітей до або з місць оздоровлення та відпочинку здійснюється безоплатно представниками органів Національної поліції.

{Частина сьома статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом № 766-VIII від 10.11.2015}

{Частину восьму статті 28 виключено на підставі Закону № 1401-VI від 21.05.2009}

Розділ V

УЧАСНИКИ ПРОЦЕСУ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ

Стаття 29. Учасники процесу оздоровлення та відпочинку дітей

1. До учасників процесу оздоровлення та відпочинку дітей належать: діти; їхні батьки або особи, які їх замінюють; працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку дітей; представники підприємств, установ та організацій - власників (засновників) закладу; представники профспілок та інших об'єднань громадян.

Стаття 30. Права та обов'язки дітей, які перебувають у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку

1. Діти під час перебування в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку мають право:

на захист прав і свобод, визначених Конвенцією ООН про права дитини, на охорону життя, здоров'я і власного майна, повагу до їх гідності, вільне висловлювання власних поглядів і переконань;

на кваліфіковану медичну допомогу в разі захворювання або травмування;

самостійно обирати види діяльності, дозвілля, участь в освітніх, оздоровчих програмах закладів;

здобувати у передбачених законодавством випадках освіту згідно з державними стандартами освіти;

отримувати зазначені в путівці послуги з оздоровлення та відпочинку, в тому числі платні;

на раціональне харчування;

брати участь в управлінні дитячим закладом оздоровлення та відпочинку;

звертатися до адміністрації закладу для отримання інформації стосовно побуту, харчування, медичної допомоги, змісту освітніх, оздоровчих програм та програм відпочинку;

у разі виникнення конфліктної ситуації вимагати вжиття дієвих заходів, у тому числі заміни вихователя.

2. Діти під час перебування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку зобов'язані виконувати правила внутрішнього розпорядку цих закладів.

Стаття 31. Права та обов'язки батьків або інших законних представників

1. Батьки або інші законні представники дітей мають право:

ознайомитися із статутом дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, правилами перебування дитини у закладі, змістом освітніх, оздоровчих, медичних програм або програм відпочинку, в яких братиме участь дитина;

захищати права та законні інтереси дитини в разі отримання від неї відповідної інформації;

звертатися до адміністрації дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, його засновника (власника), органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, утворених ними комісій, та інших робочих органів з питання поліпшення роботи дитячого закладу оздоровлення та відпочинку.

{Абзац четвертий частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5462-VI від 16.10.2012}

2. Батьки або інші законні представники дітей зобов'язані:

забезпечити дитину на час перебування у дитячому закладі оздоровлення та відпочинку необхідним одягом, взуттям, засобами гігієни;

провести з дитиною превентивну роботу щодо запобігання шкідливим звичкам;

забезпечити проходження дитиною медичного обстеження;

надавати інформацію працівникам дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, особам, які супроводжують дітей, про індивідуальні особливості дитини;

відвідувати дитину в закладі та у терміни, визначені у путівці, забрати її із закладу;

відшкодувати заподіяні дитячому закладу оздоровлення та відпочинку збитки внаслідок недисциплінованої поведінки дитини;

у разі прийняття рішення адміністрацією дитячого закладу оздоровлення та відпочинку про дострокове відправлення дитини до постійного місця проживання за недисциплінованість та у разі неможливості батьків або інших законних представників забрати дитину з дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, відшкодувати витрати, понесені цим закладом, на супроводження дитини до постійного місця проживання.

Стаття 32. Працівники дитячих закладів оздоровлення та відпочинку

1. Призначення керівників дитячих закладів оздоровлення та відпочинку здійснюється засновниками (власниками) з числа осіб, які мають, як правило, вищу освіту за профілем (охорона здоров'я, освіта, спорт, культура) і стаж роботи з дітьми не менше п'яти років.

Прийняття на роботу працівників, які безпосередньо працюють з дітьми, здійснюється з числа осіб, які мають відповідну освіту.

Добір на роботу інших працівників дитячих закладів оздоровлення та відпочинку здійснюється відповідно до законодавства.

2. Лікарі та медичні працівники, які направляються на роботу в дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, повинні мати відповідну кваліфікацію, підготовку та стаж практичної роботи не менше трьох років. Контроль за відбором та направленням медичного персоналу до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку покладається на керівника територіальної або відомчої медичної установи та керівника дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, які несуть відповідальність за професійну діяльність таких фахівців.

{Частина друга статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

3. Для роботи в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку в літній час та під час канікул можуть залучатися студенти педагогічних, медичних та інших навчальних закладів.

4. Сезонні працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, які безпосередньо працюють з дітьми, на час роботи безоплатно забезпечуються помешканням.

5. Сезонні працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, які безпосередньо працюють з дітьми, забезпечуються харчуванням. Розмір плати за харчування встановлюється засновником (власником) закладу.

Вартість харчування працівників повинна відповідати нормам, встановленим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

{Абзац другий частини п'ятої статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5462-VI від 16.10.2012}

6. Умови і розмір оплати праці працівників дитячих закладів оздоровлення та відпочинку державної та комунальної форми власності визначаються законодавством.

7. Умови і розмір оплати праці працівників приватних дитячих закладів оздоровлення та відпочинку встановлюються засновником (власником) згідно із законодавством.

8. Засновники (власники) мають право встановлювати розмір оплати праці працівників дитячого закладу оздоровлення та відпочинку відповідно до галузевих тарифних ставок.

{Частина дев'яту статті 32 виключено на підставі Закону № 2856-VI від 23.12.2010}

10. Оплата праці працівників, які направлені та прийняті на роботу до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, у тому числі педагогічних і медичних працівників, здійснюється відповідно до законодавства. За педагогічними і медичними працівниками, які направляються на роботу до сезонного дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, зберігається основне місце роботи та безперервний трудовий стаж.

{Частина десята статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

Стаття 33. Права, обов'язки та відповідальність працівників дитячого закладу оздоровлення та відпочинку

1. Працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку в межах покладених на них обов'язків несуть персональну відповідальність відповідно до законодавства за безпеку життя і здоров'я дітей, які оздоровлюються та відпочивають у цьому закладі, за якість та повноту виконання навчальних та виховних програм, які реалізуються в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку.

2. Працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку мають право на:

внесення пропозицій щодо поліпшення оздоровчо-виховного процесу, процесу відпочинку, подання на розгляд керівництва та педагогічної ради пропозицій щодо морального та матеріального заохочення дітей, застосування стягнень до тих, хто порушує правила внутрішнього розпорядку закладу;

вибір форм підвищення кваліфікації, необхідної для продовження трудової діяльності у такому закладі;

участь у роботі методичних об'єднань, нарад, зборів, інших органів самоврядування дитячого оздоровчого закладу, у заходах, пов'язаних з організацією оздоровчо-виховної роботи;

вибір педагогічно обґрунтованих форм, методів, засобів роботи з дітьми; соціальне та матеріальне заохочення;

об'єднання у професійні спілки, участь у громадських організаціях, діяльність яких не заборонена законодавством.

3. Працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку зобов'язані:

педагогічні та медичні працівники - перед початком роботи пройти спеціальну курсову підготовку та бути атестованими відповідно до нормативів атестації педагогічних та медичних працівників дитячого закладу оздоровлення та відпочинку. Нормативи, порядок проходження спеціальної курсової підготовки та атестації педагогічних та медичних працівників

дитячого закладу оздоровлення та відпочинку затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, з урахуванням пропозицій центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти, та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;

{Абзац другий частини третьої статті 33 в редакції Закону № 2081-VIII від 06.06.2017}

при прийнятті на роботу надати документ про проходження обов'язкового медичного огляду, який дає право працювати з дітьми;

дотримуватися вимог статуту (положення) дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, виконувати правила внутрішнього розпорядку та посадові обов'язки;

берегти життя та здоров'я дітей, захищати їх інтереси, пропагувати здоровий спосіб життя;

виконувати накази та розпорядження директора закладу.

Стаття 34. Державний контроль за діяльністю дитячих закладів оздоровлення та відпочинку

1. Державний контроль за діяльністю дитячих закладів оздоровлення та відпочинку незалежно від підпорядкування, типу та форми власності закладів здійснюють:

центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей;

{Абзац другий частини першої статті 34 в редакції Законів № 5462-VI від 16.10.2012, № 2081-VIII від 06.06.2017}

міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких належать дитячі заклади оздоровлення та відпочинку;

Рада міністрів Автономної Республіки Крим;

обласні, Київська та Севастопольська міські, районні державні адміністрації.

{Абзац п'ятий частини першої статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-VIII від 06.06.2017}

2. Формою державного контролю є державна атестація дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, яка проводиться в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

У разі виявлення порушень у діяльності дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, що можуть вплинути на стан здоров'я дітей, атестація проводиться позачергово.

За результатами атестації закладу присвоюється вища, перша, друга або третя категорія. Порядок присвоєння категорій визначається Кабінетом Міністрів України.

Розділ VI

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ

Стаття 35. Міжнародне співробітництво у сфері оздоровлення та відпочинку дітей

1. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у межах своїх повноважень можуть укладати договори про співробітництво з відповідними органами, установами та організаціями іноземних держав у сфері оздоровлення та відпочинку дітей відповідно до законодавства України.

2. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку можуть надавати послуги з оздоровлення та відпочинку дітям іноземних держав згідно з договорами, укладеними з іноземними юридичними і фізичними особами.

3. Кошти, отримані від надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітям іноземних держав, використовуються дитячими закладами оздоровлення та відпочинку згідно із законодавством.

Розділ VII

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2009 року.

2. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом законодавчі та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у шестимісячний термін з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

розробити нормативно-правові акти, передбачені цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування органами виконавчої влади прийнятих ними нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

**МІНІСТЕРСТВО УКРАЇНИ У СПРАВАХ СІМ'Ї, МОЛОДІ ТА
СПОРТУ**

Н А К А З

13.08.2009 N 2881

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
10 вересня 2009 р.
за N 854/16870

Про затвердження Державного соціального
стандарту оздоровлення та відпочинку дітей

Відповідно до статті 9 Закону України "Про оздоровлення та відпочинок дітей" (375-17) та на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.07.2009 N 843-р (843-2009-р) "Питання затвердження Державного соціального стандарту оздоровлення та відпочинку дітей", з метою створення нормативної бази щодо забезпечення реалізації прав дітей на повноцінний відпочинок та оздоровлення **Н А К А З У Ю:**

1. Затвердити Державний соціальний стандарт оздоровлення та відпочинку дітей, що додається.
2. Відділу нормативного забезпечення оздоровлення (Мельничук Л.М.) департаменту сімейної і гендерної політики та організації оздоровлення:

2.1. Довести цей наказ до відома структурних підрозділів Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства у справах молоді, сім'ї та гендерної політики Автономної Республіки Крим, структурних підрозділів у справах сім'ї та молоді обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

2.2. Подати цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Міністерству у справах молоді, сім'ї та гендерної політики Автономної Республіки Крим, структурним підрозділам у справах сім'ї та молоді обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій довести цей наказ до відома керівників дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

4. Керівникам закладів забезпечити роботу дитячих закладів оздоровлення та відпочинку відповідно до Державного стандарту оздоровлення та відпочинку дітей.

5. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

6. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Заступник Міністра

Р.Г.Драпушко

ПОГОДЖЕНО:

Перший заступник
Міністра праці та соціальної
політики України

П. В. Розенко

Заступник Міністра
охорони здоров'я України

В. В. Лазоришинець

В. о. президента Співки
підприємців малих,
середніх і приватизованих
підприємств України

В. Биковець

Генеральний директор
Федерації роботодавців України

В. Надрага

В. о. президента Всеукраїнської
асоціації роботодавців

В. Биковець

Президент Співки орендарів
і підприємців України

Віктор Хмільовський

Заступник Голови Федерації
профспілок України

Ю. М. Кулік

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства молоді та спорту
13.08.2009 N 2881

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
10 вересня 2009 р.
за N 854/16870

ДЕРЖАВНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ СТАНДАРТ оздоровлення та відпочинку дітей

I. Загальні положення

1.1. Державний соціальний стандарт оздоровлення та відпочинку дітей (далі – Стандарт) – комплекс соціальних норм і нормативів, на базі яких визначаються рівні основних державних соціальних гарантій щодо забезпечення послугами з оздоровлення та відпочинку дітей.

Соціальні норми і нормативи у сфері оздоровлення та відпочинку дітей – сукупність показників обов'язкового забезпечення потреб дітей в організації оздоровлення та відпочинку, послуг з оздоровлення та відпочинку.

Послуги з оздоровлення – комплекс спеціальних заходів соціального, виховного, медичного, гігієнічного, спортивного характеру, що надаються дитячим закладом оздоровлення та відпочинку і спрямовані на відновлення та поліпшення фізичного і психічного стану здоров'я дитини.

Послуги з відпочинку – заходи, спрямовані на організацію дозвілля дітей з дотриманням періоду активного та пасивного

відпочинку, організацію раціонального харчування та забезпечення відповідними до вимог законодавства умовами проживання.

1.2. Стандарт встановлює вимоги до показників необхідного забезпечення потреб дітей в організації оздоровлення та відпочинку, послуг з оздоровлення та відпочинку.

1.3. Стандарт застосовується з метою реалізації прав дітей на забезпечення потреб дітей в організації оздоровлення та відпочинку, отримання послуг з оздоровлення та відпочинку.

1.4. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку усіх типів, форм власності та підпорядкування повинні дотримуватися Стандарту.

1.5. Об'єктами Стандарту є умови розміщення, перебування дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку дітей та надання послуг з оздоровлення та відпочинку.

1.6. Цей Стандарт містить:

соціальні норми і нормативи у сфері оздоровлення та відпочинку дітей;

перелік, зміст та обсяги послуг з оздоровлення та відпочинку дітей;

вимоги до надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей.

II. Соціальні норми і нормативи у сфері оздоровлення та відпочинку дітей

2.1. Власники (засновники) закладів, що надають послуги з оздоровлення та відпочинку, обов'язково дотримуються соціальних норм і нормативів у сфері оздоровлення та відпочинку дітей.

2.2. Соціальні норми і нормативи у сфері оздоровлення та відпочинку дітей включають:

нормативи матеріально-технічного забезпечення дитячих закладів оздоровлення та відпочинку для надання послуг з оздоровлення та відпочинку, що відповідають вимогам законодавства,

у тому числі санітарного (відповідно до Державних санітарних правил розміщення, улаштування та експлуатації оздоровчих закладів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.96 N 172 (z0378-96), зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 24.07.96 за N 378/1403);

нормативи розміщення дітей для оздоровлення та відпочинку на території, у будинках і приміщеннях дитячих закладів оздоровлення та відпочинку (відповідно до Державних санітарних правил і норм "Улаштування, утримання і організація режиму діяльності дитячих оздоровчих закладів" ДСанПіН 5.5.5.23-99, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 26.04.99 N 23) (v0023588-99);

норми забезпечення дітей повноцінним харчуванням у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку відповідно до фізіологічних потреб і енерговитрат та порядок організації харчування (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 N 1591 (1591-2004-п) "Про затвердження норм харчування у навчальних та оздоровчих закладах" (із змінами), та Порядку організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства освіти і науки України від 01.06.2005 N 242/329 (z0661-05), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.06.2005 за N 661/10941);

штатні нормативи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку (відповідно до Типових штатних нормативів дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, затверджених наказом Мінсім'ямолодьспорту від 16.04.2009 N 1254 (z0396-09), зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 30.04.2009 за N 396/16412);

вимоги пожежної безпеки (відповідно до Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МНС від 19.10.2004 N 126 (z1410-04), зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 04.11.2004 за N 1410/10009, Типових норм належності вогнегасників, затверджених наказом МНС від 02.04.2004 N 151 (z0554-04), зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 29.04.2004 за N 554/9153, НАПБ Б.03.001 - 2004).

III. Перелік, зміст та обсяги послуг з оздоровлення та відпочинку дітей

3.1. Базовий перелік послуг з оздоровлення та відпочинку дітей:

розміщення та проживання;

організація харчування;

організація виховної діяльності та дозвілля;

послуги з організації фізкультурно–спортивної діяльності;

медичне обслуговування;

психологічні послуги (для закладів з кількістю дітей понад 240 осіб);

організація навчального процесу (для Центрів та закладів з цілорічним функціонуванням);

інформаційні послуги.

3.2. Перелік видів послуг з організації виховної діяльності та дозвілля:

організація діяльності гуртків і клубів за інтересами, дитячих студій, творчих майстерень тощо – не менше одного заняття на тиждень;

проведення олімпіад, конкурсів знань, виставок технічної та художньої творчості, зустрічей з діячами науки тощо – під час проведення профільних змін;

організація розвивальних та інтелектуальних ігор – відповідно до плану роботи закладу;

організація краєзнавчої та екологічної роботи – під час проведення профільних змін;

проведення дискотек, танцювальних вечорів, концертів художньої самодіяльності – не рідше одного разу на тиждень;

організація дитячих свят (відкриття та закриття зміни, пам'ятні дати тощо) – відповідно до плану роботи закладу;

організація екскурсій – не менше двох разів на зміну;

батьківські дні – один раз на зміну;

демонстрація художніх і науково-популярних фільмів, відеофільмів, мультфільмів, які відповідають віку дітей та не суперечать нормам суспільної моралі (крім закладів відпочинку), – не рідше одного разу на тиждень;

організація перегляду спектаклів театрів юного глядача, театрів для дітей та інших творчих колективів (крім закладів відпочинку) – за можливості;

організація виступів музичних і музично-танцювальних колективів (крім закладів відпочинку) – за можливості.

3.3. Перелік видів послуг з організації фізкультурно-спортивної діяльності:

проведення занять з ранкової гігієнічної гімнастики – щоденно;

проведення змагань, занять з фізичної культури та спорту, організації спортивних свят – відповідно до плану роботи закладу;

проведення занять із плавання у відкритих та закритих водоймах – за можливості;

проведення піших туристичних походів – не рідше одного разу на зміну.

3.4. Перелік видів медичного обслуговування:

формування груп здоров'я згідно з медичними довідками дітей – на початку зміни;

спостереження медичними працівниками дитячих закладів оздоровлення та відпочинку за станом здоров'я дітей – систематично;

надання відповідними фахівцями невідкладної медичної допомоги – у випадку хвороби дитини;

проведення консультацій або бесід з питань здорового способу життя, в тому числі щодо профілактики інфекційних і неінфекційних хвороб, харчових і нехарчових отруєнь, запобігання випадкам травматизму, попередження шкідливих звичок – відповідно до плану роботи;

забезпечення консультативного прийому лікарями закріплених територіальних лікувально–профілактичних закладів та надання медичної допомоги в умовах стаціонару за місцезнаходженням дитячих закладів оздоровлення та відпочинку – у разі хвороби дитини;

проведення медичних процедур у дитячих закладах оздоровлення санаторного типу – відповідно до статуту (положення) закладу;

огляд дітей на наявність корости і педикульозу – на початку зміни та за потребою;

проведення антропометрії – на початку та наприкінці оздоровчої зміни;

профілактична робота щодо запобігання спалахам інфекційних захворювань та харчових отруєнь; санація ротової порожнини; лікувальна фізкультура; масаж; фізіотерапевтичні процедури – на початку зміни та за потребою;

оцінка ефективності оздоровлення – наприкінці оздоровчої зміни.

3.5. Перелік видів психологічних послуг:

проведення профілактичної роботи з дітьми з метою запобігання або усунення негативних психологічних чинників, що впливають на міжособистісні стосунки та формування тимчасового дитячого колективу – за потребою;

психологічна корекція поведінки дітей шляхом проведення індивідуальної або групової роботи – за потребою;

психологічні тренінги, спрямовані на вироблення умінь і навичок соціальної адаптації до існуючих умов, – відповідно до плану роботи дитячого закладу;

психологічне консультування дітей з особистісних та міжособистісних питань – за потребою;

надання психологічної підтримки дітям, які зазнали стресових ситуацій унаслідок техногенних аварій, катастроф, стихійного лиха тощо, – за потребою.

3.6. Організація навчального процесу забезпечується згідно з державними стандартами освіти.

3.7. Зміст та обсяги інформаційних послуг:

інформування батьків або інших законних представників дітей про їх права та обов'язки, правила перебування дитини у закладі, ознайомлення зі змістом освітніх, оздоровчих, медичних програм або програм відпочинку, в яких братиме участь дитина, – на початку зміни та за потребою;

інформування дітей про режим роботи закладу, правила внутрішнього розпорядку, техніки безпеки, розміщення на території дитячого закладу оздоровлення та відпочинку об'єктів інфраструктури закладу – на початку зміни та за потребою;

надання дітям інформації стосовно побуту, харчування, медичної допомоги, змісту освітніх, оздоровчих програм та програм відпочинку – систематично.

IV. Вимоги до надання послуг
з оздоровлення та відпочинку дітей

При наданні послуг повинні забезпечуватися:

повна безпека для життя і здоров'я дітей, дотримання вимог санітарного законодавства, правил протипожежної безпеки, дотримання заходів з профілактики травматизму і попередження нещасних випадків;

захист від будь-яких форм експлуатації, насильства з боку педагогічних та інших працівників дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, пропаганди релігійних конфесій;

безперешкодне користування дітьми матеріально-технічною, культурно-спортивною, оздоровчою, навчально-виробничою, науковою базою дитячого закладу оздоровлення та відпочинку;

добровільний вибір дитиною видів діяльності та дозвілля.

Заступник директора
департаменту сімейної
і гендерної політики
та організації оздоровлення

Н.О.Чеботарьова

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 28 квітня 2009 р.

№ 422

Київ

Про затвердження Типового положення про дитячий заклад оздоровлення та відпочинку

{ Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ

№ 656 (656-2018-П) від 22.08.2018

№ 348 (348-2021-П) від 14.04.2021 }

Відповідно до статті 13 Закону України "Про оздоровлення та відпочинок дітей" (375-17) Кабінет Міністрів України

п о с т а н о в л я є:

Затвердити Типове положення про дитячий заклад оздоровлення та відпочинку, що додається.

Прем'єр-міністр України

Ю.ТИМОШЕНКО

Інд. 28

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 28 квітня 2009 р. N 422

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
про дитячий заклад оздоровлення та відпочинку

Загальна частина

1. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку (далі – дитячий заклад) – постійно або тимчасово діючий, спеціально організований або пристосований заклад, призначений для оздоровлення, відпочинку, розвитку дітей, що має визначене місце розташування, матеріально–технічну базу, кадрове забезпечення та технології для надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей відповідно до державних соціальних стандартів надання послуг з оздоровлення та відпочинку.

Дія цього Положення поширюється на дитячі заклади незалежно від підпорядкування та форми власності.

2. Дитячий заклад у своїй діяльності керується Конституцією (254к/96–ВР) і законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, іншими нормативно–правовими актами, цим Положенням і власним статутом (положенням).

Організаційно–правові засади діяльності дитячого закладу

3. Дитячі заклади можуть функціонувати як юридичні особи або не мати статусу юридичної особи і перебувати у складі підприємств, установ та організацій як їх філії чи структурні підрозділи.

4. Дитячий заклад діє на підставі статуту (положення), розробленого відповідно до цього Положення, що затверджується засновником (власником).

5. У дитячому закладі період оздоровчої зміни становить не менш як 21 день, протягом якого дитина отримує послуги з оздоровлення та відпочинку, а період відпочинкової зміни становить не менш як 14 днів.

6. Дитячий заклад приймає на оздоровлення та відпочинок дітей віком від 7 до 18 років, які перебувають у зазначених закладах самостійно. Також можуть бути організовані спеціальні зміни оздоровлення та відпочинку для дітей віком від 4 до 6 років, які перебувають із батьками або іншими законними представниками. Приймання дітей до дитячого закладу здійснюється з урахуванням віку та стану здоров'я дитини.

7. За своєю організаційно–правовою формою дитячий заклад може бути державної, комунальної або приватної форми власності. Дитячий заклад може утворюватися центральними, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, професійними спілками, фондами, підприємствами, установами, організаціями, громадянами та їх об'єднаннями з урахуванням соціально–економічних, національних, культурно–освітніх потреб і за наявності необхідної матеріально–технічної та науково–методичної бази, кадрового забезпечення відповідно до законодавства.

8. Засновник (власник) дитячого закладу забезпечує його функціонування, комплектування інвентарем, технічним та іншим обладнанням відповідно до державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

8–1. Дитячі заклади незалежно від форми власності, що діють як юридичні особи або не мають статусу юридичної особи і

перебувають у складі підприємств, установ та організацій як їх філіали чи структурні підрозділи, обов'язково включаються до складу мережі дитячих закладів.

Майнові об'єкти оздоровлення та відпочинку дітей вносяться до Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей.

Відомості про майнові об'єкти оздоровлення та відпочинку дітей, якими користується дитячий заклад, керівник такого закладу подає до Нацсоцслужби для внесення до Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей протягом одного місяця з дня отримання документів на право власності на зазначені майнові об'єкти відповідно до Порядку ведення Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей (580–2019–п), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2019 р. N 580 (Офіційний вісник України, 2019 р., N 55, ст. 1914). { Абзац третій пункту 8–1 в редакції Постанови КМ N 348 (348–2021–п) від 14.04.2021 }

{ Положення доповнено пунктом 8–1 згідно з Постановою КМ N 656 (656–2018–п) від 22.08.2018 }

8–2. Дитячі заклади утворюються, реорганізуються та ліквідуються за рішенням власника (засновника) або уповноваженого ним органу відповідно до законодавства.

Під час утворення дитячого закладу державної чи комунальної форми власності власник (засновник) або уповноважений ним орган визначає права та обов'язки суб'єкта господарювання, що здійснює управління дитячим закладом, щодо майна такого закладу (повне господарське відання, оперативне управління, оренда).

Під час реорганізації суб'єкта господарювання, що здійснює управління дитячим закладом, власник (засновник) або уповноважений

ним орган приймає рішення щодо подальшого використання та зберігання майна.

Під час ліквідації суб'єкта господарювання, що здійснює управління дитячим закладом державної чи комунальної форми власності, власник (засновник) або уповноважений ним орган визначає особу, відповідальну за збереження майна дитячого закладу, та порядок його подальшого використання.

{ Положення доповнено пунктом 8-2 згідно з Постановою КМ N 656 (656-2018-п) від 22.08.2018 }

8-3. Дитячі заклади утворюються центральними, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, професійними спілками, фондами, підприємствами, установами та організаціями, громадянами та їх об'єднаннями з урахуванням соціально-економічних, національних, культурно-освітніх потреб у разі наявності необхідної матеріально-технічної та науково-методичної бази, кадрового забезпечення відповідно до законодавства.

{ Положення доповнено пунктом 8-3 згідно з Постановою КМ N 656 (656-2018-п) від 22.08.2018 }

8-4. Засновник (власник) дитячого закладу державної чи комунальної форми власності під час перебування дітей у відповідному закладі не має права без погодження з Нацсоцслужбою ліквідувати його, зменшувати територію, кількість ліжко-місць, а також передавати в оренду приміщення (будівлі) для провадження діяльності, не пов'язаної з оздоровленням та відпочинком дітей.

{ Положення доповнено пунктом 8-4 згідно з Постановою КМ N 656 (656-2018-п) від 22.08.2018; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 348 (348-2021-п) від 14.04.2021 }

8–5. Реорганізація або ліквідація дитячих закладів державної чи комунальної форми власності допускається виключно за погодженням з Нацсоцслужбою.

{ Положення доповнено пунктом 8–5 згідно з Постановою КМ N 656 (656–2018–п) від 22.08.2018; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 348 (348–2021–п) від 14.04.2021 }

8–6. Майно дитячого закладу не може бути об'єктом звернення стягнення за борговими зобов'язаннями та не може передаватися у заставу.

{ Положення доповнено пунктом 8–6 згідно з Постановою КМ N 656 (656–2018–п) від 22.08.2018 }

8–7. У разі банкрутства власника місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування приймають рішення про передачу дитячого закладу до комунальної власності в порядку, передбаченому законодавством.

{ Положення доповнено пунктом 8–7 згідно з Постановою КМ N 656 (656–2018–п) від 22.08.2018 }

8–8. Особливості використання дитячих закладів, приватизованих в установленому порядку, визначаються законодавством про приватизацію та договорами купівлі–продажу відповідних об'єктів.

{ Положення доповнено пунктом 8–8 згідно з Постановою КМ N 656 (656–2018–п) від 22.08.2018 }

Порядок прийому дітей до дитячого закладу

9. До дитячого закладу діти можуть прибувати з батьками або іншими законними представниками чи у складі груп з особами, які їх супроводжують.

10. Приймання дітей до закладу здійснюється на підставі путівки та наявності медичної довідки встановленого зразка, затвердженого МОЗ.

11. Путівка до дитячого закладу – це документ, який засвідчує право дитини на отримання послуг з оздоровлення та відпочинку, умови перебування в такому закладі і визначає вартість та перелік послуг з оздоровлення та відпочинку для однієї дитини в конкретному закладі.

12. З урахуванням віку та інтересів дітей у дитячому закладі можуть створюватися групи (загони), наповнюваність яких визначається типовими штатними нормативами та державними санітарними правилами і нормами улаштування, утримання і організації режиму діяльності дитячих закладів.

13. Оздоровчо–виховний процес та процес відпочинку у дитячому закладі здійснюється з урахуванням індивідуальних можливостей, інтересів і здібностей дітей, їх віку, психофізичних особливостей та стану здоров'я.

14. Відрахування дитини з дитячого закладу здійснюється за бажанням батьків або інших законних представників чи на підставі медичного висновку про стан здоров'я дитини, що унеможлиблює її перебування в дитячому закладі.

Негайне відрахування дитини із дитячого закладу та відправлення до місця постійного проживання здійснюється за рахунок батьків або інших законних представників на підставі рішення педагогічної ради дитячого закладу у разі неодноразового та/або грубого порушення вимог внутрішнього розпорядку дитячого закладу.

**Організація оздоровчо–виховного процесу та процесу відпочинку,
харчування та медичного обслуговування у дитячому закладі**

15. Працівники дитячого закладу відповідно до своїх функціональних повноважень несуть відповідальність за збереження життя та здоров'я дітей, які перебувають в ньому.

16. Надання дітям та працівникам дитячого закладу медичної допомоги на дошпитальному етапі та лікування здійснюється медичними працівниками такого закладу.

Надання дітям та працівникам дитячого закладу невідкладної медичної допомоги, зокрема стаціонарної, здійснюється територіальним лікувально–профілактичним закладом, закріпленим за дитячим закладом.

17. Споруди, будівлі та інші приміщення дитячого закладу повинні відповідати санітарно–гігієнічним нормам та вимогам пожежної і технічної безпеки. { Абзац перший пункту 17 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 656 (656–2018–п) від 22.08.2018 }

У кожному приміщенні на видному місці розміщується план евакуації у разі пожежі чи стихійного лиха, затверджений директором дитячого закладу.

18. Дитячий заклад забезпечує збалансоване харчування дітей, необхідне для їх нормального росту і розвитку, із дотриманням вимог щодо якості та безпеки продукції, визначених нормативними документами.

19. Дитячий заклад може організовувати роботу гуртків, груп та інших творчих об'єднань як на території закладу, так і за його межами в місцях, призначених для перебування дітей (спортивні бази, стадіони тощо).

{ Пункт 19 в редакції Постанови КМ N 656 (656–2018–п) від 22.08.2018 }

20. У дитячому закладі створюються безпечні умови перебування дитини, забезпечується охорона її життя і здоров'я, особистого майна, надання медичної допомоги, страхування від нещасного випадку, виконання освітніх програм, організація змістовного дозвілля тощо.

Управління та кадрове забезпечення дитячого закладу

21. Дитячий заклад очолює директор, якого призначає на посаду та звільняє з посади засновник (власник). Основними вимогами до кандидатів на посаду є вища освіта (профілі: охорона здоров'я, освіта, спорт, культура) і стаж роботи з дітьми не менше ніж п'ять років.

{ Пункт 21 в редакції Постанови КМ N 656 (656-2018-п) від 22.08.2018 }

22. Директор здійснює безпосереднє керівництво та контроль за діяльністю дитячого закладу.

23. Директор дитячого закладу:

затверджує календарний план роботи, режим дня з урахуванням типу закладу та правила внутрішнього розпорядку для дітей та працівників дитячого закладу;

організовує інструктаж працівників дитячого закладу з техніки безпеки, профілактики травматизму, запобігання нещасним випадкам з дітьми, дотримання санітарно-гігієнічних норм і правил, а також надання першої невідкладної допомоги;

забезпечує дотримання санітарно-гігієнічних, протипожежних норм і правил техніки безпеки;

здійснює контроль за оздоровчо-виховним процесом та процесом відпочинку, забезпечує створення належних умов для оздоровлення та відпочинку дітей;

розпоряджається в установленому порядку майном і коштами дитячого закладу, укладає договори, відкриває рахунки в банках або органах Державного казначейства;

представляє інтереси дитячого закладу на підприємствах, в установах та організаціях;

звітує перед засновником (власником) про результати діяльності дитячого закладу;

видає в межах своїх повноважень накази та розпорядження, організовує і контролює їх виконання;

забезпечує раціональний підбір і розстановку кадрів, затверджує посадові інструкції працівників дитячого закладу та штатний розпис за погодженням із засновником (власником);

вживає заходів заохочення та дисциплінарного впливу до працівників дитячого закладу;

несе відповідальність за виконання покладених на дитячий заклад завдань та за результатами фінансово–господарської діяльності дитячого закладу;

несе відповідальність за якість послуг, які надає дитячий заклад, та за збереження життя і здоров'я дітей, які перебувають у ньому, відповідно до закону; { Пункт 23 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 656 (656–2018–п) від 22.08.2018 }

несе відповідальність відповідно до закону за неподання у строк, визначений Законом України "Про оздоровлення та відпочинок дітей" (375–17), або подання не в повному обсязі відомостей про майнові об'єкти оздоровлення та відпочинку дітей, якими користується такий заклад, до Державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей. { Пункт 23 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 656 (656–2018–п) від 22.08.2018; в редакції Постанови КМ N 348 (348–2021–п) від 14.04.2021 }

24. У дитячому закладі утворюється педагогічна рада, яку очолює директор дитячого закладу.

25. Педагогічна рада дитячого закладу розробляє календарний план роботи, розглядає питання щодо поліпшення роботи дитячого закладу, аналізує роботу членів педагогічного колективу, підбиває підсумки оздоровчих, відпочинкових змін, приймає рішення про відрахування дітей із дитячого закладу за порушення вимог внутрішнього розпорядку.

26. Робота педагогічної ради проводиться відповідно до потреб дитячого закладу. Засідання педагогічної ради проводяться у разі потреби, але не рідше ніж один раз на зміну.

27. На посади педагогічних працівників приймаються особи, які мають відповідну освіту.

{ Пункт 27 в редакції Постанови КМ N 656 (656-2018-п) від 22.08.2018 }

28. Педагогічні та медичні працівники перед початком роботи повинні пройти спеціальну курсову підготовку та бути атестованими відповідно до нормативів атестації педагогічних і медичних працівників дитячого закладу. Нормативи, порядок проходження спеціальної курсової підготовки та атестації педагогічних і медичних працівників дитячого закладу затверджуються Мінсоцполітики з урахуванням пропозицій МОН та МОЗ.

{ Пункт 28 в редакції Постанови КМ N 656 (656-2018-п) від 22.08.2018 }

29. Для роботи в дитячих закладах в літній період та під час канікул можуть залучатися студенти педагогічних, медичних та інших навчальних закладів.

30. Під час оформлення на роботу працівники дитячого закладу проходять інструктаж з техніки безпеки, профілактики травматизму, запобігання нещасним випадкам з дітьми.

31. З кожним працівником дитячого закладу укладається трудовий договір згідно із законодавством.

Умови і розмір оплати праці працівників дитячих закладів державної та комунальної форми власності визначаються законодавством.

Умови і розмір оплати праці працівників приватних дитячих закладів встановлюються засновником (власником) згідно із законодавством.

Засновники (власники) мають право встановлювати розмір оплати праці працівників дитячого закладу відповідно до галузевих тарифних ставок.

Учасники процесу оздоровлення та відпочинку в дитячому закладі

32. До учасників процесу оздоровлення та відпочинку дітей належать діти, їх батьки або інші законні представники, працівники дитячого закладу, представники підприємств, установ та організацій – засновників (власників) дитячого закладу, представники професійних спілок та інших об'єднань громадян.

33. Працівники дитячого закладу мають право на:

- внесення пропозицій щодо поліпшення оздоровчо–виховного процесу та процесу відпочинку;
- вибір форм підвищення кваліфікації, необхідної для продовження трудової діяльності у такому закладі;
- участь у роботі методичних об'єднань, нарад, зборів, інших органів самоврядування дитячого закладу, у заходах, пов'язаних з організацією оздоровчо–виховного процесу та процесу відпочинку;
- вибір педагогічно–обґрунтованих форм, методів, засобів роботи з дітьми;
- соціальне та матеріальне заохочення за сумлінне виконання покладених обов'язків;

об'єднання у професійні спілки, участь у громадських організаціях, діяльність яких не заборонена законодавством.

34. Працівники дитячого закладу зобов'язані:

педагогічні та медичні – перед початком роботи пройти спеціальну підготовку в порядку, встановленому Мінсім'ямолодьспортом;

під час прийняття на роботу подати документ про проходження обов'язкового медичного огляду, який дає право працювати з дітьми та медичну книжку встановленого зразка;

дотримуватися вимог статуту (положення) дитячого закладу, виконувати правила внутрішнього розпорядку та посадові обов'язки;

берегти життя та здоров'я дітей, захищати їх інтереси, пропагувати здоровий спосіб життя;

виконувати накази і розпорядження директора дитячого закладу.

35. Діти під час перебування у дитячому закладі мають право:

на захист прав і свобод, визначених Конвенцією ООН про права дитини (995_021), на охорону життя, здоров'я і власного майна, повагу до їх гідності, вільне висловлювання власних поглядів і переконань;

на кваліфіковану медичну допомогу в разі захворювання або травмування;

самостійно обирати види діяльності, дозвілля, участь в освітніх, оздоровчих програмах та програмах відпочинку дитячих закладів;

здобувати у передбачених законодавством випадках освіту згідно з державними стандартами освіти;

отримувати зазначені в путівці послуги з оздоровлення та відпочинку, зокрема платні;

на раціональне харчування;

брати участь в управлінні дитячим закладом;

звертатися до адміністрації дитячого закладу для отримання інформації стосовно побуту, харчування, медичної допомоги, змісту освітніх, оздоровчих програм та програм відпочинку;

у разі виникнення конфліктної ситуації вимагати вжиття дієвих заходів, зокрема заміни вихователя.

Діти під час перебування у дитячому закладі зобов'язані виконувати правила внутрішнього розпорядку такого закладу.

36. Батьки або інші законні представники дітей мають право:

ознайомитися із статутом (положенням) дитячого закладу, правилами перебування дитини у закладі, змістом освітніх, оздоровчих, медичних програм або програм відпочинку, в яких братиме участь дитина;

захищати права та законні інтереси дитини;

звертатися до адміністрації дитячого закладу, його засновника (власника), органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, утворених ними комісій, інших органів з питання поліпшення роботи дитячого закладу.

37. Батьки або інші законні представники дітей зобов'язані:

забезпечити дитину на час перебування у дитячому закладі необхідним одягом, взуттям, засобами гігієни;

провести з дитиною превентивну роботу із запобігання шкідливим звичкам;

забезпечити проходження дитиною медичного обстеження;

подавати інформацію працівникам дитячого закладу, особам, які супроводжують дітей, про індивідуальні особливості дитини;

відвідувати дитину в дитячому закладі та у строк, визначений у путівці, забрати її з дитячого закладу;

відшкодувати заподіяні дитячому закладу збитки внаслідок недисциплінованої поведінки дитини;

у разі прийняття рішення педагогічною радою дитячого закладу про дострокове відправлення дитини до місця постійного проживання за порушення вимог внутрішнього розпорядку дитячого закладу та у разі неможливості батьків або інших законних представників забрати дитину з дитячого закладу відшкодувати витрати, понесені таким закладом, на супроводження дитини до місця постійного проживання.

38. У дитячому закладі може бути утворений орган громадського самоврядування, до складу якого входять засновник (власник), адміністрація дитячого закладу, батьки та діти.

39. У дитячому закладі можуть функціонувати методичні об'єднання, до складу яких входять учасники оздоровчо-виховного процесу та процесу відпочинку та спеціалісти певного професійного напрямку.

Фінансово-господарська діяльність

та матеріально-технічна база дитячого закладу

40. Фінансово-господарська діяльність дитячого закладу провадиться відповідно до його статуту (положення) та законодавства.

41. Фінансування дитячих закладів державної та комунальної форми власності здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів та інших джерел, приватних – за рахунок коштів засновників (власників) та інших джерел.

42. Дитячий заклад у процесі провадження фінансово-господарської діяльності має право:

самостійно розпоряджатися коштами, які надійшли на його рахунок;

користуватися земельною ділянкою, на якій він розташований, розвивати та утримувати матеріально-технічну базу, володіти,

користуватися і розпоряджатися майном виключно в інтересах дітей відповідно до законодавства та статуту (положення);

надавати платні послуги після отримання в установленому порядку відповідних ліцензій.

43. Ведення діловодства, бухгалтерського обліку та звітності в дитячих закладах здійснюється в установленому законодавством порядку.

44. Порядок підготовки дитячого закладу до нового оздоровчого та відпочинкового періоду затверджується Мінсоцполітики.

{ Пункт 44 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 656 (656–2018–п) від 22.08.2018 }

Державний контроль за діяльністю дитячих закладів

45. Державний контроль за діяльністю дитячих закладів у межах повноважень, передбачених законом, здійснюють:

Нацсоцслужба; { Абзац другий пункту 45 в редакції Постанов КМ N 656 (656–2018–п) від 22.08.2018, N 348 (348–2021–п) від 14.04.2021 }

міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких належать дитячі заклади;

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, до сфери управління яких належать дитячі заклади.

Міжнародне співробітництво дитячого закладу

46. Дитячий заклад за наявності відповідної матеріально–технічної та методичної бази може брати участь у міжнародних заходах щодо оздоровлення та відпочинку дітей.

47. Дитячий заклад за згодою засновника (власника) може укладати договори з іноземними юридичними і фізичними особами

стосовно надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітям іноземних держав.

48. Кошти, що надходять від надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітям іноземних держав, використовуються дитячими закладами згідно із законодавством.

**МІНІСТЕРСТВО УКРАЇНИ У СПРАВАХ СІМ'Ї,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ**

Н А К А З

16.04.2009 N 1254

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
30 квітня 2009 р.
за N 396/16412

Про затвердження Типових штатних нормативів
дитячих закладів оздоровлення та відпочинку

На виконання статті 21 Закону України "Про оздоровлення та відпочинок дітей" (375-17), з метою підвищення рівня та якості послуг у сфері оздоровлення та відпочинку дітей **Н А К А З У Ю:**

1. Затвердити Типові штатні нормативи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, що додаються.

2. Начальнику відділу оздоровлення та дозвілля (Чеботарьова Н.О.) департаменту сімейної та гендерної політики:

2.1. Довести цей наказ до відома структурних підрозділів Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства у справах молоді, сім'ї та гендерної політики Автономної Республіки Крим, структурних підрозділів у справах сім'ї та молоді обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

2.2. Забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Міністерству у справах молоді, сім'ї та гендерної політики Автономної Республіки Крим, структурним підрозділам у справах

сім'ї та молоді обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій довести цей наказ до відома керівників дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

4. Керівникам закладів привести штатні розписи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку у відповідність з цим наказом. При цьому з метою економного і раціонального використання коштів та на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 22.10.2008 N 943 (943–2008–п) "Про економію бюджетних коштів, передбачених для утримання органів державної влади та інших державних органів" не допускати збільшення чисельності працівників у закладах державної форми власності, що склалась на 1 листопада 2008 року.

5. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

6. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра Драпушка Р.Г.

Міністр

Ю.О.Павленко

ПОГОДЖЕНО:

Заступник Міністра
фінансів України

В.М.Матвійчук

Заступник Міністра
праці та соціальної
політики України

В.В.Іванкевич

Заступник Голови Федерації
профспілок України

Ю.М.Кулік

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Мінсім'ямолодьспорту

16.04.2009 N 1254

Зареєстровано в Міністерстві

юстиції України

30 квітня 2009 р.

за N 396/16412

ТИПОВІ ШТАТНІ НОРМАТИВИ

дитячих закладів оздоровлення та відпочинку

I. Загальні положення

1.1. Ці Типові штатні нормативи, розроблені відповідно до статті 21 Закону України "Про оздоровлення та відпочинок дітей" (375-17), поширюються на дитячі заклади оздоровлення та відпочинку державної та комунальної форм власності з цілодобовим перебуванням (далі – заклад).

1.2. Штатна чисельність працівників закладу визначається засновником (власником) відповідно до цих Типових штатних нормативів, затверджених наказом Мінсім'ямолодьспорту від 16.04.2009 N 1254, та з урахуванням специфіки, обсягів і конкретних умов функціонування.

1.3. З метою забезпечення повної безпеки життя та здоров'я дітей, які перебувають на оздоровленні та відпочинку, дотримання норм чинного законодавства про працю та охорону праці визначається кількість штатних одиниць працівників у закладі.

1.4. На період консервації штат закладів оздоровлення, які перебувають у складі підприємств, установ, організацій, визначається адміністрацією цих підприємств. Залежно від конкретних умов засновники (власники) можуть приймати необхідний адміністративно–господарський, педагогічний, медичний та обслуговуючий персонал на роботу у заклад на час його підготовки до відкриття та на час підготовки до консервації (з розрахунку: адміністративно–господарський та обслуговуючий персонал – за три місяці до початку сезону та один місяць на підготовку до консервації; педагогічний та медичний персонал – за один місяць до початку сезону та тиждень на підготовку до консервації).

1.5. У разі виробничої необхідності керівникам закладів надається право змінювати штати окремих структурних підрозділів або вводити посади, не передбачені штатними нормативами для даного закладу, за рахунок посад інших структурних підрозділів в межах фонду оплати праці, доведеного лімітними довідками на відповідний період. Заміна посад працівників може здійснюватись лише в межах однієї категорії (педагогічного, господарсько–обслуговуючого тощо) персоналу.

1.6. Працівники закладів, специфіка роботи яких вимагає цілодобової присутності на території закладу, сплачують за харчування. Розмір плати за харчування встановлюється засновником (власником).

1.7. Сезонні працівники закладів, специфіка роботи яких вимагає цілодобової присутності на території закладу та які безпосередньо працюють з дітьми, на час роботи безоплатно забезпечуються помешканням.

1.8. Штати закладів, до яких за обсягом та умовами праці не можуть бути застосовані ці Типові штатні нормативи (заклад

розраховано до 100 дітей або більше 1000 дітей), затверджуються засновником (власником).

II. Адміністративно-господарський персонал

Найменування професій (посад)	Максимальна кількість штатних одиниць залежно від кількості дітей у зміну	90-	151-	241-	331-	421-	511-	601-	691-	781-	871-	150	240	330	420	510	600	690	780	870	960		
Директор		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1												
Заступник директора з господарських питань		-	-	-	-	-	-	1	1	1	1												
Заступник директора з виховної роботи		-	-	-	-	1	1	1	1	1	1												
Завідувач господарства		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1												
Бухгалтер		1	1	1	1	2	2	2	2	2	2												
Калькулятор		-	1	1	1	-	-	-	-	-	-												
Агент з постачання		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1												
Завідувач складу		-	-	-	1	1	1	1	1	1	1												

Комірник	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
Сестра- господиня	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
Кастелянка	- - - - 1 1 1 1 1 1
Завідувач камери схову	- 1 1 1 1 1 1 1 1 1
Усього	6 8 8 9 11 11 12 12 12 12

1. У закладах, які перебувають у складі підприємств, установ, організацій та з кількістю дітей понад 420 на зміну, встановлюється посада головного/старшого бухгалтера.

2. За наявності в закладі бібліотечного фонду встановлюється посада бібліотекаря.

III. Педагогічний персонал

Найменування професій (посад)	Максимальна кількість штатних одиниць залежно від кількості дітей у зміну
Вихователь	90- 151- 241- 331- 421- 511- 601- 691- 781- 871- 150 240 330 420 510 600 690 780 870 960
Культурорганізатор	1 1 1 1 1 1 2 2 2 2
Методист	- 1 1 1 1 1 2 2 2 2
Практичний психолог	- - 1 1 1 1 1 1 1 1

Інструктор з	1 1 1 1 2 2 2 3 3 3
фізкультури	
-----+-----+-----+-----+-----+-----+-----+-----+-----+-----+-----	
Інструктор з	1 1 2 2 2 3 3 3 4 4
фізкультури (з	
плавання)	
(за наявності	
басейну або	
пляжу на період	
купального	
сезону)	
-----+-----+-----+-----+-----+-----+-----+-----+-----+-----+-----	
Усього	4 5 7 7 8 9 11 12 13 13

1. Для загону чисельністю 20 – 25 дітей віком від 6 до 10 років, 25 – 30 дітей віком від 10 років та старше кількість вихователів (вожатих) встановлюється з розрахунку 2 одиниці на кожен загін. На кожні 2–3 загони встановлюється одна посада підмінного вихователя та одна посада помічника вихователя.

2. За наявності в закладі туристичного клубу, містечка або стоянки може встановлюватися додатково одна посада інструктора з туризму (незалежно від видів туризму).

3. Кількість керівників гуртків у закладі встановлюється з розрахунку одна одиниця на 4 групи при середній наповнюваності кожної – 20 осіб, крім танцювальних, хорових гуртків та гуртків ритміки, де середня наповнюваність не менш як 30 осіб.

4. Кількість акомпаніаторів встановлюється з урахуванням кількості хорових, танцювальних та інших гуртків, що потребують музичного супроводу, а також часу, який витрачається на підготовку і проведення культурно–масових і спортивних заходів.

IV. Медичний персонал

Найменування	Максимальна кількість штатних одиниць залежно від
професій	кількості дітей у змін
(посад)	90–151–241–331–421–511–601–691–781–871– 150 240 330 420 510 600 690 780 870 960
Лікар	1 1 1 1 2 2 2 2 2 2
Сестра медична	1 1 2 2 3 3 3 4 4 4
Молодша медична сестра	1 1 2 2 3 3 3 4 4 4
(санітарка–прибиральниця)	
Усього	3 3 5 5 8 8 8 10 10 10

1. За наявності у закладі стоматологічного кабінету і відповідного обладнання встановлюється посада лікаря – стоматолога.

2. За наявності у закладі фізіотерапевтичного обладнання додатково встановлюється посада сестри медичної з фізіотерапії.

3. При організації закладу (зміни) санаторного типу в ньому встановлюються додаткові посади:

лікаря – спеціаліста на кожних 200 дітей;

сестри медичної і молодшої медичної сестри (санітарка–прибиральниця) на кожних 100 дітей;

сестри медичної з дієтичного харчування.

V. Персонал працівників кухні (харчоблоку)
(при однозмінному режимі роботи)

Найменування	Максимальна кількість штатних одиниць залежно від
професій	кількості дітей у змін

додатково встановлюватись посади спеціалістів з їх обслуговування та поточного ремонту.

VI. Обслуговуючий персонал

Найменування професій (посад)	Норматив
Робітник з комплексного обслуговування й ремонту будинків	Штатна одиниця вводиться в закладах, що мають самостійні будинки; кількість штатних одиниць визначається на основі Міжгалузевих норм чисельності робітників, що обслуговують громадські будівлі (будівлі управління, конструкторські і проектні організації), затверджених наказом Мінпраці від 11.05.2004 N 105 (<u>v0105203-04</u>) (далі – наказ Мінпраці від 11.05.2004 N 105)
Двірник	Кількість штатних одиниць визначається на підставі наказу Мінпраці від 11.05.2004 N 105 (<u>v0105203-04</u>)
Прибиральник службових приміщень	Штатна одиниця вводиться для прибирання службових приміщень з розрахунку 0,5 штатної одиниці на кожні 250 кв. метрів площі, що прибирається, але не менше 1 штатної одиниці на заклад
Оператор хлораторної установки	1 штатна одиниця вводиться за

	наявності басейну та	
	хлораторної установки	
-----+		
Водій автотранспортних засобів	Штатна одиниця вводиться в	
	закладах, що мають	
	автотранспортні засоби, з	
	розрахунку 1 штатна одиниця на	
	кожен автотранспортний засіб	
-----+		
Охоронник	При цілодобовій охороні об'єкта	
	з розрахунку на 1 пост 4–5	
	штатних одиниць, при	
	нецілодобовій охороні об'єкта з	
	розрахунку на 1 пост 1 штатна	
	одиниця	
-----+		
Робітник зеленого будівництва	Залежно від площі території	
	визначається на підставі	
	наказу Мінпраці від	
	11.05.2004 N 105	
	(<u>v0105203–04</u>)	
-----+		
Машиніст із прання та ремонту	При ручному пранні – 1 штатна	
спецодягу	одиниця на кожних 75 дітей, при	
	механічному пранні – 1 штатна	
	одиниця на кожних 85 дітей	
-----+		
Матрос – рятівник	1 штатна одиниця вводиться за	
	наявності пляжу на період	
	купального сезону	
-----+		
Технік із звукозапису	1 штатна одиниця	

1. Коли білизна здається в пральню, то на заклад вводиться 1 штатна одиниця машиніста із прання спецодягу (білизни).

2. При функціонуванні закладів в осінньо–зимовий період вводяться посади, які пов'язані з опаленням приміщень (на час опалювального сезону), а саме: посади машиністів (кочегарів) котельні, операторів котельні газової, опалювачів, виходячи з таких умов:

за наявності центрального опалення:

2 штатні одиниці машиніста (кочегара) котельні в зміну в кожній – у котельнях, що опалюються твердими паливами, з поверхнею нагріву котлів понад 75 кв.м;

1 штатна одиниця оператора котельні в зміну – в котельнях з газовим опаленням;

2 штатні одиниці оператора котельні в зміну – в котельнях без автоматики безпеки;

за наявності пічного опалення:

0,5 штатної одиниці опалювача на кожні 5 печей, але не менше ніж 0,5 штатної одиниці на заклад. У закладах з централізованим теплопостачанням (ТЕЦ), що мають тепловий пункт або елеватор, додатково вводиться 1 штатна одиниця робітника з комплексного обслуговування й ремонту будівель, а за наявності бойлерів та насосів – 1 штатна одиниця в зміну.

3. На опалювальний сезон вводяться штатні одиниці робітників з обслуговування й ремонту будинків. Із загальної кількості машиністів (кочегарів) котельні, операторів котельні і робітників з обслуговування й ремонту будинків вводиться 1 штатна одиниця на рік.

Начальник відділу

оздоровлення та дозвілля

Н.О.Чеботарьова

КОНЦЕПЦІЯ

Державної соціальної програми оздоровлення та відпочинку дітей на період до 2025 року

Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямовано Програму

Здоров'я людини є невід'ємною складовою системи цінностей кожної цивілізованої нації. Рівень здоров'я дітей у такій системі є одним із показників загального благополуччя суспільства.

Протягом останніх років зберігається тенденція до погіршення стану здоров'я дітей, зумовлена впливом негативних соціально-економічних, екологічних та психоемоційних факторів. Вплив факторів ризику, перенавантаження, насамперед навчальне, призводять до істотного зниження імунітету та розвитку у дітей хронічних захворювань, що загострює проблему дитячої інвалідності.

За даними Держстату, щороку зменшується кількість дітей віком до 17 років, при цьому рівень їх захворюваності підвищується. Національна академія медичних наук констатує, що 80 відсотків випускників шкіл мають хронічні захворювання. Так, у 2019 році в Україні було зареєстровано 163886 дітей з інвалідністю, у 2018 році – 161594, у 2016 році – 156099, що становить близько 2 відсотків усього дитячого населення країни. У 2017 році кількість дітей, яким вперше було встановлено групу інвалідності, становила 16424, у 2016 році – 16311.

Права дитини на відпочинок і дозвілля, користування найбільш досконалими послугами системи охорони здоров'я та засобами лікування і відновлення здоров'я визначено Конвенцією ООН про права дитини, ратифікованою Україною в 1991 році, Законами України «Про оздоровлення та відпочинок дітей», «Про охорону дитинства», «Про позашкільну освіту», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» та іншими нормативно-правовими актами.

З метою запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, було прийнято рішення про недоцільність відкриття дитячих закладів оздоровлення та відпочинку. Проте держава має сприяти поліпшенню стану здоров'я дітей, відновленню їх життєвих сил, створювати можливості для продовження виховного процесу та розвитку творчих здібностей дітей. З огляду на це найважливішими стратегічними завданнями держави залишаються забезпечення реалізації права дітей на оздоровлення та відпочинок, створення безпечних умов перебування дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку (далі – заклади).

Водночас актуальними є проблеми забезпечення надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей. Внаслідок тимчасової окупації території Автономної Республіки Крим, частини територій Донецької та Луганської областей, проведення антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил недоступними для отримання послуг є 200 закладів (122 – в Автономній Республіці Крим, 78 – у Донецькій та Луганській областях).

На сьогодні в Державному реєстрі майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей обліковується 734 заклади. При цьому щороку кількість закладів, що функціонують, зменшується. Так, за даними місцевих органів виконавчої влади, у 2016 році функціонував 521 заклад, у 2017 році – 507, у 2018 році – 453, у 2019 році – 404.

Потужність системи закладів становить близько 480 тис. місць, що задовольняє потребу в оздоровленні лише 12,1 відсотка дітей шкільного віку. Будівництво нових закладів і відновлення функціонування закладів, що тривалий час не працюють, фактично припинено, а заклади, що функціонують, потребують модернізації насамперед у частині матеріально-технічного стану.

Майнові комплекси державних підприємств «Український дитячий центр «Молода гвардія» та «Міжнародний дитячий центр «Артек» потребують

реконструкції, оптимізації ресурсоспоживання та модернізації відповідно до освітніх, виховних, культурних програм і проектів, що реалізуються.

Нерозв'язаними залишаються питання надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітям, які потребують особливих умов для оздоровлення. З огляду на це важливим є впровадження у сферу оздоровлення та відпочинку дітей принципу інклюзивності з метою забезпечення рівних можливостей та недискримінації в отриманні дітьми послуг з оздоровлення та відпочинку. Незадовільний матеріально–технічний стан закладів є основною причиною недоступності послуг для дітей зазначеної категорії.

Також потребують врегулювання питання, пов'язані з оздоровленням та відпочинком дітей за рахунок коштів державного бюджету.

У 2016 році оздоровленням та відпочинком за кошти державного бюджету було охоплено 14971 дитину, у 2017 році – 20033, у 2018 році – 23007, у 2019 році – 22700 дітей.

Відповідно до законодавства оздоровлення та відпочинок дітей за рахунок державного бюджету можливі лише на державних підприємствах «Український дитячий центр «Молода гвардія» та «Міжнародний дитячий центр «Артек», розташованих на території м. Києва та Одеси, та в закладах, розташованих в гірських районах (районах, в яких розташовані населені пункти, віднесені до категорії гірських).

З метою охоплення більшої кількості дітей послугами з оздоровлення та відпочинку необхідним є надання таких послуг на всій території України за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів у закладах всіх форм власності.

На сьогодні не використовуються інноваційні методи стимулювання розвитку закладів, зокрема державно–приватне партнерство, система грантів на розвиток закладів приватної форми власності.

У зв'язку з високою вартістю путівок до закладів та низький рівень життя населення переважна більшість українських сімей неспроможна придбати путівку за повну вартість.

На сьогодні оздоровлення та відпочинок дітей забезпечується насамперед завдяки збільшенню обсягу наданих послуг у закладах з денним перебуванням, а також у таборах, де відпочинок поєднується із вивченням іноземних мов тощо. Отже, висока собівартість послуг з оздоровлення та відпочинку і неналежний матеріально-технічний стан закладів обмежують доступ дітей до позашкільної освіти, задоволення їх культурних інтересів та спортивно-оздоровчих потреб.

Комплексне розв'язання зазначених проблем можливе шляхом затвердження Державної соціальної програми оздоровлення та відпочинку дітей на період до 2025 року (далі – Програма), спрямованої на реалізацію одного з найважливіших стратегічних завдань держави в забезпеченні соціального захисту дитини, – реалізацію її права на оздоровлення та відпочинок.

Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом

Причинами низького рівня організації оздоровлення та відпочинку дітей є:

недосконалість організаційно-правового механізму надання послуг з оздоровлення та відпочинку, зокрема дітям, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, а також дітям, які потребують особливих умов для оздоровлення;

недостатня кількість закладів, їх перепрофілювання, використання майна не за призначенням та невідповідність сучасним вимогам;

недоступність послуг з оздоровлення та відпочинку для дітей, які потребують особливих умов для оздоровлення;

низький рівень матеріально-технічного та рекламно-інформаційного забезпечення діяльності закладів;

недостатній обсяг бюджетного фінансування заходів з оздоровлення та відпочинку дітей;

відсутність механізму використання потенціалу громадських об'єднань;
недосконалість системи добору, підготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей;

недосконалість суспільно–державної системи контролю якості діяльності закладів у сфері надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей, відсутність об'єктивних критеріїв оцінювання якості надання таких послуг.

Зазначені проблеми потребують комплексного розв'язання із застосуванням усіх організаційно–правових механізмів і фінансових ресурсів.

Мета Програми

Метою Програми є забезпечення належної якості та доступності послуг з оздоровлення та відпочинку дітей, організація реабілітації дітей з інвалідністю, запобігання інвалідизації дітей, збереження, удосконалення та розвиток мережі дитячих оздоровчих закладів, наметових містечок, створення в них безпечних умов перебування та збільшення кількості дітей, охоплених послугами з оздоровлення та відпочинку. Також Програма передбачає використання потенціалу громадських об'єднань в організації відпочинку дітей.

Визначення оптимального варіанта розв'язання проблеми на основі порівняльного аналізу можливих варіантів

Можливими є три варіанти розв'язання проблеми.

Перший варіант передбачає збереження системи організації оздоровлення та відпочинку дітей.

Ця модель є застарілою і не задовольняє сучасних потреб суспільства, сім'ї та дитини в отриманні високоякісних, доступних послуг із оздоровлення та відпочинку дітей і потребує удосконалення.

Другий варіант передбачає надання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на реконструкцію та ремонт закладів, забезпечення функціонування позаміських закладів, здійснення заходів з організації

оздоровлення та відпочинку дітей (оплата харчування, проїзду груп дітей до місць оздоровлення та відпочинку тощо).

Недоліком зазначеного варіанта є відсутність системного підходу до забезпечення розвитку сфери надання послуг з оздоровлення та відпочинку дітей. Крім того, його реалізація потребуватиме значних фінансових витрат.

Третій варіант передбачає запровадження механізму фінансування послуг з оздоровлення та відпочинку дітей за принципом «гроші ходять за дитиною» для придбання путівок за рахунок бюджетів різних рівнів шляхом надання щорічної грошової допомоги для компенсації вартості путівок до закладів, які мають право на провадження відповідної діяльності, в межах коштів, передбачених у державному бюджеті та місцевих бюджетах.

Такий варіант є оптимальним, оскільки передбачає поєднання зусиль центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування і приватних структур у сфері організації оздоровлення та відпочинку дітей, створює конкуренцію на ринку надання таких послуг, що дасть змогу забезпечити модернізацію та розширення мережі закладів і збільшити кількість дітей, охоплених такими послугами.

Шляхи і способи розв'язання проблеми, строк виконання

Програми

Основними шляхами і способами розв'язання проблеми є:

реалізація інноваційних проектів у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, зокрема дітей, які потребують особливих умов для оздоровлення, та дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки;

запровадження механізму фінансування послуг з оздоровлення та відпочинку дітей за принципом «гроші ходять за дитиною»;

створення конкуренції на ринку послуг з оздоровлення та відпочинку, зокрема шляхом залучення представників приватного сектору;

запровадження системи контролю та оцінювання якості діяльності закладів, які надають послуги з оздоровлення та відпочинку дітей;

забезпечення власниками (засновниками) функціонування та розвитку мережі закладів, зміцнення та раціональне використання їх матеріально–технічної бази;

удосконалення механізму та підвищення якості кадрового забезпечення закладів;

залучення інвестицій у сферу оздоровлення та відпочинку дітей;

запровадження механізмів підтримки закладів шляхом податкового, економічного стимулювання власників (засновників) закладів з метою розвитку і збереження мережі закладів, що функціонують, та відновлення роботи закладів, які тимчасово припинили свою роботу;

забезпечення надання безпечних, високоякісних і доступних послуг у сфері оздоровлення та відпочинку дітей;

вжиття заходів власниками (засновниками) щодо приведення закладів у відповідність із Правилами пожежної безпеки;

врахування особливих потреб дітей під час направлення їх до закладів;

підтримка та організація відпочинку і оздоровлення дітей із батьками або іншими законними представниками;

створення умов для відпочинку дітей шкільного віку з метою профілактики бездоглядності дітей та підлітків під час літніх канікул шляхом організації профільних, спортивних, наметових містечок тощо.

Строк виконання Програми – 2021–2025 роки.

Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності

Виконання Програми дасть змогу:

створити в закладах оптимальні, доступні умови для отримання послуг з оздоровлення та відпочинку, зокрема, дітьми, які потребують особливих умов для оздоровлення, відповідно до їх потреб;

забезпечити оздоровленням та відпочинком в закладах не менше ніж 70 відсотків дітей шкільного віку, у тому числі:

– дітей–сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, – 100 відсотків;

– дітей з інвалідністю – не менше ніж 50 відсотків;

– дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей – не менше ніж 75 відсотків;

– талановитих та обдарованих дітей – переможців міжнародних, всеукраїнських, обласних, міських, районних олімпіад, конкурсів, фестивалів, змагань, спартакіад, відмінників навчання, лідерів дитячих громадських організацій; дитячих творчих колективів та спортивних команд – не менше ніж 12 відсотків загальної кількості оздоровлених дітей шкільного віку;

запровадити механізм фінансування послуг з оздоровлення та відпочинку дітей за принципом «гроші ходять за дитиною»;

створити конкуренцію на ринку послуг з оздоровлення та відпочинку дітей;

забезпечити заклади кваліфікованим персоналом, зокрема шляхом запровадження програм підготовки та атестації педагогічних і медичних працівників;

створити умови для відновлення роботи закладів, які тимчасово припинили свою роботу;

здійснити заходи для зміцнення матеріально–технічної бази усіх закладів.

Оцінка фінансових, матеріально–технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми

Виконання Програми фінансуватиметься за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та з інших джерел, не заборонених законодавством.

Обсяг видатків, необхідних для виконання Програми, визначається щороку з урахуванням можливостей державного та місцевих бюджетів під час формування їх показників.

Обсяг матеріально–технічних і трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми, визначатиметься під час розроблення відповідних завдань і заходів.

СХВАЛЕНО

розпорядженням Кабінету Міністрів України

від 14 квітня 2021 р. № 366–р

НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року

Розділ I. Загальні положення

У цій Стратегії терміни вживаються в такому значенні:

безбар'єрність — загальний підхід до формування та імплементації державної політики для забезпечення безперешкодного доступу всіх груп населення до різних сфер життєдіяльності;

гендерна рівність — рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства;

доступність — забезпечення рівного доступу всім групам населення до фізичного оточення, транспорту, інформації та зв'язку, інформаційно–комунікаційних технологій і систем, а також до інших об'єктів та послуг, як у міських, так і в сільських районах;

об'єкти фізичного оточення — будівлі і споруди, об'єкти благоустрою та транспортної інфраструктури;

стала мобільність — організація переміщення людей, що знижує рівень впливу на навколишнє середовище і передбачає розвиток інтегрованої системи громадського транспорту, мережі пішохідних та велосипедних шляхів;

універсальний дизайн — дизайн об'єктів фізичного оточення, програм та послуг, максимально придатний для використання всіма групами населення без необхідності додаткової адаптації чи спеціального дизайну. Універсальний дизайн не виключає допоміжних пристроїв для конкретних

груп осіб з інвалідністю, де це необхідно.

Термін «маломобільні групи населення» вживається у значенні, наведеному в Законі України «Про регулювання містобудівної діяльності», термін «особа з інвалідністю» вживається у значенні, наведеному в Законі України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні».

Вступ

Відповідно до Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Разом з тим перед багатьма громадянами України стоїть ряд бар'єрів у реалізації своїх прав, отриманні доступу до публічних послуг та повноцінної участі у культурному, політичному та суспільному житті. Ці бар'єри наявні у різних сферах — від доступності до громадських та житлових будівель до працевлаштування чи культурного життя.

Відсутність безбар'єрного середовища не лише створює проблеми для мільйонів громадян, але і призводить до загального погіршення добробуту кожної людини. Проблеми наявні у загальному доступі до інфраструктури (як фізичної, так і цифрової), а також у кожній сфері життя людини, зокрема ускладнений доступ до громадського транспорту та об'єктів фізичного оточення, відсутність адаптації інформації, сайтів та додатків для всіх громадян, суспільне несприйняття, бар'єри у доступі до освіти, роботи. Крім того, недостатній рівень забезпечення статистичними даними не дає змогу точно визначити кількість людей, які щодня стикаються з тими чи іншими бар'єрами, та, як наслідок, ускладнює процес формування та реалізації державної політики для усунення цих бар'єрів.

Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року (далі — Стратегія) спрямована на визначення ключових проблем та формування рішень для їх розв'язання/мінімізації.

Стратегія орієнтується на провідні документи щодо створення безбар'єрного простору, зокрема Конвенцію про права осіб з інвалідністю, ратифіковану Законом України від 16 грудня 2009 р. № 1767–VI,

Європейську соціальну хартію (переглянуту), ратифіковану Законом України від 14 вересня 2006 р. № 137–V, Конвенцію Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, міжнародну ініціативу «Партнерство Біарріц».

Крім того, під час розроблення ініціатив було проаналізовано ряд кращих міжнародних практик створення безбар'єрного простору, зокрема країн Європейського Союзу, Канади, Сінгапуру, Японії, Великобританії, США.

Положення Стратегії враховують весь ряд напрацьованих раніше стратегічних документів в Україні, зокрема щодо створення безбар'єрного середовища для осіб з інвалідністю, розвитку молоді, захисту прав людини, подолання нерівності (у тому числі гендерної).

Мета Стратегії

Метою Стратегії є створення безперешкодного середовища для всіх груп населення, забезпечення рівних можливостей кожній людині реалізовувати свої права, отримувати послуги на рівні з іншими шляхом інтегрування фізичної, інформаційної, цифрової, соціальної та громадянської, економічної та освітньої безбар'єрності до всіх сфер державної політики.

Очікувані результати

Очікуваним результатом реалізації Стратегії є визначення та суспільна підтримка стратегічного курсу держави у сфері створення безбар'єрного простору, послідовна реалізація якого дасть можливість кожній людині:

отримати безперешкодний доступ до об'єктів фізичного оточення;

отримувати інформацію у найзручніший спосіб;

отримати спрощений доступ до цифровізованих та аналогових державних та соціальних послуг;

отримати рівні умови участі у всіх сферах життя суспільства;

отримати умови та рівні можливості для занять фізичною культурою та спортом;

отримати рівні умови та можливості для культурного (мистецького)

та/або креативного вираження, провадження культурної діяльності; доступу до культурних послуг, культурних цінностей, культурної спадщини та інформації про них;

брати участь у політичних процесах та громадській діяльності;

отримати рівні можливості та вільний доступ до освіти;

отримати рівні умови та можливості у сфері зайнятості, а також заняття підприємництвом.

Завдяки імплементації Стратегії:

безбар'єрність стане наскрізним принципом державної політики та включатиметься до всіх довгострокових рішень та програм на національному та місцевому рівні;

кошти державного та місцевих бюджетів спрямовуватимуться виключно на придбання товарів, робіт та послуг, що в розумінні Стратегії будуть доступними для кожного;

отримано актуальну інформацію про стан доступності будівель, інфраструктури, транспорту, інформації, цифрових послуг для планування програм та інвестицій в створення безперешкодного середовища;

затвержені та запроваджуватимуться стандарти доступу до товарів та послуг, що пропонуються приватним сектором.

Підхід до побудови розділів Стратегії

Стратегія складається з двох основних рівнів: рамкових умов безбар'єрності та стандартів безбар'єрності.

Перший рівень визначає доступність людини до фізичної, інформаційної та цифрової інфраструктури та участі у суспільно–політичних процесах та можливості самореалізації.

Другий рівень фокусується на створенні умов безбар'єрності в окремих сферах життя. Такими сферами є сфери освіти та економічної діяльності (зайнятості та підприємництва). Організаційний рівень включатиме розроблення та впровадження методології та індикаторів моніторингу реалізації принципів безбар'єрності на національному та місцевому рівні та

комунікаційні кампанії. Для реалізації Стратегії Кабінетом Міністрів України кожні два роки затверджуватиметься план заходів з реалізації Стратегії.

Кожен тематичний напрям Стратегії побудований відповідно до уніфікованої структури, яка включає в себе:

визначення візії напрямку;

аналіз поточного стану та визначення ключових проблем за напрямом;

визначення стратегічних цілей;

формування завдань, спрямованих на досягнення стратегічних цілей;

визначення цільових індикаторів за напрямом;

визначення очікуваних результатів за напрямом.

Використання такої структури дає змогу чітко визначити сутність напрямку, зрозуміти поточну ситуацію та існуючі проблеми, сформулювати стратегічні цілі, визначити завдання, які необхідно виконати, та встановити цільові індикатори, прогрес у досягненні яких доцільно відстежувати для здійснення загального моніторингу стану виконання Стратегії.

Розділ II. Стратегічний курс за напрямами безбар'єрності

Напрямок 1. Фізична безбар'єрність

Візія

Усі об'єкти фізичного оточення доступні для всіх соціальних груп незалежно від віку, стану здоров'я, інвалідності, майнового стану, статі, місця проживання та інших ознак.

Аналіз поточного стану та визначення ключових проблем

На сьогодні переважна більшість об'єктів фізичного оточення не є адаптованими для переміщення/користування ними осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Переважна частина громадського транспорту (автобуси, тролейбуси, трамваї), а також міжміського, міжнародного авто- та залізничного сполучення є застарілою та недоступною, що унеможливорює перевезення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (відсутні пандуси, облаштовані місця для осіб з числа маломобільних груп населення,

вказівники, звукові сигнали, титрована інформація тощо).

Ключовими причинами даної проблеми є відсутність системи моніторингу, недосконалість відповідної нормативно–правової та нормативної бази, відсутність кваліфікованих кадрів.

Висновок 1. Відсутня дієва система моніторингу і контролю у сфері доступності.

Недостатній рівень забезпечення актуальними статистичними даними щодо доступності об'єктів фізичного оточення та транспорту ускладнює процес формування та реалізації державної політики у сфері доступності.

Варто також зазначити, що через відсутність фахового і незалежного моніторингу доступності на національному рівні суспільство недостатньо інформоване про стан фізичної безбар'єрності в Україні.

На даний час відсутній механізм контролю за створенням підприємствами, установами та організаціями умов для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю.

Висновок 2. На сьогодні нормативно–правова та нормативна база є недосконалою.

Наявні суперечності між діючими вимогами пожежної безпеки, державними стандартами, нормативами, технічними умовами, що ускладнює процес імплементації положень із створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Деякі з положень державних будівельних норм, якими, зокрема, регламентуються питання доступності, відрізняються та суперечать одне одному, а формат їх викладення є ускладненим для сприйняття фахівцями різного рівня досвіду.

Висновок 3. Недостатня кількість кваліфікованих фахівців у сфері містобудування, архітектури і транспорту щодо доступності.

Відсутня система сертифікації фахівців з підтвердження навичок з питань доступності.

Стратегічні цілі

Стратегічними цілями є:

моніторинг і контроль у сфері доступності об'єктів фізичного оточення та транспорту на систематичній основі;

нормативно–правова та нормативна база у сфері доступності об'єктів фізичного оточення та транспорту ефективна, гармонізована та відповідає сучасним вимогам;

фахівці у сфері містобудування, архітектури і транспорту високо кваліфіковані щодо доступності.

Завдання, спрямовані на досягнення стратегічних цілей

Для досягнення стратегічної цілі «Моніторинг і контроль у сфері доступності об'єктів фізичного оточення та транспорту на систематичній основі» визначено такі завдання:

щодо запровадження системи збору, аналізу та оприлюднення інформації про стан доступності об'єктів фізичного оточення та транспорту в Україні:

- розроблення порядку проведення моніторингу доступності об'єктів фізичного оточення, транспорту відповідно до встановлених норм доступності;

- розроблення уніфікованого інструментарію моніторингу доступності об'єктів фізичного оточення та транспорту громад;

- збір і поширення достовірної інформації про доступність об'єктів фізичного оточення, а також встановлення вимог до публічних закладів щодо інформування про наявні умови доступності їх будівель і приміщень;

щодо поширення практик системного залучення місцевих громад та їх представників до контролю за реалізацією політики в частині створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення та політик із сталої мобільності:

- аналіз ефективності діяльності «комітетів доступності» як консультативно–дорадчих органів при місцевих органах виконавчої влади;

- забезпечення обов'язкового долучення громадськості до процесу

прийняття рішень в частині створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення та із сталої мобільності на місцях;

- забезпечення своєчасного та належного реагування органів державної влади і органів місцевого самоврядування на звернення громадян щодо незабезпечення доступності об'єктів фізичного оточення;

щодо налагодження дієвого механізму державного контролю і притягнення до відповідальності за порушення вимог законодавства в частині незабезпечення доступності:

- удосконалення системи контролю за дотриманням нормативно-правових актів і національних стандартів у сфері доступності;

- створення дієвого і прозорого механізму контролю за дотриманням вимог законодавства в частині забезпечення умов доступності об'єктів фізичного оточення для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;

- створення дієвого механізму залучення громадських об'єднань до контролю за виконанням норм законодавства в частині забезпечення доступності;

- створення дієвого механізму притягнення до відповідальності за незабезпечення умов доступності об'єктів фізичного оточення для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;

- створення дієвого і прозорого механізму контролю за додержанням приватними і комунальними підприємствами та організаціями, які надають послуги з перевезення пасажирів, вимог законодавства щодо спеціального обладнання транспортних засобів для безперешкодного користування їх послугами маломобільними групами населення;

- налагодження міжгалузевої взаємодії між різними органами влади під час впровадження заходів із створення фізичної безбар'єрності;

- встановлення відповідальності за нестворення фізичного безбар'єрного простору на місцевому рівні;

- встановлення вимог до власників об'єктів громадського призначення щодо забезпечення їх доступності з перехідними положеннями і визначенням періоду, до якого ці вимоги мають бути виконані.

Для досягнення стратегічної цілі «Нормативно–правова та нормативна база у сфері доступності об'єктів фізичного оточення та транспорту ефективна, гармонізована та відповідає сучасним вимогам» визначені такі завдання:

щодо формування та реалізації політики в частині створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення:

- чітке визначення у відповідних нормативно–правових актах термінів «фізична безбар'єрність», «безбар'єрний простір», «безбар'єрність», «фізичне оточення», «об'єкти фізичного оточення», «транспортна інфраструктура», «соціальна інфраструктура», «просторове планування», «просторовий розвиток»;

- створення механізмів фінансування заходів із забезпечення фізичної безбар'єрності;

- запровадження механізму долучення управителів, співвласників або об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, житлово–експлуатаційних контор до забезпечення доступності будівель, що перебувають в їх управлінні;

- розроблення механізму заохочення до забезпечення доступності для громадян, підприємств та організацій (спеціальний фонд, державні та місцеві податкові пільги, інформаційна підтримка тощо);

- розроблення типових програм доступності та інклюзивного розвитку територій для населених пунктів різного розміру та забезпечення їх прийняття у вигляді нормативно–правових актів місцевого самоврядування;

- проведення наскрізного аналізу державних політик, законодавства та практик органів державної та місцевої влади щодо забезпечення фізичної доступності;

- актуалізація існуючої нормативної бази щодо забезпечення фізичної доступності для гармонізації на національному рівні та приведення у відповідність з міжнародними стандартами;

- розроблення механізмів впровадження положень Стратегії щодо забезпечення фізичної доступності на місцевому рівні;

- забезпечення стійких механізмів фінансування ініціатив, спрямованих на створення фізичної доступності, за рахунок державного бюджету та інших джерел;

- вдосконалення державних будівельних норм з метою гармонізації їх положень, пов'язаних із забезпеченням фізичної доступності;

- розроблення нормативних документів щодо влаштування доступності, а саме типових рішень щодо існуючої забудови, окремих споруд;

- перегляд частки паркомісць для осіб з інвалідністю та запровадження механізмів диференційованої частки місць залежно від виду установи/закладу;

щодо формування та реалізації політик сталої мобільності:

- забезпечення розроблення та прийняття «планів сталої міської мобільності» у громадах з урахуванням інклюзивності та принципів сталої міської мобільності;

- забезпечення механізму недопущення спрямування коштів державного та місцевих бюджетів на закупівлю обладнання, придбання транспортних засобів і оплату послуг чи робіт, які не передбачають інклюзивності та/або не відповідають принципам сталої міської мобільності;

- стимулювання виробництва вітчизняними підприємствами транспортних засобів, спеціального і допоміжного устаткування для перевезення та переміщення маломобільних груп населення, а також виготовлення відповідних інформаційних та технологічних засобів (пиктограм, інформаційних щитів, електронних табло тощо);

- забезпечення під час закупівлі за державні кошти рухомого складу транспорту (міського, міжміського, міжнародного сполучення), придбання

моделей, які максимально пристосовані для перевезення маломобільних груп населення, а також дообладнання існуючого парку спеціальними і допоміжними засобами для перевезення та переміщення осіб з числа таких груп;

- встановлення технічних вимог (специфікацій) доступності до громадського транспорту. Включення вимоги доступності до технічної специфікації публічної закупівлі транспортних засобів, а також до ліцензійних умов для підприємств, які здійснюють перевезення пасажирів;

- забезпечення закупівлі залізничних пасажирських вагонів, які відповідатимуть вимогам доступності, а також дообладнання існуючого рухомого складу допоміжними засобами забезпечення доступності шляхом включення вимоги доступності до технічної специфікації публічної закупівлі рухомого складу;

- унормування вимог доступності посадкових майданчиків удержавних будівельних нормах, а також забезпечення проектування та будівництва посадкових майданчиків таким чином, що дозволяє маломобільним групам населення самостійний вхід та вихід з та до низькопідлогових одиниць транспорту;

щодо застосування кращих практик та стандартів доступності під час розроблення норм і державних стандартів:

– запровадження нових або удосконалення діючих норм і стандартів забезпечення доступності багатоквартирних будинків, що не мають ліфтів;

– запровадження нових або удосконалення діючих норм і стандартів інклюзивності спеціалізованих установ (місць несвободи, шкіл–інтернатів, геріатричних пансіонатів, психоневрологічних диспансерів тощо) з урахуванням відповідних особливостей і вимог безпеки;

– запровадження нових або удосконалення діючих норм і стандартів забезпечення доступності під час реконструкції і капітального ремонту;

- удосконалення законодавства, що регулює питання пристосування об'єктів культурної спадщини для потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;

- запровадження нових або удосконалення діючих норм і стандартів, універсальних тимчасових рішень щодо забезпечення доступності будівель і споруд державної і комунальної форми власності на період до здійснення капітальних змін із забезпечення вимог безпеки;

- запровадження нових або удосконалення діючих норм і стандартів інклюзивності засобів отримання інформації у просторі згідно з кращими світовими практиками;

- запровадження нових або удосконалення діючих норм і стандартів інклюзивності пішохідних шляхів з урахуванням принципів сталої міської мобільності.

Для досягнення стратегічної цілі «Фахівці у сфері містобудування, архітектури і транспорту високо кваліфіковані щодо доступності» визначені такі завдання:

щодо підвищення кваліфікації з питань доступності та універсального дизайну спеціалістам у сфері містобудування, архітектури і транспорту:

- забезпечення набуття спеціалістами у сфері містобудування, архітектури і транспорту сучасних компетенцій із створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, універсального дизайну, сталої міської мобільності тощо;

- включення до навчальних програм підготовки фахівців у сфері архітектури і будівництва навчального курсу з вивчення законодавства та нормативних актів з доступності та інклюзивності об'єктів фізичного оточення, а також принципів універсального дизайну;

- проведення тренінгів та/або курсів з норм доступності та принципів універсального дизайну для обласних/місцевих проектувальників, відділів архітектури і управлінь капітального будівництва;

– проведення роз'яснювальної роботи серед суб'єктів прийняття управлінських рішень (державних службовців, замовників, проектувальників, виконавців, перевізників) з важливості створення фізичної безбар'єрності;

щодо створення державної системи безоплатної обов'язкової сертифікації з питань доступності для спеціалістів у сфері містобудування, архітектури і транспорту:

– запровадження системи сертифікації з підтвердження навичок з питань доступності для фахівців у сфері архітектури і будівництва;

– запровадження системи добровільної та безоплатної сертифікації представників громадськості (он-лайн).

Цільові індикатори

За стратегічною ціллю «Моніторинг і контроль у сфері доступності об'єктів фізичного оточення та транспорту на систематичній основі»:

розроблено інструментарій та забезпечено проведення моніторингу доступності об'єктів фізичного оточення, транспорту;

створено дієвий і прозорий механізм контролю за дотриманням вимог законодавства в частині забезпечення умов доступності об'єктів фізичного оточення для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

За стратегічною ціллю «Нормативно-правова та нормативна база у сфері доступності об'єктів фізичного оточення та транспорту ефективна, гармонізована та відповідає сучасним вимогам»:

включено вимоги доступності до технічної специфікації публічної закупівлі транспортних засобів, а також до ліцензійних умов для підприємств, які здійснюють перевезення пасажирів;

гармонізовано і не суперечать одне одному положення законодавства в частині забезпечення доступності (вимоги пожежної безпеки, державні стандарти, норми, технічні умови та державні будівельні норми).

За стратегічною ціллю «Фахівці у сфері містобудування, архітектури і транспорту високо кваліфіковані щодо доступності»:

розроблено і впроваджено систему сертифікації з підтвердження знань

та навичок у галузі доступності для фахівців сфери архітектури і будівництва;

розроблено і впроваджено систему добровільної та безоплатної сертифікації представників громадськості (он-лайн).

Очікувані результати за напрямом

Досягнення стратегічних цілей дасть змогу досягти фізичної безбар'єрності в державі завдяки:

дотриманню загальноприйнятих практик створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення та сталої мобільності на державному та місцевих рівні;

приведенню підзаконних нормативно-правових актів та рішень місцевих органів влади у сфері громадського транспорту у відповідність із законодавством;

гармонізації законів, підзаконних актів, норм і стандартів у сфері забезпечення фізичної доступності та їх приведенню з міжнародними стандартами;

розробленню і впровадженню дієвого механізму моніторингу і контролю за дотриманням норм та стандартів у сфері доступності;

використанню коштів державного та місцевих бюджетів для придбання товарів, робіт, послуг, які є доступними для кожної людини;

покращенню якості освіти і компетенцій спеціалістів сфери будівництва і архітектури;

збільшенню питомої ваги об'єктів фізичного оточення, які відповідають вимогам доступності, від загальної кількості;

збільшенню питомої ваги одиниць громадського транспорту, які відповідають вимогам доступності, від загальної кількості одиниць громадського транспорту;

збільшенню частки фахівців у сфері архітектури і будівництва (зокрема у сфері технічного нагляду і контролю), які пройшли сертифікацію щодо знання норм законодавства та нормативних актів з доступності, а також

принципів універсального дизайну.

Напрямок 2. Інформаційна безбар'єрність

Візія

Люди незалежно від їх функціональних порушень чи комунікативних можливостей мають доступ до інформації в різних форматах та з використанням технологій, зокрема шрифт Брайля, великошрифтовий друк, аудіодискрипція (тифлокоментування), переклад жестовою мовою, субтитрування, формат, придатний для зчитування програмами екранного доступу, формати простої мови, легкого читання, засоби альтернативної комунікації.

Аналіз поточного стану та визначення ключових проблем

Висновок 1. На даний момент державні органи не забезпечують повноцінної інформаційної доступності, а тому необхідні зміни в наданні публічної інформації.

Робота органів державної влади і органів місцевого самоврядування та інструменти громадського контролю (публічна інформація, участь у громадських обговореннях, спостереження за засіданнями) недостатньо адаптовані для осіб з порушеннями зору, слуху та осіб з порушенням інтелектуального розвитку.

Через це не всі громадяни мають можливість отримати належну інформацію про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, а також надати запити та отримати інформацію у зручному для них форматі.

Головними причинами цієї проблеми є недостатньо врегульована нормативна база щодо доступності публічної інформації, відсутність відповідних засобів та кваліфікації державних службовців.

Висновок 2. Вибірчий та судовий процес не завжди інформаційно доступні для всіх груп населення та потребують нормативного врегулювання.

Особи з порушеннями зору, слуху та особи з порушенням інтелектуального розвитку не завжди мають доступ до інформації в межах

виборчого та судового процесів. А інформаційні продукти, які використовуються в ході судового та виборчого процесу, не завжди відповідають критеріям доступності інформації.

Причинами цього є те, що не імплементовано норми Виборчого кодексу України у форматі надання інформації в ході виборчого процесу для осіб з порушеннями зору, слуху. Крім того, Виборчий кодекс України не містить положень щодо доступності інформації для осіб з порушенням інтелектуального розвитку.

Активному залученню до судових процесів перекладачів жестової мови заважає незнання ними специфічної юридичної термінології, необхідної для участі у судовому процесі і забезпеченні прав осіб з порушеннями слуху. У Кримінальному процесуальному кодексі України не зазначена необхідність залучення перекладача жестової мови, зокрема слідчим суддею, прокурором та в інших випадках.

Висновок 3. Переважна більшість медіапродукції не адаптована для осіб з порушеннями зору, слуху та з порушенням інтелектуального розвитку, тому це питання потребує нормативного врегулювання.

Особи з порушеннями зору, слуху та з порушенням інтелектуального розвитку не завжди мають доступ до теле– та радіоконтенту, а особи з порушеннями зору та слуху — до кіно та іншої культурної продукції та до перегляду спортивних подій.

Серед причин виникнення цієї проблеми є те, що на законодавчому рівні не врегульовано порядок та умови, відповідно до яких телерадіоорганізації (незалежно від форми власності та підпорядкування) забезпечують субтитрування або переклад на жестову мову офіційних повідомлень, кіно–, відеофільмів, передач і програм. Крім того, проблемним є і низький рівень використання телерадіоорганізаціями засобів дублювання аудіовізуальної інформації для осіб з порушеннями зору та слуху.

Висновок 4. На сьогодні публічні послуги та сервіси екстреної допомоги не адаптовані для всіх груп населення.

Громадяни з порушеннями зору, слуху та з порушенням інтелектуального розвитку не завжди мають доступ до інформації у сфері публічних послуг. Крім того, такі громадяни не завжди мають доступ до інформації від приватних компаній сфери послуг у банківській, туристично–рекреаційній та інших сферах. Важливою проблемою є і те, що в осіб з порушеннями зору, слуху та осіб з порушенням інтелектуального розвитку відсутня можливість безбар'єрного виклику екстрених служб (112), а стандарти екстреного оповіщення не враховують потреби цих осіб.

Причиною цього є відсутні єдині стандарти для інформаційної доступності банків, туристичних та транспортних компаній, закладів рекреації, медичної та освітньої сфери та інших закладів сфери послуг для доступності для осіб з порушеннями зору, слуху та осіб з порушенням інтелектуального розвитку. Також відсутні відповідні стандарти реагування на екстрені ситуації (сигналізації) для оповіщення осіб з порушеннями зору, слуху та осіб з порушенням інтелектуального розвитку в стаціонарних закладах медицини та рекреаційних закладах.

Крім того, держава не забезпечує доступність інформації в процесі отримання публічних послуг, а також інформаційної доступності екстрених служб.

Стратегічні цілі

Стратегічними цілями є:

доступність для всіх інформації, яка надходить від суб'єктів владних повноважень;

доступність інформації у ході судового та виборчого процесу;

доступність для всіх інформації, яку транслюють телерадіоорганізації та яка необхідна для участі у культурному житті, проведенні дозвілля і відпочинку та заняття спортом;

доступність для всіх інформації та комунікації в ході отримання публічних послуг.

Завдання, спрямовані на досягнення стратегічних цілей

Для досягнення стратегічної цілі «Доступність для всіх інформації, яка надходить від суб'єктів владних повноважень» визначено такі завдання:

щодо спрощення доступу громадян до отримання публічної інформації:

- врегулювання вимог до доступності інформації, що оприлюднюється суб'єктами владних повноважень, використовується ними в процесі своєї діяльності;

- надання інформації, що розповсюджується суб'єктами владних повноважень на запит осіб з інвалідністю у доступних та придатних для них форматах, своєчасно і без додаткової оплати;

- запровадження механізму моніторингу та контролю за дотриманням законодавства щодо доступності інформації;

- забезпечення інформацією щодо функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування для всіх суспільних груп;

щодо запровадження та популяризації форматів простої мови та легкого читання:

- законодавче врегулювання застосування форматів простої мови та легкого читання;

- унормування викладення нормативних документів у форматі простої мови.

Для досягнення стратегічної цілі «Доступність інформації у ході судового та виборчого процесу» визначено такі завдання:

щодо забезпечення інформаційної доступності судового процесу:

- врегулювання порядку надання особам з порушеннями зору, слуху та особам з порушенням інтелектуального розвитку інформації в доступних для них форматах про зміст та хід судової справи, а також під час їх участі в судових засіданнях;

щодо забезпечення інформаційної доступності виборчого процесу:

- внесення змін до Виборчого кодексу України щодо забезпечення доступу до інформації осіб з порушенням інтелектуального розвитку;

- імплементація норм оновленого Виборчого кодексу України.

Для досягнення стратегічної цілі «Доступність для всіх інформації, яку транслюють телерадіоорганізації та яка необхідна для участі у культурному житті, проведенні дозвілля і відпочинку та заняття спортом» визначено такі завдання:

щодо регулювання інформаційної доступності засобів масової інформації та закладів культури:

- визначення порядку та умов, відповідно до яких телерадіоорганізації (незалежно від форми власності та підпорядкування) забезпечують субтитрування або переклад на жестову мову офіційних повідомлень,

кіно-, відеофільмів, передач і програм;

- запровадження механізмів заохочення застосування альтернативних форматів інформаційного супроводу (титрування, аудіодискрипція (тифлокоментування), жестова мова) в закладах культури;

щодо створення умов для інформаційної доступності медіаконтенту:

- нормативне врегулювання запровадження аудіодискрипції (тифлокоментування);

- запровадження механізмів стимулювання застосування аудіодискрипції (тифлокоментування), титрування та перекладу жестовою мовою медіапродукції, кінематографічних творів тощо;

- організація перекладу новин та іншої важливої інформації мовою легкого читання;

- врегулювання вживання жестової мови в інформаційній діяльності телерадіоорганізацій;

- забезпечення державних телерадіоорганізацій та акціонерного товариства «Національна суспільна телерадіокомпанія України» сучасним обладнанням для титрування, перекладу на жестову мову та аудіодискрипції (тифлокоментування).

Для досягнення стратегічної цілі «Доступність для всіх інформації та

комунікації в ході отримання публічних послуг» визначено такі завдання:

щодо регулювання інформаційної доступності в сферах життя:

– врегулювання вимог доступності інформації під час надання публічних послуг у сфері освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, працевлаштування, фінансових, адміністративних, судових, культурних, спортивних та інших публічних послуг, які надаються юридичними особами, що фінансуються з державного та місцевого бюджетів, або які займають домінуюче становище на ринку або наділені спеціальними чи виключними правами в наданні послуг;

– унормування вимог та форматів подання інформації, яка зазначається на продуктах харчування, ліках, медичних виробках та інших товарах широкого вжитку;

– підтримка розвитку альтернативних засобів комунікації;

щодо запровадження інформаційної доступності у випадках екстрених ситуацій:

– запровадження стандартів оповіщення та сигналізації в екстрених ситуаціях, що враховують потреби осіб з порушеннями слуху, зору та осіб з порушенням інтелектуального розвитку у будь-яких приміщеннях чи громадських місцях;

– забезпечення доступності виклику екстрених служб (112) та роботи телефонів довіри, «гарячих» ліній з урахуванням комунікаційних потреб та можливостей осіб з порушеннями слуху, зору, мовлення та осіб з порушенням інтелектуального розвитку;

щодо підготовки фахівців для забезпечення інформаційної доступності:

– розроблення програм підготовки фахівців з аудіоопису, жестової мови та альтернативних засобів комунікації;

– забезпечення навчання фахівців з аудіоопису, жестової мови та альтернативних засобів комунікації.

Цільові індикатори

За стратегічною ціллю «Доступність для всіх інформації, яка надходить

від суб'єктів владних повноважень»:

встановлено вимоги доступності інформації, що оприлюднюється суб'єктами владних повноважень;

визначено механізми моніторингу та контролю за дотриманням вимог законодавства щодо доступності інформації.

За стратегічною ціллю «Доступність інформації у ході судового та виборчого процесу»:

встановлено механізми забезпечення осіб з порушеннями зору, слуху та осіб з порушенням інтелектуального розвитку інформацією в ході судового процесу в доступних для них форматах;

визначено механізми забезпечення осіб з порушеннями зору, слуху та осіб з порушенням інтелектуального розвитку інформацією в ході виборчого процесу в доступних для них форматах.

За стратегічною ціллю «Доступність для всіх інформації, яку транслюють телерадіоорганізації та яка необхідна для участі у культурному житті, проведенні дозвілля і відпочинку та заняття спортом» — визначено механізми для стимулювання телерадіоорганізацій, демонстраторів фільмів для застосування аудіодискрипції (тифлокоментування), титрування та перекладу жестовою мовою медіапродукції, кінематографічних творів тощо.

За стратегічною ціллю «Доступність для всіх інформації та комунікації в ході отримання публічних послуг»:

встановлено вимоги доступності інформації та комунікації під час надання публічних послуг;

встановлено стандарти виклику екстрених служб допомоги (112) з урахуванням потреб осіб з порушеннями зору та слуху до 2022 року.

Очікувані результати за напрямом

Досягнення стратегічних цілей дасть змогу забезпечити інформаційну безбар'єрність в державі завдяки:

підвищенню доступності публічної інформації;

підвищенню доступу до інформації в ході судового та виборчого

процесів;

підвищенню частки публічних послуг, в яких забезпечено доступну інформацію і комунікацію;

зростанню частки доступного культурного, спортивного та медіаконтенту;

реалізації інформаційно доступних систем екстреного оповіщення та доступності виклику екстрених служб;

зростанню частки заходів у сфері культури та спорту, для яких забезпечується титрування, переклад на жестову мову та аудіодискрипція (тифлокоментування).

Напрямок 3. Цифрова безбар'єрність

Візія

Усі суспільні групи мають доступ до швидкісного Інтернету, публічних послуг та публічної цифрової інформації.

Аналіз поточного стану та визначення ключових проблем

Висновок 1. Не всі громадяни мають доступ до цифрової інфраструктури та потребують розширення широкосмугового доступу до підключення в країні та комп'ютеризації громадських закладів.

На сьогодні 9,6 відсотка громадян проживають у селах та селищах, де відсутній принаймні один оператор фіксованого широкосмугового доступу до Інтернету, 35 відсотків всіх сільських мешканців не мають можливості підключитися до фіксованого широкосмугового доступу до Інтернету. Для 18 відсотків домогосподарств у селах вартість підключення до фіксованого широкосмугового доступу до Інтернету вдвічі перевищує медіанну ціну в містах. При цьому купівельна спроможність в цих населених пунктах значно менша. Водночас 22 відсотки громадян мешкають у населених пунктах, де відсутній будь-який мобільний Інтернет, 31 відсоток не мають можливості підключитися до мобільного широкосмугового доступу до Інтернету. Переважна більшість цих громадян мешкають у сільській місцевості.

Школи, бібліотеки та інші публічні місця, які можуть стати субститутами комп'ютеризації домогосподарств, недостатньо комп'ютеризовані та не завжди мають підключення до Інтернету. Наявна висока регіональна нерівність та непропорційна комп'ютеризація закладів освіти та культури в селах та селищах. Причинами цього є недостатня мотивація операторів та провайдерів провести Інтернет в комерційно непривабливі місця. Крім того, через низький рівень фінансування заклади освіти та культури не підключені до швидкісного Інтернету, недостатньо комп'ютеризовані та не мають необхідного програмного забезпечення.

Висновок 2. Українці мають порівняно низький рівень цифрової грамотності, а отже, необхідні програми та інфраструктура цифрової освіти.

Загальна оцінка цифрової грамотності всього населення свідчить про те, що 53 відсотки українців перебувають нижче позначки «базовий рівень». За рівнем цифрових компетенцій серед населення Україна значно відстає навіть від сусідніх Польщі (65 відсотків) та Угорщини (69 відсотків), тоді як у Німеччині кількість населення з цифровими навичками більше ніж в 1,5 раза вища (78 відсотків). У групі 40—49 років переважають ті, хто не мають достатніх цифрових навичок, а в групі 60—70 років таких людей майже 85 відсотків. Крім того, 57 відсотків мешканців сіл не мають базових цифрових навичок. Втім, попри відносно невеликий розрив між селами та містами (7—8 відсотків) у цьому показнику існує розрив між обласними центрами та всіма іншими населеними пунктами.

Серед причин — не повністю реалізоване навчання з використанням комп'ютерів та цифрових систем. На базі Мінцифри створено мережу хабів, які надають інструктаж щодо використання засобів доступу. На сьогодні в мережу хабів входять понад 500 бібліотек, центрів надання адміністративних послуг та інших закладів. Крім того, відсутня чітка екосистема формування цифрових навичок протягом усього життя. Програми цифрової освіти та STEM в школах, університетах, неформальній освіті та підвищення кваліфікації не узгоджені між собою. Проблемним є і те, що введення

цифрових технологій у державних та соціальних послугах не завжди супроводжується паралельним навчанням цифровим навичкам (електронна черга в медичних закладах та e-Health загалом, електронні соціальні послуги тощо).

Висновок 3. Цифрові публічні сервіси (веб-сайти, додатки, цифрові послуги) недостатньо адаптовані для всіх груп населення, а тому потребують розроблення та впровадження відповідних стандартів.

Громадяни не завжди мають доступ до державних і комунальних сайтів, додатків та електронних послуг. Найбільш проблемним є доступ осіб з порушеннями зору, слуху та осіб з порушенням інтелектуального розвитку.

Причиною цього є те, що не всі державні сайти адаптовані для осіб з порушеннями зору, слуху та осіб з порушеннями інтелектуального розвитку, фізичними порушеннями. Така практика наявна, однак недостатньо масштабована та створює бар'єри у доступі до суспільно важливої інформації. Відсутня відповідна адаптація у державних та комунальних додатках. Також відсутня система належного тестування цифрових державних та соціальних послуг. Крім того, проблемою є недостатня підтримка держави локалізації додатків, які несуть соціальну цінність, українською мовою.

Стратегічні цілі

Стратегічними цілями є:

доступність для всіх швидкісного Інтернету та засобів доступу до Інтернету;

доступність усіх громадян до здобуття цифрової освіти;

доступність усіх громадян до цифрових послуг, а також державних веб-сайтів та додатків.

Завдання, спрямовані на досягнення стратегічних цілей

За стратегічною ціллю «Доступність для всіх швидкісного Інтернету та засобів доступу до Інтернету» визначено такі завдання:

щодо забезпечення доступу до ширококутного доступу до Інтернету:

- забезпечення технічної можливості підключення домогосподарств у сільській місцевості до фіксованого широкосмугового доступу до Інтернету;

- забезпечення конкурентного середовища операторів та провайдерів фіксованого широкосмугового доступу до Інтернету в населених пунктах;

- забезпечення наявності швидкісного мобільного широкосмугового доступу із швидкістю не менше 2 Мбіт/с для населення;

- сприяння підвищенню покриття фіксованого широкосмугового доступу та підключення домогосподарств в комерційно малопривабливій сільській місцевості;

щодо комп'ютеризації та широкосмугового доступу до Інтернету соціальної інфраструктури:

- проведення комп'ютеризації об'єктів публічної інфраструктури (опорних шкіл, лікарень, пошти, державних структур, бібліотек);

- забезпечення підключення закладів соціальної інфраструктури та органів місцевого самоврядування до широкосмугового доступу до Інтернету із швидкістю не менше 100 Мбіт/с;

- забезпечення необхідним програмним забезпеченням та засобами доступу до Інтернету осіб з інвалідністю, закладів освіти та культури, а також бібліотек та інших хабів в межах населених пунктів;

щодо спрощення доступу до Інтернету вразливих груп населення:

- надання пільг для осіб з інвалідністю у придбанні засобів доступу до Інтернету та спеціального програмного забезпечення;

- забезпечення фінансової доступності Інтернету особам з інвалідністю, а також стимулювання надання пільгових тарифів для малозабезпечених осіб.

Для досягнення стратегічної цілі «Доступність усіх громадян до здобуття цифрової освіти» визначені такі завдання:

щодо спрощення доступу до цифрової освіти в всіх регіонах:

- створення освітніх серіалів, спрямованих на розвиток цифрових компетентностей різних категорій громадян;

- ініціювання інформаційних кампаній, спрямованих на популяризацію цифрових навичок серед населення інститутами громадянського суспільства;

- розширення мережі цифрових хабів, створення хабів на базі закладів загальної середньої освіти та центрів надання адміністративних послуг;

- запровадження обов'язкового навчання соціальних робітників базовим цифровим навичкам для надання підтримки особам похилого віку та особам з інвалідністю;

щодо адаптації освітнього процесу для всіх груп населення:

- адаптація програм цифрових навичок для осіб похилого віку;

- адаптація програм навчання цифровим навичкам з урахуванням доступності для осіб з порушеннями зору, слуху, рухової активності та когнітивними порушеннями;

- підготовка тренерів для навчання цифровим навичкам.

Для досягнення стратегічної цілі «Доступність для усіх громадян до цифрових послуг, а також державних веб-сайтів та додатків»:

щодо забезпечення онлайн-доступності до державних сайтів та додатків:

- затвердження вимог щодо доступності онлайн-ресурсів та онлайн-контенту, зокрема доступності нативних мобільних додатків, що повинні бути основані на останній версії стандарту WCAG (Web content accessibility guidelines — Настанови щодо доступності веб-вмісту) та інших загальноновизнаних стандартів доступності;

- запровадження тестування всіх державних онлайн-ресурсів та онлайн-контенту на відповідність стандартам доступності;

- посилення відповідальності та вдосконалення механізму контролю за дотриманням вимог стандартів у сфері доступності щодо

публічних онлайн–ресурсів;

– розроблення та винесення на розгляд Верховної Ради України законопроекту щодо зобов’язання органів місцевого самоврядування, судової, виконавчої та законодавчої гілки влади, підприємств та організацій комунальної та державної форми власності забезпечувати відповідність онлайн–контенту та онлайн–ресурсів вимогам стандартів у сфері доступності;

– розроблення та оприлюднення корпусу української мови, в тому числі з аудіо– та текстовими даними, що буде сприяти створенню та розвитку існуючих сервісів автоматичного титрування, автоматичного озвучування тексту, автоматичного перекладу тощо;

– розроблення спеціальних електронних додатків для забезпечення осіб з інвалідністю з порушеннями зору, слуху, функцій верхніх кінцівок доступом до цифрових послуг;

щодо запровадження та поширення доступних цифрових публічних послуг:

– спрощення процесу отримання кваліфікованого електронного підпису для всіх суспільних груп;

– створення Єдиної інформаційної системи соціальної сфери для адміністрування державної соціальної підтримки;

– створення окремого розділу на Єдиному державному веб–порталі електронних послуг з переліком послуг для вразливих суспільних груп;

– розроблення узгодженого та комплексного підходу щодо цифровізації сфер життя та наявності аналогових відповідників публічних послуг.

Цільові індикатори

За стратегічною ціллю «Доступність для всіх швидкісного Інтернету та засобів доступу до Інтернету»:

забезпечено технічну можливість підключення до фіксованого широкосмугового доступу із швидкістю 100 Мбіт/с для 95 відсотків

населення до 2024 року;

забезпечено наявність мобільного широкосмугового доступу із швидкістю не менше 2 Мбіт/с для 95 відсотків населення до 2024 року;

підключено 95 відсотків закладів соціальної інфраструктури та органів місцевого самоврядування до широкосмугового доступу до Інтернету із швидкістю не менше ніж 100 Мбіт/с до кінця 2024 року;

розроблено (або адаптовано) та впроваджено відповідне україномовне програмне забезпечення для безперешкодного доступу до Інтернету для осіб з інвалідністю до кінця 2024 року;

розроблено план надання термінального обладнання для безперешкодного доступу до Інтернету для осіб з інвалідністю;

запроваджено адресну компенсацію витрат для забезпечення фінансової доступності до Інтернету особам з інвалідністю до кінця 2024 року.

За стратегічною ціллю «Доступність усіх громадян до здобуття цифрової освіти»:

пройдено 6 млн. громадян навчання цифровій грамотності до 2024 року;

мають доступ 95 відсотків громадян до навчання цифровим навичкам незалежно від місця проживання до 2024 року.

За стратегічною ціллю «Доступність усіх громадян до цифрових послуг, а також державних веб-сайтів та додатків»:

збільшено частку онлайн-ресурсів органів державної влади та місцевого самоврядування, що відповідають стандартам у сфері доступності:

20 відсотків до 2022 року;

50 відсотків до 2023 року;

90 відсотків до 2025 року;

затверджено удосконалені вимоги у сфері доступності онлайн-ресурсів до 2022 року;

80 відсотків публічних послуг доступні онлайн та адаптовані для осіб з інвалідністю до 2025 року.

Очікувані результати за напрямом

Досягнення стратегічних цілей дасть змогу досягти фізичної безбар'єрності в країні завдяки:

збільшенню рівня покриття доступу до фіксованого та мобільного широкопasmового доступу до Інтернету;

комп'ютеризації та підключенню до Інтернету соціальної інфраструктури;

створенню доступної системи цифрової освіти;

збільшенню цифрової доступності веб-сайтів та додатків;

цифровізації публічних послуг.

Напрямок 4. Суспільна та громадянська безбар'єрність

Візія

Забезпечено рівні можливості участі всіх людей, їх об'єднань та окремих суспільних груп у житті громад та держави, рівний доступ до суспільно-політичного та культурного життя, сприятливе середовище для фізичного розвитку та самореалізації, а також інклюзивне середовище як передумова для участі у всіх формах суспільного життя та громадської активності.

Аналіз поточного стану та визначення ключових проблем

Висновок 1. На даний момент рівень соціального залучення та громадянської участі окремих (зокрема маломобільних) груп населення є досить низьким, а тому необхідно забезпечити безбар'єрну участь всіх громадян у житті суспільства.

На сьогодні різні групи населення в Україні не мають реальної можливості та мотивації брати участь у громадянській, економічній, освітній, спортивній, культурній та інших сферах життя, а також реалізувати себе в кожній із цих сфер. Їх права і свободи реалізуються не повною мірою.

Така ситуація зумовлена низькою підтримкою різноманіття та наявністю проявів дискримінації в суспільстві, а також недостатнім рівнем визнання і поваги до відмінностей між членами суспільства. Крім того, відсутні наскрізні політики безбар'єрності та недискримінації, через що органи

державної та місцевої влади не мають єдиного розуміння необхідності створення безбар'єрних середовищ.

Висновок 2. Низький рівень культури усвідомлення сутності і важливості створення безбар'єрного простору вимагає активізації просвітницької діяльності та подолання дискримінації.

Згідно з дослідженням Київського міжнародного інституту соціології до топ-категорій населення, які зіштовхуються з бар'єрами несприйняття, 58 відсотків респондентів вказали осіб з інвалідністю, 28 відсотків — осіб у віці 55 років і старше, 27,4 відсотка — маломобільних осіб. Така ситуація зумовлена низьким рівнем культури усвідомлення сутності і важливості створення безбар'єрного простору, а також забезпечення рівності в українському суспільстві (як серед суб'єктів прийняття управлінських рішень всіх рівнів, так і окремих громадян). Крім того, спостерігається брак культури спілкування та сприйняття в суспільних групах тих людей, які за певними ознаками (стать, раса, фізичні можливості, вік, досвід тощо) відрізняються від інших.

Висновок 3. На даний час рівень залучення всіх суспільних груп на державному та місцевому рівні до громадянської участі є недостатнім, а отже, необхідно подолати бар'єри реалізації прав і можливостей громадянської участі.

На сьогодні в Україні не всі групи населення мають однаковий доступ до інструментів громадянського впливу. Деякі групи населення часто виключені із партисипативних практик та політичного процесу. Так, частка жінок у Верховній Раді України 9-го скликання становить 20,6 відсотка. Це суттєво більше, ніж у всіх попередніх скликаннях, однак досі в 1,5—2 рази менше, ніж в парламентах ЄС. Частка жінок в обласних радах становить 28 відсотків, а в міських радах двадцятки найбільших міст — 30 відсотків. Наглядові ради державних установ та підприємств мають незначне представництво жінок у своєму складі.

Крім того, рівень залученості молоді до громадянської та політичної

активності є достатньо низьким, а в регламентах міст відсутні можливості для інклюзивної участі осіб з маломобільних груп, що також негативно відображається на залученні окремих груп населення до громадянського життя.

Окремо варто зазначити, що доступ до правосуддя для окремих груп населення є нерівномірним, а тому посилює нерівність та призводить до зниження довіри до держави.

Частково перелічені проблеми зумовлені відсутністю комфортного середовища взаємної поваги. Так, зокрема, в політичному та громадському середовищах використовується мова ворожнечі стосовно окремих груп населення, а рівень відповідальності за мову ворожнечі та сексизм серед політиків та державних службовців є доволі низьким.

Висновок 4. Застарілі підходи у сфері охорони здоров'я вимагають переглянути підходи до оцінки втрати функціональності та розвитку реабілітаційних послуг.

На сьогодні оцінка втрати функціональності громадян здійснюється переважно на основі застарілих національних стандартів, а рівень розвитку реабілітаційних та абілітаційних послуг в Україні є дуже низьким. Застарілі підходи до профілактики, лікування та реабілітації не спрямовані на підвищення фізичної активності осіб з інвалідністю, осіб похилого віку та в окремих випадках дітей та молоді. Крім того, діяльність органів охорони здоров'я часто призводить до переміщення громадян у заклади закритого типу, які обмежують можливості їх соціальної залученості та партиципації.

Ці проблеми зумовлені рядом факторів, серед яких, зокрема, панування в суспільстві та системі охорони здоров'я концепції «лікування» замість концепції профілактики захворювань та культивування здорового способу життя.

Висновок 5. На даний час підходи у сфері соціального захисту є застарілими, а отже, механізми розподілу пільг та гарантій мають бути переглянуті.

Існуючий перелік пільг та категорій осіб, які можуть їх отримувати, а також умови і порядок розподілу не дозволяють ефективно розподіляти наявні ресурси і надавати допомогу дійсно тим, хто цього потребує.

Це зумовлено тим, що отримання соціальних гарантій бюрократизоване та має численні перепони, внаслідок чого деякі громадяни не можуть скористатися належними їм пільгами та гарантіями, а деякі громадяни вирішують взагалі ними не користуватися через проблемний процес їх отримання.

Стратегічні цілі

Стратегічними цілями є:

забезпечення усіх груп населення рівними правами та можливостями для соціального залучення та громадянської участі;

усвідомлення усіма громадянами важливості створення безбар'єрного простору та участь в житті суспільства без дискримінації;

забезпечення усіх громадян рівними правами та можливостями політичної участі та доступу до правосуддя;

сфокусованість державної політики на підвищенні рівня здоров'я, забезпеченні фізичної активності населення;

спрямованість філософії соціального захисту та гарантій на створення можливостей та реалізації досягнень (зокрема участі у спортивних змаганнях, паралімпійських та дефлімпійських іграх).

Завдання, спрямовані на досягнення стратегічних цілей

Для досягнення стратегічної цілі «Забезпечення усіх груп населення рівними правами та можливостями для соціального залучення та громадянської участі» визначено такі завдання:

щодо забезпечення безбар'єрної участі всіх громадян у житті суспільства:

– розроблення та допомога у впровадженні практик та механізмів соціальної та громадської участі, зокрема через формування публічних політик та норм законодавства щодо забезпечення безбар'єрності;

- проведення наскрізного аналізу публічних політик, законодавства та практик органів державної та місцевої влади щодо відповідальності за забезпечення безбар'єрності та інформування громадян про можливості та участі у суспільному житті;
- заохочення та впровадження у політичне, суспільне, культурне життя практик діалогу між різними групами населення та суб'єктами прийняття рішень;
- впровадження найкращих практик і механізмів залучення осіб з інвалідністю, молоді, осіб похилого віку, батьків з дітьми дошкільного віку до культурного життя;
- забезпечення можливостей безбар'єрної участі громадян у культурному житті, доступу до культурних послуг, культурних цінностей, культурної спадщини та інформації про них;
- формування публічних політик, стратегій розвитку місцевого та національного рівня на засадах інклюзивності та згуртованості;
- забезпечення належних умов для участі маломобільних груп населення в спортивних заходах.

Для досягнення стратегічної цілі «Усвідомлення усіма громадянами важливості створення безбар'єрного простору та участь в житті суспільства без дискримінації» визначено такі завдання:

розвиток у системі освіти наскрізного принципу врахування соціальної залученості, недискримінації та поваги до прав людини, партиципації та згуртованості, у тому числі формальній та неформальній освіті, зокрема громадянській;

проведення широкої просвітницької кампанії щодо популяризації у суспільстві культури створення безбар'єрного простору;

проведення широких інформаційно–просвітницьких кампаній для працівників державних та комунальних установ і організацій, професійних спільнот та громадськості на всіх рівнях щодо політики безбар'єрності та недискримінації;

створення та проведення просвітницьких кампаній для цільових аудиторій Стратегії з метою підвищення їх поінформованості та збільшення активності у реалізації своїх прав та форм суспільного життя;

впровадження кращих практик програм підтримки та підвищення рівня обізнаності батьків дітей з інвалідністю;

забезпечення комплексності та узгодженості законодавства у сфері запобігання та протидії дискримінації з урахуванням міжнародного досвіду та рекомендацій договірних органів ООН;

розроблення та затвердження стандартів (та критеріїв) антидискримінаційної експертизи нормативно-правових актів та навчального контенту;

розроблення індикаторів і системи збору інформації про випадки дискримінації — створення наскрізної бази показників, які б давали змогу отримувати та аналізувати інформацію щодо дискримінації та своєчасного реагування на неї під час планування програм і заходів;

вдосконалення механізму контролю та притягнення до відповідальності за порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії дискримінації;

забезпечення ефективного функціонування системи запобігання, протидії, документування, розслідування кримінальних правопорушень (злочинів), вчинених з мотивів нетерпимості;

підвищення рівня обізнаності публічних службовців щодо застосування антидискримінаційного законодавства для захисту прав окремих груп населення з урахуванням практики Європейського суду з прав людини;

підвищення рівня обізнаності державних службовців щодо прав осіб з інвалідністю, універсального дизайну і доступності.

Для досягнення стратегічної цілі «Забезпечення усіх громадян рівним правами та можливостями політичної участі та доступу до правосуддя» визначено такі завдання:

забезпечення комплексного гендерного підходу до формування,

моніторингу та оцінки державних галузевих політик на державному та місцевому рівні;

створення додаткових позитивних стимулів для політичних партій з метою ширшого залучення жінок до політичних процесів. Усунення прогалини у виборчому законодавстві щодо функціонування гендерних квот в частині заміни у списках кандидатів, що вибули, особами тієї ж статі. Посилення відповідальності суб'єктів виборчого процесу за недотримання чи порушення вимог щодо гендерної квоти;

забезпечення рівних прав жінок і чоловіків на представництво у наглядових радах та органах правління державних унітарних підприємств, господарських товариств та державних банків, керівних посадах в державних закладах вищої освіти та наукових установах шляхом врегулювання даного питання на законодавчому рівні. Встановлення мінімальної кількості представників однієї статі, що обираються на посади членів наглядових рад та колегіальних органів правління компаній та державних банків, керівні посади в державних закладах вищої освіти та наукових установах, на рівні не менше ніж 30 відсотків;

проведення інформаційних кампаній та поширення успішних практик рівної участі, а також створення індивідуальних державних програм підтримки (навчальних програм, стажувань, грантів на навчання);

забезпечення збору та аналізу статистичних даних щодо участі жінок та чоловіків у виборчому процесі та щодо їх представництва на виборних посадах на національному та місцевому рівні;

проведення інформаційних кампаній щодо участі у виборчому процесі окремих груп населення;

створення умов реалізації особистого голосування на загальнодержавних та місцевих виборах;

передбачення включення до напрямів використання коштів державного фінансування політичних партій, кандидати з інвалідністю якої стали депутатами рад різних рівнів, інклюзивної політики для надання підтримки

кандидатам з інвалідністю на подолання ними перешкод, пов'язаних з інвалідністю;

розроблення та реалізація програм залучення молоді до громадянського та політичного життя. Проведення інформаційних кампаній для молоді та створення і підтримки розвитку відповідної інфраструктури (бібліотек, суспільних просторів) для громадянської взаємодії молоді;

інституційна підтримка молодіжних громадських об'єднань та громадських об'єднань осіб з інвалідністю на державному та місцевому рівні;

проведення інформаційних кампаній та навчання щодо інструментів участі для молоді та осіб похилого віку для збільшення їх залучення до прийняття громадських рішень на державному та місцевому рівні;

інституційна підтримка організацій громадянського суспільства, що займаються захистом прав та інтересів вразливих груп населення, наданням соціальних послуг;

врегулювання нормативної бази органів місцевого самоврядування щодо інструментів інклюзивної участі;

створення інституту громадських помічників депутатів всіх рівнів від окремих груп населення;

забезпечення рівних можливостей для доступу окремих груп населення до правосуддя, зокрема вразливих груп населення, осіб з інвалідністю, а також організацій, що захищають їх інтереси.

Для досягнення стратегічної цілі «Сфокусованість державної політики на підвищенні рівня здоров'я, забезпеченні фізичної активності населення» визначено такі завдання:

запровадження системи оцінки втрати функціональності на основі принципів Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків;

запровадження комплексних реабілітаційних та абілітаційних послуг, спрямованих на підвищення якості життя, активності, працездатності та

залучення в усі форми суспільного життя (переоцінка діючих системи та стандартів реабілітації, імплементація комплексних західних підходів у співпраці з МОЗ);

інтеграція концепцій та механізмів безбар'єрності в державну систему охорони здоров'я та навчання медичних працівників;

інтеграція державної політики охорони здоров'я в частині здоров'я населення, просвітництва, гуманізації та культивування здорового образу життя із державною політикою безбар'єрності (принцип «здоров'я, а не лікування»);

запровадження державної програми заходів з управління ризиками старіння нації, зокрема в питаннях підтримки активного довголіття, нейрокогнітивних розладів, аспектів самостійного та підтримуваного проживання.

Для досягнення стратегічної цілі «Спрямованість філософії соціального захисту та гарантій на створення можливостей та реалізації досягнень (зокрема участі у спортивних змаганнях, паралімпійських та дефлімпійських іграх)» визначені такі завдання:

проведення моніторингу та аудиту сфери соціальних захисту та гарантій, реформування пільгової системи в частині забезпечення безбар'єрності (наприклад, щорічні дослідження із міжнародними організаціями), а також проведення оцінки економічного та суспільного ефекту від наданих пільг;

формування на рівні кожної громади якісно нової системи забезпечення та захисту прав дітей, що дасть змогу відійти від практики інституційного догляду та виховання дітей до забезпечення безпечного догляду і виховання кожної дитини в сімейному або наближеному до сімейного середовищі;

створення умов для підвищення прозорості і доступності системи соціального захисту, забезпечення об'єктивного (недискримінуючого), ефективного і цільового розподілу гарантій і пільг;

забезпечення функціонування закладів фізичної культури та спорту для всіх верств населення.

Цільові індикатори

За стратегічною ціллю «Забезпечення усіх груп населення рівними правами та можливостями для соціального залучення та громадянської участі»:

розроблено практики та механізми соціальної та громадської участі, зокрема через формування публічних політик та норм законодавства щодо забезпечення безбар'єрності;

забезпечено осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення рівними правами з усіма іншими громадянами, можливостями для участі у культурному житті, доступом до культурних послуг, культурних цінностей, культурної спадщини та інформації про них;

актуалізовано соціальні стандарти надання послуг з фізичної культури та спорту населенню.

За стратегічною ціллю «Усвідомлення усіма громадянами важливості створення безбар'єрного простору та участь в житті суспільства без дискримінації»:

зменшено частку осіб, які повідомили про те, що в останні 12 місяців особисто стикнулися з дискримінацією за певною ознакою, серед загальної кількості звернень;

зменшено частку злочинів, вчинених з мотивів нетерпимості, які розслідуються та за якими винні особи притягаються до відповідальності;

проведено широку просвітницьку кампанію щодо популяризації у суспільстві культури створення безбар'єрного простору.

За стратегічною ціллю «Забезпечення усіх громадян рівними правами та можливостями політичної участі та доступу до правосуддя»:

збільшено частку осіб однієї статі у парламенті щонайменше до 40 відсотків;

збільшено частку осіб однієї статі серед депутатів обласних рад та місцевих рад міст обласного значення до 40 відсотків;

збільшено частку осіб однієї статі на державній службі у розрізі

категорій посад «А» до 40 відсотків;

збільшено частку осіб однієї статі в наглядових радах державних регуляторів щонайменше до 40 відсотків;

збільшено частку осіб з інвалідністю у законодавчих, виконавчих та представницьких органах влади;

збільшено частку молоді, яка бере участь у виборчому процесі;

проведено інформаційні кампанії щодо участі у виборчому процесі окремих груп населення;

забезпечено рівні можливості для доступу осіб до правосуддя, зокрема вразливих груп населення, осіб з інвалідністю, а також організацій, що захищають їх інтереси.

За стратегічною ціллю «Сфокусованість державної політики на підвищенні рівня здоров'я, забезпеченні фізичної активності населення»:

запроваджено систему оцінки втрати функціональності на основі принципів Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків;

запроваджено комплексні реабілітаційні та абілітаційні послуги, спрямовані на підвищення якості життя, активності, працездатності та залучення у всі форми суспільного життя.

За стратегічною ціллю «Спрямованість філософії соціального захисту та гарантій на створення можливостей та реалізації досягнень (зокрема участі у спортивних змаганнях, паралімпійських та дефлімпійських іграх)»:

проведено аудит сфери соціальних захисту та гарантій;

удосконалено механізм розподілу соціальних гарантій, перелік соціальних гарантій та категорій осіб, які можуть їх отримувати;

імплементовано положення Конвенції про права осіб з інвалідністю в частині посилення соціальних гарантій для осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю.

Очікувані результати за напрямом

Досягнення стратегічних цілей дасть змогу досягти суспільної та громадянської безбар'єрності в країні завдяки:

забезпеченню безбар'єрної участі всіх громадян у різних сферах життя суспільства;

активізації просвітницької діяльності та подоланню проявів дискримінації;

подоланню бар'єрів реалізації прав і можливостей громадянської участі; трансформації підходів до оцінки втрати функціональності та розвитку реабілітаційних послуг;

вдосконаленню механізму розподілу пільг та соціальних гарантій.

Напрямок 5. Освітня безбар'єрність

Візія

Створені рівні можливості та вільний доступ до освіти, зокрема освіти протягом життя, а також здобуття іншої професії, підвищення кваліфікації та опанування додаткових компетентностей.

Аналіз поточного стану та визначення ключових проблем

Висновок 1. Станом на сьогодні громадяни України не використовують всі можливі освітні інструменти для професійного, культурного та суспільного розвитку дітей, молоді та дорослих.

Низький рівень системності та матеріальної забезпеченості андрагогіки, зокрема діяльності університетів третього віку.

Фінансова недоступність післядипломної та неформальної освіти.

Дитячі садочки не готові до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Учні з особливими освітніми потребами навчаються в спеціальних закладах окремо від інших дітей або здобувають освіту за сімейною (домашньою) формою та педагогічним патронажем.

Учні з числа дітей–сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, проживають та утримуються у пансіонах закладів освіти.

Недостатній рівень визнання та популяризації неформальної освіти

громадського сектору як самостійного освітнього інструменту.

Недостатній рівень інтеграції освіти на підприємствах та в організаціях в освітнє середовище.

Відсутність системного моніторингу кращих освітніх практик та розроблення програм з їх інтеграції в освітню систему України.

Недостатній рівень впровадження дистанційних форм освіти для різних категорій громадян.

Наявний дефіцит місць в дитячих садочках.

Висновок 2. Потреби учасників освітнього процесу з особливими освітніми потребами недостатньо задоволені.

Недостатній рівень підготовки педагогічних працівників та психологічних служб закладів освіти для роботи з особами з особливими освітніми потребами, зокрема щодо володіння засобами альтернативної комунікації.

Недостатня забезпеченість інклюзивно–ресурсних центрів досвідченими фахівцями.

Недостатня забезпеченість асистентами вчителів, зокрема вчителів–предметників з фізики, хімії, математики.

Застарілі методики і підходи до роботи не відповідають сучасним викликам.

Упередженість у ставленні до безбар'єрності, інклюзії та низький рівень поширення культури прийняття серед учасників освітнього процесу.

Організація освітнього процесу не завжди враховує особливості роботи з особами з особливими освітніми потребами.

Потребують удосконалення умови здачі зовнішнього незалежного оцінювання, вступних та екзаменаційних іспитів до закладів професійної (професійно–технічної), фахової передвищої та вищої освіти із можливістю використання для осіб з особливими освітніми потребами асистивних технологій.

Низький рівень інформаційної доступності навчальних та

інформаційних матеріалів.

Недостатнє матеріально–технічне забезпечення закладів освіти необхідними асистивними технологіями для надання якісних та доступних послуг.

Низький рівень навичок користування асистивними технологіями.

Низький рівень фінансової та цифрової грамотності, громадської та сексуальної освіти.

Низький рівень володіння технікою орієнтування на місцевості.

Відсутнє поширення сервісів з конвертування документів, навчальних матеріалів, їх переклад на жестову мову, тифлоопис, запис у зручних для відтворення форматах.

Відсутність обізнаності громади про існуючі послуги.

Серед здобувачів вищої та професійної (професійно–технічної) освіти лише 0,85 відсотка осіб мають інвалідність, що становить близько 7 відсотків загальної частки осіб з інвалідністю в Україні.

Діти з цукровим діабетом, целиакією та харчовими алергіями не можуть відвідувати дитячі садочки, адже їх немає чим годувати. Дієта без глютену, без цукру, без лактози не прописана ні в освітніх таборах, ні у лікарнях, ні у дошкільних освітніх закладах, ні у вищих навчальних закладах.

Висновок 3. Освітнє середовище не сприяє розвитку інклюзії, а навпаки, часто створює бар'єри для учасників освітнього процесу.

Незадовільна інфраструктура більшості закладів освіти та обслуговуючих елементів (центри дозвілля, ігрові майданчики, гуртожитки, бібліотеки, архіви та актові зали).

Низький рівень залученості батьків та опікунів до освітнього процесу та недостатній рівень інтеграції досвіду батьків до організації навчання дітей.

Також поширена недоступність освітніх закладів, а відповідно і заходів та батьківських зборів для батьків, які користуються кріслом колісним, отримали тимчасову травму, мають порушення слуху, зору або мають маленьких дітей і користуються дитячим візком.

Недоступне позанавчальне дозвілля та додаткова освіта.

Присутні дискримінація та булінг у закладах освіти щодо дітей з особливими освітніми потребами.

Відсутня єдина державна система раннього втручання.

Досі не інтегровано Міжнародну класифікацію функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я.

Розроблена, але не затверджена, Національна стратегія розвитку інклюзивної освіти на 2021—2031 роки.

Низький рівень планування залучення дітей з особливими освітніми потребами на етапі їх реєстрації в громаді.

Стратегічні цілі

Стратегічними цілями є:

можливість дорослих, молоді та дітей використовувати всі види та форми освіти;

задоволення особливих освітніх потреб всіх учасників освітнього процесу;

створення інклюзивного освітнього середовища.

Завдання, спрямовані на досягнення стратегічних цілей

Для досягнення стратегічної цілі «Можливість дорослих, молоді та дітей використовувати всі види та форми освіти» визначено такі завдання:

щодо розвитку освіти дорослих:

– систематизація процесів надання послуг, популяризація центрів надання освітніх послуг та забезпечення умов для фінансування за форматом «гроші ходять за людиною»;

– прийняття та впровадження Закону України «Про освіту дорослих»;

– створення веб-ресурсу з матеріалами університетів третього віку та його популяризація серед осіб похилого віку, які потребують постійного супроводу, у співпраці із громадським сектором;

– створення умов для розвитку національних та міжнародних

обмінів, форумів та конференцій для студентів університетів третього віку;

- забезпечення умов для підготовки андрагогів;

щодо розвитку та підтримки інших форм освіти:

- забезпечення закладів дошкільної освіти методичними, діагностичними та матеріально–технічним засобами для створення та функціонування інклюзивного середовища;

- забезпечення підвищення рівня якості надання освітніх послуг в спеціальних закладах загальної середньої освіти або спеціальних класах (групах) закладів освіти із створенням умов для здобуття учнями (вихованцями) з особливими освітніми потребами освіти в освітньому середовищі, наближеному до місця їх проживання;

- популяризація та підтримка впровадження сімейних форм влаштування дітей–сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;

- забезпечення умов громадського сектору для організації навчання, яке не забезпечується інституційною освітою, шляхом популяризації, проведення конкурсів та форумів;

- розвиток та підтримка кваліфікаційних центрів, що визнають результати здобуття освіти за неформальною освітою, зокрема у надавачів освітніх послуг з громадського сектору;

- розвиток та підтримка інституту професійного наставництва;

- розвиток та підтримка впровадження дуальної освіти шляхом реалізації спільних проектів освітніх закладів та бізнесу;

- організація систематичного та постійного моніторингу кращих освітніх практик з метою подальшої інтеграції в освітню систему, їх популяризація через проведення обміну досвідом, семінарів та інших заходів;

- створення умов для дистанційного навчання у всіх освітніх закладах.

Для досягнення стратегічної цілі «Задоволення особливих освітніх потреб всіх учасників освітнього процесу» визначено такі завдання:

щодо підвищення кваліфікації учасників освітнього процесу:

- проведення навчань та поширення існуючих матеріалів для викладачів, вчителів, вихователів та психологічних служб щодо задоволення особливих освітніх потреб;
- створення та забезпечення освітніх можливостей для освітніх управлінців щодо питань освітньої безбар'єрності та рішень, які управлінці мають прийняти на місцях в межах своїх повноважень;
- розвиток мережі та підтримка інклюзивно–ресурсних центрів відповідно до існуючих нормативів;
- забезпечення конкурентного рівня оплати праці спеціалістам з інклюзивного навчання;
- створення умов для організації національного та міжнародного обміну досвідом для фахівців освіти всіх рівнів, фахівців інклюзивно–ресурсних центрів, батьківських спільнот та профільних громадських об'єднань;
- проведення конкурсів проектів щодо розроблення просвітницьких культурних продуктів щодо культури прийняття, у тому числі працюючи з розважальним сектором та сферою культури;
- розроблення інформаційних кампаній щодо популяризації ідей безбар'єрності, необхідності її впровадження, постійно діючих тренінгових програм, семінарів для всіх, хто дотичний до цього процесу, від батьків, педагогів, політиків, керівників закладів до самих дітей, учнів, студентів;
- стимулювання організації та проведення просвітницьких лекцій для учнів/студентів про цінність безбар'єрності і соціального залучення всіх в громаді;
- підвищення мотивації до навчання фахівців за професіями «асистент вчителя», «асистент учня», зокрема створення умов для навчання батьків дітей з особливими освітніми потребами;
щодо створення безбар'єрних умов під час здобуття освіти:
- запровадження постійного моніторингу забезпечення спеціально створених умов для осіб з особливими освітніми потребами під час здачі

зовнішнього незалежного оцінювання, вступних та екзаменаційних іспитів в частині дотримання вимог доступності;

- удосконалення механізмів забезпечення засобами із застосуванням асистивних технологій під час здачі вступних та екзаменаційних іспитів всіх учасників освітнього процесу;

- популяризація дистанційної форми здобуття освіти та технології дистанційного навчання з урахуванням усіх освітніх особливостей учасників освітнього процесу;

- забезпечення закладів освіти умовами та інструментами для адаптації всіх інформаційних матеріалів для осіб з порушеннями зору, слуху та осіб з порушенням інтелектуального розвитку;

- запровадження механізму субсидування витрат на забезпечення фізичної, інформаційної та цифрової доступності в освітніх середовищах;

- розвиток та популяризація застосування навчальних матеріалів із використанням спеціальної техніки;

- розроблення інтерактивних довідників щодо освітнього ландшафту закладів вищої освіти;

- створення бібліотечного фонду спеціальної літератури, адаптованої для осіб з порушеннями зору, слуху, ментальними порушеннями;

- створення умов для розвитку центрів підтримки учнів та студентів, які забезпечують консультування та методологічну підтримку щодо доступності, відповідності та прийнятності освітніх програм для всіх учасників освітнього процесу; моніторинг та організацію доступності під час вступу та здачі іспитів з використанням всіх необхідних технічних засобів; інформаційну доступність навчальних та організаційних матеріалів; додаткові послуги з інтеграції отримувачів послуг та додаткового навчання з фінансової, цифрової грамотності, сексуальної та громадянської освіти, техніки орієнтування на місцевості; соціальний супровід та психологічну підтримку;

- стимулювання закладів освіти до якісної та доступної комунікації

своїх освітніх можливостей;

- розвиток умов та платформ для проведення якісних інформаційних кампаній щодо популяризації освітніх можливостей;

- забезпечення харчової безбар'єрності у всіх закладах освіти шляхом запровадження моніторингу харчових потреб та популяризації здорового харчування.

Для досягнення стратегічної цілі «Створення інклюзивного освітнього середовища» визначено такі завдання:

- розроблення критеріїв та запровадження моніторингу доступності та комфорту закладів освіти;

- розроблення та затвердження стандарту структурування освітнього середовища для осіб з порушенням інтелектуального розвитку;

- забезпечення доступності всієї інфраструктури освітніх середовищ (гуртожитки, центри дозвілля, бібліотеки, архіви, актові зали тощо);

- створення умов для забезпечення високого рівня залученості батьків та опікунів до освітнього процесу шляхом пріоритизації відповідних проектів на конкурсах проектів для закладів освіти;

- запровадження та поширення практики забезпечення доступності заходів у позанавчальний час для всіх учасників освітнього процесу;

- створення відповідних умов і привітної атмосфери для взаємодії учасників освітнього процесу і збільшення залученості батьків та опікунів шляхом проведення спільних заходів, тренінгів, семінарів;

- розроблення та впровадження системи моніторингу задоволеності учасників освітнього процесу;

- розроблення та включення критеріїв інклюзивності та залучення в сертифікацію провайдерів освітніх послуг;

- розроблення та впровадження державної системи раннього втручання;

- запровадження в Україні Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та інтегрування її в систему освіти як сучасне підґрунтя для планування індивідуальних освітніх траєкторій;

затвердження та імплементація Національної стратегії розвитку інклюзивної освіти на 2021—2031 роки;

створення системи якісного моніторингу та обміну інформацією в громадах щодо кількості осіб похилого віку, молоді, народжених з інвалідністю для планування забезпечення доступу до освітніх послуг на етапі реєстрації людини в громаді;

оновлення порядку організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти з метою забезпечення якісної організації інклюзивного навчання, забезпечення індивідуалізації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами, зокрема шляхом забезпечення їх додатковими послугами.

Цільові індикатори

За стратегічною ціллю «Можливість дорослих, молоді та дітей використовувати всі види та форми освіти» та за стратегічною ціллю «Задоволення особливих освітніх потреб всіх учасників освітнього процесу»:

збільшено кількість осіб з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту в інклюзивних класах (групах), щороку на 10 відсотків;

частка студентів з особливими освітніми потребами пропорційно відповідає частці цільових груп у суспільстві;

забезпечено функціонування системи центрів підтримки студентів/молодіжних центрів на базі всіх закладів вищої, фахової передвищої, професійної (професійно–технічної) освіти.

За стратегічною ціллю «Створення інклюзивного освітнього середовища» — затверджено та реалізовано Національну стратегію розвитку інклюзивної освіти на 2021—2031 роки.

Очікувані результати за напрямом

Досягнення стратегічних цілей дасть змогу досягти освітньої безбар'єрності в країні завдяки тому, що:

збільшено кількість охоплених осіб похилого віку освітніми програмами університетів третього віку;

збільшено частку дитячих садочків в громадах, що задовольнили особливі потреби і забезпечили привітне та доступне середовище освітнього процесу і приймають дітей з інвалідністю і особливими освітніми потребами;

всі інклюзивно–ресурсні центри в громадах відповідають нормативним вимогам;

інклюзивно–ресурсні центри мають достатньо фахівців для надання освітніх послуг;

надавачі освітніх послуг (вчителі, викладачі, тренери, вихователі, асистенти вчителів, майстри виробничого навчання) володіють навичками і спроможні надавати послуги відповідно до потреб здобувачів;

система раннього втручання впроваджена на рівні громад;

запроваджено в Україні та інтегровано в систему освіти Міжнародну класифікацію функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я.

Напрямок 6. Економічна безбар'єрність

Візія

Всі громадяни незалежно від віку, статі, сімейного стану чи стану здоров'я мають умови та можливості для працевлаштування, отримання фінансових та інших ресурсів для заняття підприємництвом чи самозайнятістю.

Аналіз поточного стану та визначення ключових проблем

Висновок 1. Потенціал підприємництва та самозайнятості не використовується повною мірою для забезпечення економічної свободи цільових груп Стратегії.

Низький рівень розвитку підприємницької культури ведення господарської діяльності серед таких груп населення, як молодь, жінки, особи похилого віку, особи з інвалідністю. Також низький рівень фінансової грамотності та навичок управління, зокрема серед таких категорій.

Комунікація щодо умов пільгового оподаткування та кредитування не є ефективною та потребує детальнішого перегляду для стимулювання

підприємницької діяльності серед таких груп населення, як молодь, жінки, особи похилого віку, особи з інвалідністю.

Відсутній консультативний супровід створення та реєстрації підприємницької діяльності, а також низький рівень базових теоретичних та практичних знань щодо сучасних можливостей роботи та підприємницької діяльності серед вразливих категорій населення.

Існуючі підприємства, власниками та працівниками яких є особи з інвалідністю, ведуть господарську діяльність, яка неналежним чином оптимізована, та часто залежать від державної підтримки, а також часто не мають достатньо ресурсів для ведення конкурентоспроможної маркетингової діяльності та для впровадження інновацій.

Висновок 2. Існує ряд обмежень та бар'єрів, які не дозволяють цільовим групам Стратегії почати активність на ринку праці.

Поширені стереотипи серед працедавців та колективів щодо працевлаштування осіб з вразливих категорій.

Низький рівень професійної орієнтації щодо потрібних навичок для працевлаштування: написання резюме, навичок проходження співбесід, фінансової та цифрової грамотності.

Опіка за дитиною створює бар'єри для участі у ринку праці.

Серед вразливих на ринку праці категорій населення поширені психологічні бар'єри перед вибором/навчанням професії чи роботи.

Догляд за дитиною та особами, що потребують стороннього догляду, створює бар'єри для участі у ринку праці.

Висновок 3. Існує ряд бар'єрів та обмежень як під час пошуку роботи та працевлаштуванні, так і під час зайнятості та кар'єрного зростання.

Недостатня кількість доступних робочих місць для осіб з інвалідністю, батьків дітей до 6 років та молоді, зокрема в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Працедавці не мають достатнього ресурсу для облаштування робочих місць для осіб з інвалідністю, а державна політика підтримки роботодавців

на забезпечення розумного пристосування не є заохочувальною.

Висновки медико–соціальних експертних комісій дискримінують певні категорії громадян у доступі до бажаних місць роботи.

Низький рівень поширення практики забезпечення інформаційної доступності оголошень про вакансії та їх недискримінаційного опису. Процес проходження інтерв'ю не розрахований на участь осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, батьків дітей до 6 років, молоді.

Низький рівень розвитку соціального супроводу після працевлаштування вразливих категорій та відсутність культури повноцінного ознайомлення з процесами роботи в компаніях.

Поширена дискримінація вразливих груп на ринку праці під час роботи щодо підвищень та умов праці.

Широко поширена гендерна дискримінація щодо оформлення лікарняних з догляду за дитиною та декретних відпусток.

Низький рівень поширення на підприємствах та в організаціях процедур із забезпечення інклюзивності. Відсутня комунікація від держави та громад щодо забезпечення доступності та залучення на етапі реєстрації господарської чи громадської діяльності.

Висновок 4. Необхідні інтервенції щодо забезпечення умов, що сприяють підвищенню рівня зайнятості серед цільових груп Стратегії.

Недостатньо розвинута система підтримки жінок під час вагітності та народження дитини до 1,5 року.

Низький рівень забезпеченості першими робочими місцями.

Норма працевлаштування осіб з інвалідністю не виконує своєї прямої функції та не досягає цілі забезпечення права на працю для осіб з інвалідністю.

Недостатній рівень комунікації наявних інструментів стимулювання працевлаштування.

Нецільове використання зібраних коштів за нестворені робочі місця (витрачається на обладнання, будівництво спортивних баз, засоби

реабілітації).

Відсутня державна політика з підтримуваної та захищеної зайнятості осіб з порушенням інтелектуального розвитку та психічними порушеннями.

Недостатній рівень впровадження гнучких форм роботи.

Недостатньо ресурсного забезпечення суб'єктів господарської діяльності на забезпечення зайнятості вразливих на ринку праці груп населення.

Широко розповсюджені негативні стереотипи щодо вразливих категорій та якості роботи з ними і, як наслідок, рівень залучення осіб з інвалідністю до ринку праці є недостатнім.

Стратегічні цілі

Стратегічними цілями є :

забезпечення доступу до підприємницької діяльності та самозайнятості;

забезпечення умов для працевлаштування;

забезпечення доступності процесу працевлаштування та на робочому місці;

підвищення рівня зайнятості вразливих на ринку праці категорій населення.

Завдання, спрямовані на досягнення стратегічних цілей

Для досягнення стратегічної цілі «Забезпечення доступу до підприємницької діяльності та самозайнятості» визначено такі завдання:

підвищення рівня підприємницької культури ведення господарської діяльності, зокрема серед таких груп населення, як молодь, жінки, особи похилого віку, особи з інвалідністю, шляхом проведення інформаційних кампаній, напрацювання навчальних матеріалів та їх поширення у доступних форматах;

підвищення рівня фінансової грамотності та управлінських навичок серед вразливих категорій населення, зокрема шляхом адаптації програм підвищення фінансової грамотності та підприємницької культури для сприйняття інформації особами з інвалідністю з порушеннями зору, слуху та

особами з порушенням інтелектуального розвитку;

ефективна комунікація, перегляд та розширення можливостей пільгового оподаткування та кредитування для представників таких груп населення, як молодь, жінки, особи похилого віку, особи з інвалідністю та їх об'єднань;

створення програм супроводу для започаткування власної справи вразливими на ринку праці групами населення, зокрема через мережу державних бізнес-інкубаторів, бізнес-акселераторів та центрів зайнятості;

створення платформи для консультацій щодо підприємницької діяльності та професійного розвитку, а також надання послуг на добровільній та безоплатній основі;

розвиток інституту інвестиційного супроводу та менторства для існуючих підприємств, власниками та засновниками яких є цільові групи Стратегії;

врегулювання та розвиток інституту соціального підприємництва, зокрема для ефективної монетизації соціальних послуг (перекладу жестовою мовою, адаптації доступного середовища, орієнтації на місцевості, тифлоперекладу, реабілітації, підготовки собак-поводирів тощо).

Для досягнення стратегічної цілі «Забезпечення умов для працевлаштування» визначено такі завдання:

стимулювання розвитку просвітницьких ініціатив для роботодавців та колективів щодо прийняття на рівних колег будь-якого віку, статі та з будь-якими функціональними можливостями шляхом проведення конкурсів проектів та програм;

забезпечення умов для особи з інвалідністю щодо доведення своєї спроможності у виконанні будь-яких професійних обов'язків згідно з рекомендаціями Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та без дискримінації на місцях роботи;

розвиток ефективної системи консультування, професійної орієнтації безробітних з використанням найкращих практик, створення платформ для

поширення та обміну найкращими практиками на національному та міжнародному рівні;

забезпечення ефективного функціонування мережі ясел, дитсадків та інструментів догляду за дітьми, зокрема групи продовженого дня, для забезпечення умов працевлаштування батьків чи опікунів;

проведення інформаційних кампаній щодо популяризації зайнятості та підприємництва серед вразливих на ринку праці категорій для подолання невпевненості та психологічних бар'єрів перед вибором професії чи роботи.

Для досягнення стратегічної цілі «Забезпечення доступності процесу працевлаштування та на робочому місці» визначено такі завдання:

облаштування робочих місць та умов на робочому місці для працівників з інвалідністю, з тимчасовими порушеннями здоров'я та батьків дітей до 6 років, зокрема в органах державної влади та органах місцевого самоврядування;

забезпечення ефективної роботи системи облаштування доступних робочих місць, яка є комфортною для роботодавців та працівників, зокрема шляхом спрощення процедури отримання підтримки підприємствами на створення робочих місць;

забезпечення перегляду та оновлення на постійній основі класифікатора професій, зокрема створення професії фахівця з різноманіття та інклюзивності;

впровадження Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я для надання недискримінаційних та стимулюючих до роботи рекомендації згідно з реальними можливостями людини;

забезпечення доступності оголошення про будь-яку вакансію для сприйняття інформації всіма громадянами, включаючи осіб з інвалідністю з порушеннями зору, слуху та осіб з порушенням інтелектуального розвитку;

поширення практик недискримінаційних описів вакансій та вимог щодо фізичного стану, статі та віку;

поширення практик проведення незаангажованих інтерв'ю та вибору спеціалістів без оцінки їх фізичного стану, статі та віку;

поширення впровадження державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу разом із кращими практиками орієнтування на робочих місцях;

забезпечення моніторингу гендерних, фізичних та вікових характеристик працівників для запобігання системній дискримінації під час підвищень;

подальше впровадження та популяризація умов для будь-кого з батьків чи опікунів на використання лікарняних з догляду за дитиною чи декретних відпусток та відпусток при народженні дитини;

розроблення типових кодексів інклюзивності та недискримінації, а також інформаційних матеріалів щодо різноманітності працевлаштування, їх поширення під час реєстрації бізнесу та серед діючих підприємств через державного реєстратора;

створення платформ для обміну інформацією між бізнесом, освітньою системою та Державною службою зайнятості для забезпечення ефективного планування вибору кар'єри.

Для досягнення стратегічної цілі «Підвищення рівня зайнятості вразливих на ринку праці категорій населення» визначено такі завдання:

вжиття заходів до фінансового забезпечення оплати праці осіб з інвалідністю протягом певного періоду з метою створення умов для підвищення рівня працездатності, зайнятості та професійних навичок, зокрема шляхом надання дотацій на створення робочих місць (субсидування), стимулюючих (мотиваційних) підходів для роботодавців;

розвиток соціально-інформаційних кампаній щодо популяризації прийняття та недискримінації на робочому місці шляхом проведення конкурсів, програм;

інформаційне забезпечення моніторингу працевлаштування осіб цільових груп шляхом впровадження системи обліку фізичних, вікових та

гендерних характеристик робітників;

забезпечення умов, за яких здійснюється ефективне виконання норм працевлаштування та відсутні заяви про дискримінацію протягом одного року в критеріях для лістингу (включення до списку) компаній на вітчизняних фондових біржах;

створення умов для стимулювання розвитку дистанційної, надомної роботи та роботи із застосуванням гнучкого режиму робочого часу;

забезпечення ефективного та прозорого застосування адміністративно–господарських санкцій за недотримання норми працевлаштування, зокрема через удосконалення діяльності Фонду соціального захисту інвалідів, з метою сприяння реальній зайнятості осіб з інвалідністю із забезпеченням прозорості і відкритості всіх процесів і процедур, із залученням бізнес–асоціацій, представників громадянського суспільства, експертів;

запровадження моніторингу та перегляду ефективності квотування та нормування працевлаштування;

забезпечення доступного інформування учасників ринку праці щодо стимулів з працевлаштування та відповідних нововведень;

створення реєстру підприємств, що надають соціальні послуги, працевлаштовують осіб з інвалідністю або забезпечують їх зайнятість, з якими підприємства можуть укладати договори на надання товарів/послуг;

забезпечення умов для роботодавців щодо гнучкого виконання норми на працевлаштування шляхом замовлення послуг чи товарів у підприємств, власниками та працівниками яких є організації осіб з інвалідністю;

моніторинг виконання норм працевлаштування в державних органах влади та органах місцевого самоврядування;

забезпечення гарантованого права жінки на збереження робочого місця із страхуванням на час вагітності та пологів від держави у розмірі 100 відсотків заробітної плати до настання вагітності;

напрацювання методик та поширення практик підтримки

працевлаштування в органах місцевого самоврядування як перше робоче місце молоді.

Цільові індикатори

За стратегічною ціллю «Забезпечення доступу до підприємницької діяльності та самозайнятості»:

запроваджено інститут інвестиційного супроводу для існуючих підприємств, власниками та засновниками яких є особи з інвалідністю та інші суспільні групи;

прийнято закон про соціальне підприємництво до кінця 2022 року.

За стратегічною ціллю «Забезпечення умов для працевлаштування» — впроваджено Міжнародну класифікацію функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я у процедури працевлаштування в Україні.

За стратегічною ціллю «Забезпечення доступності процесу працевлаштування та на робочому місці» — 100 відсотків оголошень про вакансії в Україні є гендерно нейтральними, не містять дискримінаційного опису та є інформаційно доступними.

За стратегічною ціллю «Підвищення рівня зайнятості вразливих на ринку праці категорій населення»:

рівень безробіття та частка зайнятого економічно активного населення серед цільових груп відповідає середньому рівню цих показників в Україні;

рівень доходів серед цільових груп є таким самим як середній рівень доходів в Україні.

Очікувані результати за напрямом

Досягнення стратегічних цілей дасть змогу досягти економічної безбар'єрності в країні завдяки тому, що:

в Україні зроста підприємницька культура ведення господарської діяльності, зокрема серед таких суспільних груп, як молодь, жінки, особи похилого віку, особи з інвалідністю;

існуючі підприємства, власниками яких є особи з інвалідністю, ведуть ефективну та самодостатню господарську діяльність;

працедавці не мають упереджень щодо працевлаштування працівників з таких груп, як молодь, жінки, особи похилого віку, особи з інвалідністю;

збільшилася кількість заяв підприємців на використання допомоги з адаптації робочих місць та соціального супроводу на робочому місці;

збільшено частку працевлаштованих осіб з інвалідністю на державній службі.

Розділ III. Імплементация та моніторинг

Імплементация Стратегії здійснюватиметься такими шляхами:

положення даної Стратегії необхідно брати за основу під час підготовки планів заходів, проектів програмних і стратегічних документів, проектів законів та інших актів законодавства;

заходи щодо реалізації визначених Стратегією ініціатив (шляхів досягнення стратегічних цілей і відповідних завдань) державної політики необхідно включати до планів діяльності Кабінету Міністрів України та відповідних планів міністерств;

чинні стратегічні документи Кабінету Міністрів України, плани діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади необхідно привести у відповідність із Стратегією (в разі розбіжностей) і реалізувати з урахуванням пріоритетності досягнення визначених Стратегією стратегічних цілей.

З метою забезпечення розроблення і впровадження ефективних політик у сфері безбар'єрності та недискримінації за використання єдиної методології будуть запроваджені індикатори та механізми оцінки впровадження Стратегії (на основі проведених соціальних досліджень, моніторингових, аудитів тощо).

Результати моніторингу мають враховуватися під час формування заходів щодо реалізації визначених Стратегією шляхів досягнення стратегічних цілей і відповідних завдань державної політики на плановий період.

Реалізація Стратегії забезпечується спільними діями органів державної

влади, органів місцевого самоврядування, організації громадянського суспільства, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини за підтримки ООН, Ради Європи, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, Європейського Союзу та інших міжнародних організацій.

Для організації процесу реалізації Стратегії Кабінетом Міністрів України утворюється міжвідомча робоча група з питань реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року (далі — міжвідомча робоча група), до складу якої входять представники центральних та місцевих органів виконавчої влади, а також за згодою представники інших державних органів, установ та організацій, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, народні депутати України, представники громадських об'єднань, наукових установ та міжнародних організацій в Україні.

Міжвідомча робоча група здійснює аналіз стану справ та причин виникнення проблем за напрямками безбар'єрності Стратегії, проводить оцінку прогресу реалізації Стратегії, готує пропозиції та рекомендації щодо вжиття невідкладних заходів для забезпечення ефективної реалізації Стратегії. У разі потреби міжвідомча робоча група може визначати методологію проведення оцінки прогресу реалізації Стратегії та перелік додаткових показників, за якими здійснюватиметься така оцінка.

Під час проведення оцінки прогресу реалізації Стратегії можуть братися до уваги адміністративні дані, статистична інформація, результати соціологічних досліджень, опитувань громадської думки, моніторингу дотримання прав і свобод людини, що здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, організаціями громадянського суспільства, міжнародними організаціями.

Міжвідомча робоча група щороку не пізніше 20 березня готує та оприлюднює аналітичний звіт про стан виконання Стратегії за попередній рік, який містить узагальнену оцінку прогресу реалізації Стратегії в цілому та

за кожним стратегічним напрямом; інформацію щодо виконання плану дій з реалізації Стратегії за попередній рік; рекомендації щодо вдосконалення механізму реалізації Стратегії, а також пропозиції щодо вжиття органами державної влади, органами місцевого самоврядування, установами та організаціями невідкладних заходів з метою забезпечення ефективної реалізації Стратегії та розв'язання основних проблем у сфері безбар'єрності.

ПЕРЕЛІК

законодавчих актів по безбар'єрності

1.	Указ Президента України №30/2021 від 29 січня 2021 року « Про деякі заходи щодо забезпечення права громадян на якісні та безпечні соціальні послуги ».
2.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 366« Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року ».
3.	Указ Президента України від 3 грудня 2020 №533/2020« Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні ».
4.	Постанова Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2016 р. № 628 « Про утворення Ради у справах осіб з інвалідністю » зі змінами.
5.	Указ Президента України від 3 грудня 2019 року №875/2019 « Про підвищення ефективності заходів у сфері прав осіб з інвалідністю ».
6.	Документ 995_g71 від 6 липня 2016 року, Конвенція про права осіб з інвалідністю .
7.	Постанова Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2012 року № 706 « Про затвердження Державної цільової програми «Національний план дій з реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю» на період до 2020 року ».
8.	Закон України від 16 грудня 2009 року № 1767–VI « Проратифікацію Конвенції про права осіб з інвалідністю і Факультативного протоколу до неї »зі змінами.
9.	Указ Президента України від 13 грудня 2016 року №553/2016 « Про заходи, спрямовані на забезпечення додержання прав осіб з інвалідністю ».
10.	Указ Президента України від 3 грудня 2015 року №678/2015 « Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з

	інвалідністю».
11.	Закон України від 5 червня 2014 року № 1324–VII «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання»
12.	Закон України від 6 жовтня 2005 року № 2961–IV «Про реабілітацію інвалідів в Україні».
13.	Закон України від 21 березня 1991 року № 875–XII «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні».
14.	Рішення Черкаської обласної Ради від 06.06.2008 року № 18–6/V «Про обласну Програму Безбар’єрна Черкащина».
15.	Рішенням Уманської міської ради від 26.11.2008 року № (3.6–37/5) «Про міську Програму комплексного вирішення проблем інтеграції людей з особливими потребами «Безбар’єрна Умань».
16.	Указ Президента України від 27. грудня 2005 року № 1845 року «Про заходи щодо створення сприятливих умов для забезпечення соціальної, медичної та трудової реабілітації інвалідів».
17.	Постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 2007 року № 80 «Про затвердження Порядку надання окремим категоріям осіб послуг із комплексної реабілітації (абілітації)».
18.	Указ Президента України від 2 березня 2009 року № 113 «Про першочергові заходи щодо поліпшення становища осіб з вадами зору»,
19.	Указ Президента України від 19 травня 2011 року № 588 «Про заходи щодо розв’язання актуальних проблем осіб обмеженими фізичними можливостями.
20.	Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 року №

	872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах».
21.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.06.2013 № 768 «Про затвердження плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі дітей–інвалідів».
22.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23 липня .2013 року № 1034 «Про затвердження Плану заходів щодо впровадження інклюзивного навчання в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2015 року».
23.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання».
24.	Постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 2007 р. № 80 „Про затвердження Порядку надання окремим категоріям осіб послуг із комплексної реабілітації (абілітації).
25.	Постанова Кабінету міністрів України від 27 березня 2019 року № 309 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення реабілітації дітей з інвалідністю».

II. УМАНСЬКІ МІСЬКІ ПРОЄКТИ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ

УМАНСЬКА МІСЬКА РАДА

VIII скликання

13 сесія

Р І Ш Е Н Н Я

30 квітня 2021 року № 7–13/8

Про внесення змін до рішення
Уманської міської ради
від 22.10.2020 року № 2.3–84/7
«Про міську програму оздоровлення
та відпочинку дітей і учнівської молоді
на 2021 – 2025 роки»

Відповідно до пункту 22 частини першої статті 26, статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статті 7 Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей», статті 5 Закону України «Про охорону дитинства», пункту 31 розділу III Положення про управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради в новій редакції, затвердженого рішенням Уманської міської ради від 09.04.2021 року № 2–12/8, рішення Уманської міської ради від 23.12.2020 року № 8–5/8 «Про оптимізацію виконавчих органів Уманської міської ради», з метою забезпечення організованого проведення оздоровлення, відпочинку, зайнятості дітей і підлітків,

міська рада ВІРШИЛА:

1. Внести зміни до міської програми оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді на 2021–2025 роки (далі – Програма), затвердженої рішенням Уманської міської ради від 22.10.2020 року № 2.3–84/7, та викласти її у новій редакції (додається).

2. Виконавчим органам Уманської міської ради та іншим виконавцям, зазначеним у Програмі, забезпечити її виконання.

3. Фінансовому управлінню Уманської міської ради (Петриченко А.В.) щорічно, при формуванні та затвердженні бюджету Уманської міської територіальної громади, передбачати кошти, виходячи з можливостей, на фінансування заходів, пов'язаних із виконанням Програми.

4. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника міського голови Чепку О.В., управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради (Кучер Г.М.) та постійну комісію з питань охорони здоров'я, соціального захисту, освіти, науки, культури, сім'ї, молодіжної політики та спорту (Дикун Д.Г.).

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Уманської міської ради
30 квітня 2021 року №

7-13/8

**Міська програма оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді
на 2021–2025 роки**

I. Загальні положення

Міська програма оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді на 2021–2025 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до Конституції України, Сімейного кодексу України, Закону України «Про охорону дитинства», Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей», інших нормативно-правових актів, обласної Програми оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді, Положення про Міністерство соціальної політики України, Положення про управління праці та соціального захисту населення та з метою удосконалення організації повноцінного оздоровлення, відпочинку дітей і учнівської молоді в м. Умань.

Одним із найважливіших завдань нашої держави в забезпеченні соціального захисту дитинства, турботі про здоров'я дітей є реалізація конституційного права дітей на оздоровлення та відпочинок. Водночас, спостерігається стійка тенденція до погіршення здоров'я дітей.

Станом на 01.01.2021 року в місті мешкає 8363 дітей шкільного віку, в тому числі 57 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 226 дітей з інвалідністю, 890 дітей з багатодітних та 235 дітей з малозабезпечених сімей, 1295 дітей, які перебувають на диспансерному обліку, 64 дитини, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи та 4 дитини, один із батьків яких загинув у районі проведення антитерористичної операції.

Оздоровлення та відпочинок дітей і учнівської молоді під час літніх канікул не тільки сприятиме зміцненню здоров'я та поновленню сил перед початком нового навчального року, а й сприятиме розвитку дитини, реалізації її творчих здібностей, формуванню здорового способу життя.

Терміни, які застосовуються в Програмі, вживаються в значенні, наведеному в статті 1 Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей».

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма, обґрунтування необхідності її розв'язання

На території міста в 2019 році працювали 22 дитячих заклади з оздоровлення і відпочинку, з них 1 – санаторного типу, 21 – з денним перебуванням. Влітку 2020 року було заплановано організувати роботу 21 табору з денним перебуванням у закладах загальної середньої та позашкільної освіти міста. Проте, відповідно до Постанов державного санітарного лікаря України від 02.06.2020 р. № 32 «Про внесення змін до Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів у закладах громадського харчування на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби COVID–19» та від 30.07.2020 р. № 43 «Про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби COVID–19» функціонування цих таборів, на період карантину було заборонено, тому працював лише літній оздоровчий табір санаторного типу „Мрія”.

В 2021 році, є нагальна потреба створення позаміського інклюзивного оздоровчо – реабілітаційного центру для дітей та підлітків на базі переданих у власність територіальній громаді приміщень в с. Дмитрушки – 2 та на базі змішаного типу «Буг» с. Ставки Бершадського району Вінницької області для збільшення кількості дітей, охоплених оздоровленням.

Крім збільшення фінансування на оздоровлення дітей і учнівської молоді, постало питання про покращення матеріально–технічної бази оздоровчих закладів міста, про фінансування заходів, спрямованих на підготовку медичного та педагогічного персоналу для оздоровчих закладів та поліпшення виховної роботи, розробку та втілення нових масових програм оздоровлення і відпочинку дітей і учнівської молоді.

III. Мета та основні завдання Програми

Метою Програми є забезпечення якості та доступності послуг з оздоровлення та відпочинку, організація реабілітації дітей з інвалідністю, запобігання інвалідизації дітей, збереження, удосконалення та розвиток мережі дитячих оздоровчих закладів, створення в них безпечних умов перебування та збільшення кількості дітей, охоплених послугами з оздоровлення та відпочинку.

Досягнення поставленої мети буде здійснюватись шляхом покращення умов оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку; впровадження інноваційних форм у навчально–культурні програми цих закладів; вироблення ефективних механізмів забезпечення оздоровчими послугами максимальної кількості дітей і учнівської молоді, в першу чергу тих, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки.

Основні завдання Програми:

8) покращення якості оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді, збільшення кількості дітей, охоплених організованими формами оздоровлення та відпочинку, в першу чергу тих, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки;

9) відкриття позаміського інклюзивного оздоровчо – реабілітаційного центру для дітей та підлітків на базі приміщень в с. Дмитрушки–2;

10) поліпшення інформаційного, науково–методичного, матеріально–технічного забезпечення діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку та підвищення їх престижу;

11) зміцнення та підвищення кваліфікації кадрового потенціалу дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

12) розвиток творчих здібностей дітей та молоді, формування здорового способу життя та патріотичне виховання;

13) удосконалення роботи Центру дозвілля та відпочинку дітей шкільного віку «Барвограй»;

14) покращення стану здоров'я та фізичного розвитку дитячого населення.

IV. Фінансове забезпечення Програми

Програма реалізовується за рахунок коштів бюджетів різних рівнів, коштів підприємств, установ, організацій, професійних спілок та інших джерел, не заборонених законодавством, на умовах співробітництва територіальних громад.

Заходи з літнього оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, здійснюватимуться за рахунок коштів державного, обласного, міського бюджетів, коштів, направлених на утримання об'єктів спільного користування та інших джерел, не заборонених законодавством.

Під час формування проекту міського бюджету передбачати асигнування на реалізацію Програми, виходячи із загального обсягу видатків, виділених управлінню праці та соціального захисту населення Уманської міської ради.

Передбачити кошти на виготовлення проектної документації для приміщення позаміського інклюзивного оздоровчо–реабілітаційного центру для дітей та підлітків в с. Дмитрушки – 2, провести капітальний ремонт, реконструкцію за рахунок міського бюджету, інвестиційних проектів,

житлово–комунального господарства та управління праці та соціального захисту населення.

Здійснити необхідні заходи, спрямовані на організацію матеріально–технічного забезпечення дитячих закладів оздоровлення і відпочинку для надання послуг з оздоровлення і відпочинку, що відповідають вимогам законодавства, у тому числі санітарного.

V. Механізм управління та контроль за виконанням Програми

Відповідно до пункту 71 Положення «Про Міністерство соціальної політики України», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 р. № 423 та Положення про управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради в новій редакції, затвердженого рішенням Уманської міської ради від 09.04.2021 року № 2–12/8 організація та координація заходів з оздоровлення та відпочинку дітей, передбачених Програмою, здійснюється управлінням праці та соціального захисту населення Уманської міської ради.

Відповідальні виконавці інформують про хід та результати виконання заходів Програми та надають пропозиції з удосконалення її реалізації управлінню праці та соціального захисту населення Уманської міської ради щорічно до 01 жовтня, а в літній оздоровчій період щомісячно до 15 числа (червень–вересень).

VI. Очікувані результати виконання Програми

Виконання програми дасть змогу:

1. Забезпечити рівні права кожної дитини на оздоровлення та відпочинок.
2. Створити оптимальні умови для безпечного та ефективного перебування дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку.

3. Охопити організованим оздоровленням та відпочинком максимальну кількість дітей та учнівської молоді протягом року та під час літніх канікул.

4. Надати якісні оздоровчі послуги, покращити стан здоров'я та фізичного розвитку дітей.

5. Здійснювати контроль за наданням якісних послуг в закладах оздоровлення та відпочинку.

6. Зміцнити матеріально–технічну базу дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

7. Розвинути мережу оздоровчих закладів санаторного типу, дитячих центрів, позаміських закладів оздоровлення та відпочинку, не допускати скорочення їх кількості, перепрофілювання та використання не за призначенням.

Виконання програми передбачає здійснення заходів з оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді на 2021–2025 роки (додаються).

VII. Заходи

з виконання міської Програми оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді на 2021 – 2025 роки

№ з/п	Найменування заходу	Джерело фінансування	Вартість (тис. грн.)	Строк виконання, роки	Відповідальні за виконання
1	2	3	4	5	6
Організація оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді м. Умань					
1.	Проводити засідання координаційної ради з оздоровлення, відпочинку, зайнятості дітей і учнівської молоді,	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення

	навчальні семінари з питань підготовки до літньої оздоровчої кампанії та підведення її підсумків		галузь, інших джерел, не заборонених законодавством		
2.	Передбачати кошти на оздоровлення дітей та забезпечити своєчасне фінансування видатків на оздоровлення дітей	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, фінансове управління
3.	Забезпечувати організованими формами відпочинку та оздоровлення максимальну кількість дітей пільгових категорій	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, відділ освіти
4.	Проводити комплексні комісійні перевірки дитячих закладів оздоровлення і відпочинку за участю всіх зацікавлених представників з	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Уманське управління Головного

	метою визначення готовності до роботи закладів в оздоровчу кампанію та дотримання санітарного законодавства та у сфері безпечності харчових продуктів.		заборонених законодавством		управління Держпродспо живслужби в Черкаській області
5.	Передбачати кошти щодо дотримання норм харчування, впровадження системи НАССР, придбання обладнання, інвентаря для впровадження оздоровчих технологій	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, відділ освіти
6.	Організувати роботу таборів з денним перебуванням на базі шкіл та забезпечити безкоштовним харчуванням дітей пільгових категорій, в тому числі дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи, дітей, один із батьків яких загинув у районі	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, відділ освіти

	проведення антитерористичних операцій, дітей осіб, визнаних учасниками бойових дій				
7.	Забезпечувати протягом літнього оздоровчого періоду безкоштовними путівками для оздоровлення в дитячих санаторіях, оздоровчих таборах дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з малозабезпечених, багатодітних сімей, дітей з інвалідністю, дітей, які перебувають на диспансерному обліку, дітей осіб, визнаних учасниками бойових дій, дітей, один із батьків яких загинув у районі проведення антитерористичних операцій, дітей внутрішньо переміщених осіб	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, відділ освіти, КНП «Уманський міський ЦПМСД»
8.	Забезпечувати	Бюджети	Бюджет Уманської	2021–2025	Управління

	фінансування роботи літнього оздоровчого табору санаторного типу «Мрія» для дітей пільгових категорій на базі Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Пролісок»	різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством		праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
9.	Забезпечувати надання організаційно-методичної допомоги дитячим таборам з денним перебуванням на базі шкіл з питань відпочинку та оздоровлення дітей	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, відділ освіти, відділ культури, Уманське управління Головного управління Держпродспоживслужби в Черкаській області
10.	Організовувати роботу Центру дозвілля та відпочинку дітей шкільного віку «Барвограй» в літній період: 1) підготувати	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних

	<p>дворові, спортивні майданчики для відпочинку дітей в літній період;</p> <p>2) організувати безкоштовне та пільгове відвідування музеїв, виставок для дітей, дендрологічного парку «Софіївка» та проїзду у міському транспорті;</p> <p>3) здійснювати широке залучення учнівської молоді до участі в туристичних походах і екскурсіях, спортивних змаганнях, художніх, музичних та інших творчих конкурсах та фестивалях;</p> <p>4) провести ремонтні роботи в приміщенні за адресою: вул.</p>		заборонених законодавством		<p>послуг Уманський державний педагогічний університет, Уманський гуманітарно-педагогічний коледж, відділ культури, відділ з питань фізичної культури, спорту та молодіжної політики, відділ освіти, волонтерські організації, відділ житлово-комунального господарства</p>
--	--	--	----------------------------	--	---

	Павлова, 55 в для проведення робочих засідань, зустрічей з волонтерами та студентами				
11.	Організовувати гурткову роботу в таборах з денним перебуванням силами позашкільних закладів та залучати працівників культури мистецтв, фізичної культури і спорту для створення в таборах об'єднань за інтересами, студій, гуртків	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонена законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Відділ освіти, відділ культури, відділ з питань фізичної культури, спорту та молодіжної політики
12.	Здійснювати оздоровлення дітей інших регіонів на умовах договору співробітництва з іншими територіальними громадами та за кошти батьків	Бюджети різних рівнів, батьківські кошти та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади, кошти інших територіальних громад, батьківські кошти та інші джерела, не заборонені законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення
Організація роботи щодо відкриття позаміського інклюзивного оздоровчо – реабілітаційного центру для дітей та підлітків на базі переданих у власність територіальній громаді приміщень в с. Дмитрушки – 2					

1.	Виготовлення проектно – кошторисної документації на реконструкцію будівлі по вул. Петропавлівській, 5 9а «Е» с. Дмитрушки – 2	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	260,0*	2021	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг, фінансове управління, відділ житлово–комунального господарства
2.	Встановлення електроопалення та ремонт електромереж, водо–каналізаційної системи, забезпечення цілодобовим постачанням води	Бюджети різних рівнів, інші джерела, не заборонені законодавством	690,0* 540,0* 110,0*	2021–2022	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг, фінансове управління, відділ житлово–комунального господарства
3.	Провести ремонтні роботи переданих приміщень: 1) заміна дверей,	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені	140,5*	2021– 2025	Управління праці та соціального захисту

	2) утеплення стін, 3) зовнішні та внутрішні оздоблювальні роботи	законодавством	410,5* 1200,0*		населення, Центр інтегрованих соціальних послуг, фінансове управління, відділ житлово-комунального господарства
4.	Обладнання адміністративно – лікувальної частини	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	180,0*	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, фінансове управління Центр інтегрованих соціальних послуг
5.	Капітальний ремонт приміщень харчоблоку та господарських споруд	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	2000,5*	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг, фінансове управління

6.	Придбання обладнання та інвентарю і дальні	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	360,5*	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг, фінансове управління
7.	Придбання автобуса на 28 місць	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	1736,0*	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
8.	Обладнання приміщень для дозвілля дітей: читального залу, бібліотеки з дитячою художньою та пізнавальною літературою, навчального класу, класу для проведення творчих майстерень та майстер-класів, танцювального залу, залу для репетицій	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	363,5*	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг, фінансове управління, громадські організації

	та культурно–масових заходів (закупівля меблів та інвентарю)				
9.	Забезпечити обладнання водного відділення	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2022–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг, фінансове управління
10.	Облаштування підсобних приміщень: пральні, сушки, кімнати для зберігання речей, інвентарю	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг, фінансове управління
11.	Обладнання спальних місць для дівчаток та хлопчиків окремо, кімнат гігієни	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших	2021	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих

			джерел, не заборонених законодавством		соціальних послуг, фінансове управління
12.	Облаштування території: 1) волейбольний, баскетбольний, футбольний майданчики; 2) дитячі бадмінтонні корти; 3) ігровий майданчик для дітей молодшого шкільного віку; 4) обладнання майданчику для іпотерапії; 5) огорожа території	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2022–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг, фінансове управління
13.	<i>Організувати роботу щодо внесення в Державний реєстр майнових об'єктів оздоровлення і відпочинку дітей позаміського інклюзивного оздоровчо-реабілітаційного центру для дітей та</i>	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2022–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг

	<i>підлітків</i>				
14.	<i>Проведення державної атестації дитячого закладу оздоровлення та відпочинку для позаміського інклюзивного оздоровчо-реабілітаційного центру для дітей та підлітків</i>	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2022–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
Організація роботи відділення реабілітації, оздоровлення і відпочинку змішаного типу «Буг» с. Ставки Бершадського району Вінницької обл.					
1.	Реконструкція системи електропостачання (збільшення потужності)	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	236,0*	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
2.	Проведення геологорозвідувальних робіт для визначення місця будівництва	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	180,0*	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення,

	альтернативного джерела водопостачання та виготовлення проектно-кошторисної документації				Центр інтегрованих соціальних послуг
3.	Обладнання адміністративної та лікувальної частини	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	180,0*	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
4.	Будівництво туалетів	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	26,0*	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
5.	Будівництво душових кімнат	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	36,6*	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
6.	Проведення	Бюджети		2021–2025	Управління

	ремонтних робіт в кімнатах відділення: 1) заміна вікон; 2) дверей; 3) поклейка шпалер, фарбування стелі та підлоги	різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	140,0* 80,0* 78,0*		праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
7.	Благоустрій території: 1) облаштування клумб; 2) работок; 3) альпійських гірок; 4) розчищення садку	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
8.	Придбання вуличних тренажерів	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
9.	Облаштування дитячого майданчика	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр

			галузь, інших джерел, не заборонених законодавством		інтегрованих соціальних послуг
10.	Облаштування зони відпочинку: 1) придбання альтанок; 2) садових гойдалок	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
11.	Розчищення пляжної зони: 1) завезення піску; 2) прилаштування поручня для спуску у воду для дітей і пенсіонерів; 3) придбання пляжного обладнання	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
12.	Ремонт будівлі харчоблоку, оснащення харчоблоку необхідним обладнанням	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг

13.	Придбання необхідного кухонного інвентарю	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
14.	Облаштування підсобних приміщень: пральні, сушки, кімнати для зберігання речей, інвентарю	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
15.	Реконструкція актового залу, оснащення його необхідним обладнанням: 1)телевізор; 2)музичний центр з караоке; 3) м'які стільці	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	Бюджет Уманської міської територіальної громади в межах виділених асигнувань на галузь, інших джерел, не заборонених законодавством	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
16.	Укладення угод з Уманським державним			2021–2025	Управління праці та соціального

	педагогічним університетом, Уманським гуманітарно-педагогічним коледжем та Уманським медичним коледжем для залучення студентів до роботи в відділенні, як проходження практики				захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг
17.	Придбання автобуса на 17 місць	Бюджети різних рівнів та інші джерела, не заборонені законодавством	1200,0*	2021–2025	Управління праці та соціального захисту населення, Центр інтегрованих соціальних послуг

* Вартість може бути змінено відповідно до індексу росту цін на момент проведення робіт та закупки обладнання.

Наказ від 05.05.2021 року №

70

ПОЛОЖЕННЯ

про відділення реабілітації, оздоровлення та відпочинку змішаного типу

«Буг»

Центру інтегрованих соціальних послуг управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради

м. Умань, 2021 рік

1. Загальні положення

1.1. Відділення реабілітації, оздоровлення та відпочинку змішаного типу «Буг» – (далі – Відділення) є структурним підрозділом Центру інтегрованих соціальних послуг управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради.

Відділення створене для забезпечення соціально–психологічної адаптації, реабілітації, оздоровлення, змістовного відпочинку, цікавого дозвілля, формування здорового способу життя, творчого і духовного розвитку сімей з дітьми, пенсіонерів, інвалідів, внутрішньо переміщених осіб, учасників АТО та їх сімей.

1.2. Відділення у своїй діяльності керується Конституцією України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про оздоровлення та відпочинок дітей», наказом Міністерства соціальної політики України від 26.05.2009 №196 «Про затвердження Типового положення про реабілітаційну установу змішаного типу для інвалідів і дітей–інвалідів», розпорядженнями центральних органів виконавчої влади, до сфери управління яких воно належить, рішеннями місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та цим Положенням.

2. Організаційно–правові засади діяльності

2.1. Відділення діє на основі цього положення, який затверджено наказом управління праці та соціального захисту населення.

2.2. Основним видом діяльності Відділення є організація реабілітації, оздоровлення, відпочинку та дозвілля з використанням природних умов на річці Південний Буг, в тому числі:

- створення необхідних умов, порядку і безпеки для реабілітації, оздоровлення, відпочинку та дозвілля;
- забезпечення відпочиваючих відповідним обладнанням;

- забезпечення умовами для самостійного готування їжі та харчування відпочиваючих;
- проведення культурно–масових заходів;
- надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), харчування (за бажанням), екскурсійних, розважальних, туристичних та інших послуг;
- надання місць для короткотермінового проживання в кімнатах так і місць для розташування палаток, як окремим громадянам так і туристичним групам;
- фізкультурно–оздоровча і спортивна діяльність.

2.3. Відділення забезпечує необхідні умови для реабілітації, повноцінного оздоровлення, змістовного відпочинку й дозвілля відпочиваючих.

2.4. Відділення працює сезонно, розміщується у власних стаціонарних приміщеннях в с. Ставки, Гайсинського району, Вінницької області. Терміни перебування відпочиваючих у відділенні реабілітації, оздоровлення та відпочинку визначаються з урахуванням місцевих природно–кліматичних умов, вимог Держаних санітарних правил і норм улаштування, утримання і організації режиму діяльності оздоровчих закладів.

2.5. У відділенні період оздоровчої зміни становить не менш як 21 день, а період відпочинкової зміни становить не менш як 14 днів.

2.6. Відділення приймає на реабілітацію, оздоровлення та відпочинок сім'ї з дітьми, пенсіонерів, інвалідів, внутрішньо переміщених осіб, учасників АТО та їх сім'ї не залежно від віку.

2.7. Прийняття відпочиваючих до відділення здійснюється на підставі направлення. Колективи підприємств, установ та організацій різних форм власності приймаються на реабілітацію, відпочинок та оздоровлення на договірних засадах.

3. Мета і завдання діяльності Відділення

3.1. Основною метою діяльності Відділення є забезпечення реабілітації, оздоровлення, змістовного відпочинку, цікавого дозвілля, формування здорового способу життя, патріотичного виховання дітей та молоді, творчого і духовного розвитку сімей з дітьми, пенсіонерів, інвалідів, внутрішньо переміщених осіб, учасників АТО та їх сімей.

3.2. Завдання діяльності Відділення:

- надання оздоровчих процедур та реабілітаційних послуг відповідно до віку та стану здоров'я клієнтів;
- надання соціально–психологічних послуг внутрішньо переміщеним особам із районів проведення АТО та окупованої території АР Крим, членам сімей військовослужбовців, які загинули в АТО, військовослужбовцям, які проходять службу в районах проведення АТО та сім'ям, які перебувають в складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги;
- організація змістовного дозвілля та відпочинку відповідно до віку та інтересів клієнтів;
- організація тематичних змін, в тому числі патріотичних;
- пропагування здорового способу життя та занять спортом.
- виховання шанобливого ставлення до історії, культурної спадщини та природи рідного краю.

4. Напрямки діяльності Відділення

4.1. Відділення організовує свою діяльність за такими напрямками:

Реабілітація, оздоровлення та відпочинок дітей:

- організація психологічної реабілітації ;
- організація і проведення масово–оздоровчих, фізкультурних і спортивних заходів;
- організація заходів по патріотичному вихованню;

- формування всебічно розвиненої особистості засобами фізичної культури і спорту;
- пропаганда здорового способу життя;
- зміцненню здоров'я, загартування організму;

Реабілітація, оздоровлення та відпочинок сімей з дітьми:

- організація психологічної реабілітації ;
- організація сімейного відпочинку з урахуванням інтересів дорослих і дітей;
- проведення культурно – масових заходів для дітей і дорослих;
- розробка та проведення розвиваючих програм дозвілля;
- створення фізкультурно–спортивних аматорських об'єднань, секцій та команд.

Реабілітація, оздоровлення та відпочинок інвалідів:

- організація фізкультурно–оздоровчої та спортивної роботи серед інвалідів, створення умов для реабілітації і зміцнення їхнього здоров'я, залучення до активного життя.

Реабілітація, оздоровлення та відпочинок внутрішньо переміщених осіб, учасників АТО та їх сімей:

- організація психологічної реабілітації ;
- організація відпочинку з використанням природних факторів, фізкультури, спорту і змістовного дозвілля;
- відновлення психічного здоров'я;
- презентації ігрових театралізованих програм, дітей внутрішньо переміщених осіб, дітей учасників АТО та дітей військовослужбовців, які загинули під час проведення антитерористичної операції.

Реабілітація, оздоровлення та відпочинок пенсіонерів

- організація психологічної реабілітації ;
- організація активного відпочинку;

- організація та проведення заходів для цієї категорії громадян соціально–культурного та оздоровчого спрямування;
- організація роботи гуртків за інтересами.

5. Управління відділенням та кадрове забезпечення

5.1. Керівництво Відділенням здійснює завідувач, який призначається і звільняється з роботи начальником управління праці та соціального захисту населення.

5.2. Директор Центру соціальних послуг здійснює контроль за оздоровчо–виховним процесом.

5.3. Завідувач відділення:

- готує та подає на затвердження директору Центру соціальних послуг:
 - календарний план роботи Відділення;
 - режим роботи;
 - правила внутрішнього розпорядку для відпочиваючих;
- організовує і контролює виконання наказів директора Центру соціальних послуг;
- подає пропозиції директору Центру соціальних послуг щодо підбору і розстановки кадрів;
- організовує оздоровчо–виховний процес, забезпечує створення належних умов для оздоровлення та відпочинку;
- забезпечує дотримання санітарно–гігієнічних та протипожежних норм і правил техніки безпеки;
- розробляє посадові інструкції працівників Відділення, забезпечує ознайомлення їх з умовами праці, правилами внутрішнього трудового розпорядку;
- організовує інструктаж працівників Відділення з техніки безпеки, профілактики травматизму, запобігання нещасним випадкам, дотримання санітарно–гігієнічних норм і правил, а також надання першої невідкладної допомоги;

- представляє інтереси відділення в усіх установах, організаціях на підприємствах;
- звітує перед директором Центру соціальних послуг про результати діяльності відділення;
- відповідає за допуск до роботи працівників, які своєчасно пройшли обов'язковий медичний огляд;
- відповідає за матеріальне, технічне забезпечення.

5.4. Працівники Відділення зобов'язані:

- дотримуватися вимог положення Відділення, виконувати правила внутрішнього розпорядку та посадові обов'язки;
- берегти життя та здоров'я клієнтів, захищати їх інтереси, пропагувати здоровий спосіб життя;
- виконувати накази й розпорядження завідувача Відділення, директора Центру соціальних послуг.

5.5. Працівники Відділення працюють згідно з графіком, затвердженим його керівником, з урахуванням вимог законодавства про працю.

5.6. Відділення співпрацює з Уманським гуманітарно–педагогічним коледжем ім. Т.Г. Шевченка, Уманським державним педагогічним університетом ім. П.Тичини та Уманським медичним коледжем і має на меті залучення студентів до роботи у Відділенні з зарахуванням їм роботи, як проходження практики.

5.6. Студенти, волонтери Відділення:

- дотримуються вимог Положення Центру;
- організують дозвілля: різноманітні ігри, розважальні програми, спартакіади, фестивалі та конкурси;
- захищають інтереси клієнтів, пропагують здоровий спосіб життя;
- виконують накази й розпорядження завідуючого Відділенням;
- працюють згідно з графіком, затвердженим директором Центру соціальних послуг.

6. Учасники процесу реабілітації, оздоровлення та відпочинку у Відділенні

6.1. До учасників процесу реабілітації, оздоровлення та відпочинку належать діти, їх батьки або інші законні представники, внутрішньо переміщені особи із районів проведення АТО та окупованої території АР Крим, члени сімей військовослужбовців, які загинули під час проведення АТО, військовослужбовців, які проходять службу в районах проведення АТО з родинами, пенсіонери, інваліди, представники професійних спілок та інших об'єднань громадян.

6.2. Учасники процесу реабілітації, оздоровлення та відпочинку мають право:

- на охорону життя, здоров'я і власного майна, повагу до їх гідності, вільне висловлювання власних поглядів і переконань;
- на кваліфіковану медичну допомогу в разі захворювання або травмування;
- самостійно обирати види діяльності, дозвілля, участь в освітніх, оздоровчих програмах та програмах відпочинку;
- отримувати зазначені в направленні послуги з оздоровлення та відпочинку, зокрема платні;
- на раціональне харчування (за згодою);
- звертатися до адміністрації Відділення для отримання інформації стосовно побуту, харчування, медичної допомоги, змісту оздоровчих програм та програм відпочинку.

Клієнти під час перебування у Відділенні зобов'язані виконувати правила внутрішнього розпорядку.

7.Фінансова діяльність Відділення

7.1.Діяльність Відділення фінансується за рахунок коштів, передбачених у міському бюджеті на реалізацію програм і заходів управління праці та соціального захисту населення, а також за рахунок інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.

ПОЛОЖЕННЯ
про літній оздоровчий табір
санаторного типу «Мрія»
Центру комплексної реабілітації
для дітей з інвалідністю «Пролісок»

Умань, 2021 рік

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інклюзивний соціально-реабілітаційний оздоровчий табір санаторного типу «Мрія» (далі – табір «Мрія») – є інклюзивним закладом Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Пролісок» (далі – Центр), метою діяльності якого є реалізація права кожної дитини на повноцінний відпочинок, оздоровлення, забезпечення змістовного дозвілля, задоволення інтересів і духовних запитів, розвиток здібностей, створення передумов для інтеграції у суспільство відповідно до індивідуальних потреб.

1.2. Табір «Мрія» призначений для оздоровлення та відпочинку дітей з інвалідністю, дітей-сиріт та позбавлених батьківського піклування, дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей, дітей, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, дітей з родин учасників АТО та інших категорій та не має на меті отримання прибутку.

1.3. Табір «Мрія» розміщується на території та в приміщеннях Центру, що відповідають безбар'єрній архітектурі, санітарно-гігієнічним, протипожежним вимогам, техніці безпеки, мають усі види комунального благоустрою.

1.4. Реабілітаційні та оздоровчі послуги дітям, які оздоровлюються в таборі «Мрія», також надаються в Реабілітаційному комплексі для людей з особливими потребами.

1.5. Табір «Мрія» у своїй діяльності керується Конституцією України, Законом України «Про оздоровлення та відпочинок дітей», іншими законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства соціальної політики України, Департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації, рішеннями виконавчого комітету Уманської міської ради, розпорядженнями міського голови, наказами та розпорядженнями управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради, іншими нормативно-правовими актами з питань оздоровлення дітей різних категорій та комплексної

реабілітації дітей з інвалідністю, Типовим положенням про дитячий заклад оздоровлення та відпочинку, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28.04.2009 р. №422, а також цим Положенням.

1.6. Табір «Мрія» Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Пролісок» є інклюзивним закладом санаторного типу, який створюється на період оздоровчого періоду як з денним, так і цілодобовим перебуванням дітей (за потребою), із зміною не менше 21 дня.

1.7. Місцезнаходження: 20300 Черкаська область, м. Умань, вул. Костельна, 12, тел. 3 00 78.

II. ЦІЛІ І ЗАВДАННЯ, ПРЕДМЕТ ДІЯЛЬНОСТІ ТАБОРУ «МРІЯ»

2.1. Мета табору – охоплення дітей організованою формою оздоровлення та відпочинку в літній період.

2.2. Завданнями дитячого оздоровчого табору «Мрія» є:

2.2.1. Проведення оздоровлення, виховної та реабілітаційної роботи відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів та здібностей дітей, з урахуванням їх віку, психофізичних особливостей, стану здоров'я з використанням різних форм роботи.

2.2.2. Пропаганда здорового способу життя.

2.2.3. Педагогічна, соціально–медична, психологічна реабілітація дітей.

2.2.4. Створення належних умов для повноцінного оздоровлення та відпочинку, розвитку творчих здібностей у дітей, занять фізичною культурою, розширення кругозору.

2.2.5. Добровільний вибір діяльності та дозвілля.

2.2.6. Вільне висловлювання поглядів, думок та переконань.

2.3. Діти, які перебувають у таборі «Мрія» повинні:

2.3.1. Дотримуватись правил внутрішнього розпорядку.

2.3.2. Підвищувати загальний культурний рівень, оволодівати уміннями, практичними навичками.

2.3.3. Дотримуватись морально–етичних норм.

2.3.4. Бережливо ставитись до державної власності.

2.4. В таборі «Мрія» організовується робота гуртків за інтересами.

ІІІ. ПОКАЗАННЯ ТА ПРОТИПОКАЗАННЯ ДЛЯ НАПРАВЛЕННЯ ДО ТАБОРУ «МРІЯ»

3.1. До табору «Мрія» приймаються за бажанням батьків, чи осіб, які їх замінюють, діти з інвалідністю, діти-сироти та позбавлені батьківського піклування, діти з малозабезпечених, багатодітних сімей та діти, постраждалі внаслідок Чорнобильської катастрофи, діти з родин учасників АТО та інші категорії.

3.2. Для направлення до табору «Мрія» батьки, чи особи, які їх замінюють, звертаються в управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради з заявою встановленого зразка та додають медичні довідки про обстеження на гельмінти, довідку з відміткою про епідеміологічне оточення, довідку від дерматолога та мають навички самообслуговування. Направлення дітей в табір «Мрія» здійснюється на підставі наказу керівника управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради.

3.2. Протипоказання до зарахування:

3.2.1. Гострі інфекційні захворювання до закінчення строку ізоляції.

3.2.2. Венеричні захворювання.

3.2.3. Всі захворювання в гострій чи заразній формі.

3.2.4. Виражені психічні розлади.

3.3. Відрахування з табору «Мрія» здійснюється за бажанням батьків, чи осіб, які їх замінюють.

ІV. ОХОРОНА ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ

4.1. Працівники табору «Мрія» несуть персональну відповідальність за збереження життя та здоров'я дітей, які відпочивають та оздоровлюються в ньому.

4.3. Табір «Мрія» забезпечує безпечно повноцінне харчування дітей відповідно до встановлених норм харчування, нормативних актів та згідно з затвердженим перспективним меню.

4.4.В приміщеннях табору постійно забезпечується санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим.

4.5. Для проведення дератизації, дезінфекції та дезінсекції укладається угода з організацією, яка відповідно до ліцензії надає такі послуги.

4.6. Керівник здійснює обов'язковий постійний контроль за якістю харчування дітей, дотриманням санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму, безпечними умовами відпочинку та оздоровлення, за проведенням роботи з формування здорового способу життя.

V. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ТАБОРУ «МРІЯ»

5.1. Керівництво табором «Мрія» здійснює директор Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Пролісок», який призначається начальником управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради.

5.2. Керівник табору «Мрія»:

5.2.1. Розробляє план роботи оздоровчого закладу.

5.2.2. Розробляє режим дня.

5.2.3.Забезпечує дотримання вимог щодо охорони життя і здоров'я дітей, санітарно-гігієнічних та протипожежних норм.

5.2.4. Розробляє правила внутрішнього розпорядку для працівників.

5.3.Здійснює контроль за оздоровчо-виховним процесом, забезпечує належні умови для оздоровлення та відпочинку дітей.

5.4.Звітує про результати діяльності закладу.

5.5.Відповідає за допуск до роботи працівників, які своєчасно пройшли обов'язковий медичний огляд.

5.6. Працівники табору «Мрія» проходять обов'язковий медичний огляд, інструктаж з техніки безпеки, профілактики травматизму, запобігання нещасним випадкам з дітьми, дотримання санітарно-гігієнічних правил та надання невідкладної долікарської допомоги.

5.7. Працівниками табору «Мрія» на період оздоровчого періоду є працівники Центру «Пролісок» згідно з штатним розписом, про що оформляється відповідний наказ.

5.8. Працівники дитячого оздоровчого закладу повинні дотримуватися Положення, виконувати правила внутрішнього розпорядку та посадові обов'язки.

5.9. Працівники дитячого оздоровчого закладу відповідають за життя та здоров'я дітей, захищають їх інтереси, пропагують здоровий спосіб життя.

5.10. Працівники табору «Мрія» працюють згідно з графіком, затвердженим його керівником, з урахуванням вимог законодавства про працю.

VI. ФІНАНСОВА І ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ТАБОРУ «МРІЯ»

6.1. Управління та фінансова діяльність здійснюється за рахунок коштів міського бюджету та інших джерел не заборонених чинним законодавством.

6.2. Фінансово-господарська діяльність табору «Мрія» здійснюється відповідно до кошторисних призначень та штатного розпису Центру, затверджених в установленому порядку.

6.3. Для розвитку матеріально-технічної бази, благоустрою, культурно-виховної роботи може використовуватись допомога підприємств, організацій, релігійних конфесій, благодійних організацій.

6.4. Перед початком оздоровчого періоду управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради забезпечує наявність наказу про відкриття табору «Мрія», акту про готовність закладу, інструкцій

з техніки безпеки, профілактики травматизму і попередження нещасних випадків з дітьми, протипожежної безпеки тощо.

VII. КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ТАБОРУ «МРІЯ»

7.1. Контроль за якістю надання оздоровчих послуг здійснює управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради.

7.2. Перевірка роботи і ревізія фінансово–господарської діяльності табору «Мрія» здійснюється відповідно до чинного законодавства України.

Наказ від 05.05.2021 року №

70

ПОЛОЖЕННЯ
про Центр дозвілля та відпочинку
для дітей шкільного віку
«Барвограй»

Центру інтегрованих соціальних послуг управління праці та
соціального захисту населення Уманської міської ради

м. Умань, 2021 рік

1. Загальні положення

1.1. Центр дозвілля та відпочинку дітей шкільного віку «Барвограй» (далі – Центр) спільний соціальний проект управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради та Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини створений в Центрі інтегрованих соціальних послуг.

Центр «Барвограй» охоплює дозвіллям та відпочинком дітей віком від 6 до 17 років.

1.2. Центр здійснює свою діяльність на території міста Умань відповідно до Закону України «Про охорону дитинства», «Про позашкільну освіту», «Про оздоровлення та відпочинок дітей» та цього Положення.

1.3. Центр співпрацює з Уманським гуманітарно–педагогічним коледжем ім. Т.Г. Шевченка, Уманським державним педагогічним університетом ім. П.Тичини та Уманським медичним коледжем має на меті залучення студентів волонтерами до роботи в Центрі.

2. Мета і завдання діяльності

2.1. Основною метою діяльності Центру є забезпечення необхідних умов для змістовного відпочинку, цікавого дозвілля, формування здорового способу життя, творчого і духовного розвитку.

2.2. Завдання діяльності Центру:

- організація культурного та змістовного дозвілля;
- організація змістовних тематичних змін;
- виховання шанобливого ставлення до історії, культурної спадщини та природи рідного краю;
- пропагування здорового способу життя та занять спортом;
- виховання поваги до праці та трудової діяльності.

3. Напрямки діяльності Центру

3.1. Центр організовує свою діяльність за такими напрямками: спортивно–масовий, культурно–дозвільна діяльність, соціальний та навчальний напрямок.

Спортивно–масовий напрямок:

- організація і проведення масово–оздоровчих, фізкультурних і спортивних заходів під гаслом: «Спорт для всіх»;
- формування всебічно розвиненої особистості засобами фізичної культури і спорту;
- пропаганда здорового способу життя;
- створення фізкультурно–спортивних аматорських об'єднань, секцій та команд;
- зміцненню здоров'я, загартування організму;

Культурно–дозвільна діяльність:

- реалізація театралізованих ігрових програм;
- розробка та проведення розвиваючих програм дозвілля;
- організація розважальних програм;
- організація тематичних змін;
- впровадження культурно–дозвільних проектів та програм для різновікових категорій дітей.

Соціальний напрямок:

- проведення інформаційно–просвітницької роботи, розповсюдження соціальної реклами;
- залучення дітей незахищених соціальних категорії до участі у масових та загальноміських заходах;
- презентації ігрових театралізованих програм, концертів для дітей–інвалідів, дітей з сімей, які перебувають в складних життєвих обставинах, дітей внутрішньо переміщених осіб, дітей військовослужбовців, які загинули під час проведення антитерористичної операції.

Навчальний напрямок:

- розробка програм та складання тематичних планів відпочинкових заходів та дозвілля;
- організація роботи гуртків за інтересами.

3.2. Керівник Центру з залученням викладачів з Уманського гуманітарно–педагогічного коледжу ім. Т.Г. Шевченка та Уманського державного педагогічного університету ім. П.Тичини організовує методичну роботу:

- семінари з організації дозвілля та відпочинку дітей, спортивних заходів «Спорт для всіх»;
- проведення майстер–класів та семінарів з ігрової та дозвільної діяльності для фахівців соціальної роботи, волонтерів;
- випуск презентаційних буклетів, методичних збірок та poradників.

4. Учасники Центру

4.1. Центр забезпечує організацію відпочинку дітей шкільного віку за місцем їх проживання, на території спортивних та ігрових майданчиків, в скверах та парках.

4.2. Центр веде пропаганду здорового способу життя, забезпечує дітям:

- належні умови для повноцінного відпочинку, розвитку їхніх творчих здібностей, заняття фізичною культурою, природоохоронною та краєзнавчою роботою, суспільно–корисною працею;
- добровільний вибір діяльності та дозвілля;
- захист життя та здоров'я;
- вільне висловлювання поглядів думок та переконань.

4.3. Центр працює за графіком роботи, який розробляє відділ координації надання соціальних послуг, затверджує начальник управління праці та соціального захисту населення та погоджує директор Центру інтегрованих соціальних послуг міста Умані.

4.4. Керівництво Центром «Барвограй» здійснює директор Центру інтегрованих соціальних послуг міста Умані.

4.5. Керівник Центру:

- координує роботу фахівців із соціальної роботи, волонтерів відповідно до плану, забезпечує належні умови для відпочинку дітей;
- організовує інструктаж працівників Центру з техніки безпеки, профілактики травматизму, попередження нещасних випадків з дітьми, дотримання санітарно–гігієнічних норм і правил, а також надання невідкладної долікарської допомоги;
- звітує перед начальником управління праці та соціального захисту населення про результати діяльності Центру;

4.5. Фахівці із соціальної роботи, волонтери Центру:

- дотримуються вимог Положення Центру;
- проводять заходи з дітьми 5 разів на тиждень, попередньо розмістивши оголошення по мікрорайонах міста;
- організовують різноманітні ігри, розважальні програми, спартакіади, фестивалі та конкурси, що сприятиме активному відпочинку дітей;
- захищають інтереси дітей, пропагують здоровий спосіб життя;
- виконують накази й розпорядження керівника Центру, начальника управління праці та соціального захисту населення;
- працюють згідно з графіком, затвердженим начальником управління праці та соціального захисту населення та погодженим директором Центру інтегрованих соціальних послуг міста Умані.

ДОДАТКИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 26 серпня 2020 р. № 783

Київ

Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ

№ 1049 від 04.11.2020

№ 1158 від 25.11.2020

№ 697 від 07.07.2021}

Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Утворити Національну соціальну сервісну службу України як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра соціальної політики і який реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, захисту прав дітей, здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та за дотриманням прав дітей.

{Пункт 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1049 від 04.11.2020}

1^а. Ліквідувати Державну соціальну службу.

{Постанову доповнено пунктом 1^а згідно з Постановою КМ № 1049 від 04.11.2020}

2. Утворити як юридичні особи публічного права територіальні органи Національної соціальної сервісної служби за переліком згідно з додатком.

3. Затвердити Положення про Національну соціальну сервісну службу України, що додається.

4. Установити, що Національна соціальна сервісна служба є правонаступником майна, прав та обов'язків Державної соціальної служби, що ліквідується.

{Пункт 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1049 від 04.11.2020}

5. Розмістити Національну соціальну сервісну службу на умовах оренди за адресою: м. Київ, вул. Еспланадна, 8/10.

6. Внести до постанов Кабінету Міністрів України зміни, що додаються.

7. Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.

8. Фонду державного майна забезпечити укладення з Національною соціальною сервісною службою договору оренди на умовах, передбачених для бюджетних організацій, з відшкодуванням балансоутримувачу фактичних витрат, пов'язаних з утриманням.

9. Міністерству соціальної політики, іншим центральним органам виконавчої влади у шестимісячний строк привести акти Кабінету Міністрів України та власні нормативно-правові акти у відповідність з цією постановою.

10. Ця постанова набирає чинності з дня її опублікування, крім пункту 2 постанови, який набирає чинності з 1 січня 2021 р., та пункту 7 постанови, пункту 5 змін, затверджених цією постановою, які набирають чинності одночасно з актом Кабінету Міністрів України про можливість забезпечення виконання Національною соціальною сервісною службою своїх повноважень і функцій.

{Пункт 10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1158 від 25.11.2020}

Прем'єр-міністр України

Д.ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України

від 26 серпня 2020 р. № 783

ПЕРЕЛІК

**територіальних органів Національної соціальної
сервісної служби**

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Вінницькій області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Волинській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Донецькій області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Дніпропетровській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Житомирській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Закарпатській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Запорізькій області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби в Івано-Франківській області

{Абзац дев'ятий виключено на підставі Постанови КМ № 697 від 07.07.2021}

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Кіровоградській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Луганській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Львівській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Миколаївській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби в Одеській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Полтавській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Рівненській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Сумській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Тернопільській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Харківській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Херсонській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Хмельницькій області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Черкаській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Чернівецькій області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Чернігівській області

Головне управління Національної соціальної сервісної служби у м. Києві та Київській області

{Перелік із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 697 від 07.07.2021}

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 26 серпня 2020 р. № 783

ПОЛОЖЕННЯ

про Національну соціальну сервісну службу України

1. Національна соціальна сервісна служба України (Нацсоцслужба) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра соціальної політики і який реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, захисту прав дітей, здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та за дотриманням прав дітей.

2. Нацсоцслужба у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України, постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства.

3. Основними завданнями Нацсоцслужби є:

- 1) реалізація державної політики у сфері соціального захисту населення з питань:
 - надання соціальних послуг та провадження соціальної роботи;
 - соціальної підтримки сім'ї, соціального захисту бездомних осіб;
 - соціальної адаптації осіб, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, а також звільнених від подальшого відбування зазначених видів покарання;
 - запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, торгівлі людьми;
 - забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
 - захисту прав депортованих за національною ознакою осіб, які повернулися в Україну;
 - соціального захисту осіб з інвалідністю, осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, внутрішньо переміщених осіб, ветеранів праці, ветеранів військової служби, жертв нацистських переслідувань, дітей війни, жертв політичних репресій;
 - соціального захисту ветеранів війни, осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» в частині

організації виплати їм разової грошової допомоги, соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби:

волонтерської діяльності;

активного та здорового довголіття, подолання негативних наслідків старіння;

2) реалізація державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, усиновлення та захисту прав дітей;

3) реалізація державної політики у сфері здійснення державного контролю:

за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки (державна допомога, пільги, житлові субсидії та інші виплати, що здійснюються за рахунок коштів державного бюджету, соціальні послуги);

за використанням коштів державного бюджету, виділених для надання соціальної підтримки, зокрема під час проведення перерахунку її розмірів у разі встановлення фактів надмірної виплати коштів або надання її з порушенням законодавства;

за дотриманням прав дітей;

4) в межах повноважень, визначених законом, методичне забезпечення та координація діяльності органів місцевого самоврядування, центрів надання адміністративних послуг у частині надання адміністративних послуг соціального характеру, організації соціальної роботи та надання базових соціальних послуг з урахуванням потреб жителів територіальної громади.

4. Нацсоцслужба для виконання визначених для неї завдань:

1) розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів міністерств з урахуванням практики застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції, та в установленому порядку подає їх Міністру соціальної політики;

2) забезпечує:

координацію діяльності структурних підрозділів місцевих держадміністрацій, виконавчих органів міських рад міст обласного значення, сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад з питань соціального захисту населення щодо організації роботи з надання соціальних послуг сім'ям (особам), які перебувають у складних життєвих обставинах, особам похилого віку, особам з інвалідністю, бездомним особам і безпритульним дітям, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа, іншим соціально вразливим верствам населення;

методичний супровід структурних підрозділів місцевих держадміністрацій, виконавчих міських рад міст обласного значення, сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад з питань соціального захисту населення у частині

виплати державних допомог, пільг, житлових субсидій та інших виплат, що проводяться за рахунок державного бюджету;

{Підпункт 2 пункту 4 в редакції Постанови КМ № 1158 від 25.11.2020}

3) з питань сім'ї:

проводить аналіз матеріального становища сімей, оцінює ефективність їх соціальної підтримки;

організовує і проводить роботу з формування відповідального батьківства, підтримки сімей з дітьми (шляхом виконання програм «пакунок малюка», «муніципальна няня»);

{Абзац третій підпункту 3 пункту 4 в редакції Постанови КМ № 1158 від 25.11.2020}

організовує і проводить інформаційно–роз'яснювальну роботу з питань реалізації державної політики щодо сім'ї, популяризації інституту сім'ї, посилення мотивації до реєстрації шлюбу та відповідального батьківства, здорового способу життя, поширення інформації про права та послуги для сімей;

проводить аналіз стану дотриманням вимог законодавства щодо соціального захисту сімей;

забезпечує управління системою соціальної роботи, зокрема:

– здійснює контроль та організаційно–методичне забезпечення щодо надання соціальної підтримки та соціальних послуг, зокрема через центри надання адміністративних послуг, молодим сім'ям, сім'ям (особам), які перебувають у складних життєвих обставинах, багатодітним сім'ям, сім'ям опікунів, піклувальників, прийомним сім'ям, дитячим будинкам сімейного типу, сім'ям патронатних вихователів, особам з числа дітей–сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

– забезпечує здійснення заходів щодо надання консультативної допомоги та соціально–психологічної підтримки батькам у виконанні батьківських обов'язків, популяризації сімейних традицій, формування ненасильницької моделі виховання дітей та спілкування, формування взаємної відповідальності родинних поколінь;

– сприяє забезпеченню здійснення заходів щодо виявлення сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг; забезпечує соціальний супровід прийомних сімей, сімей патронатних вихователів, дитячих будинків сімейного типу;

{Абзац десятий підпункту 3 пункту 4 виключено на підставі Постанови КМ № 1158 від 25.11.2020}

– забезпечує надання послуг з використанням електронних сервісів;

4) з питань захисту прав дітей:

забезпечує збір, узагальнення статистичної звітності щодо дотримання прав дітей, у тому числі дітей–сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа, дітей з інвалідністю;

проводить аналіз стану дотримання прав дітей, у тому числі дітей–сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа;

узагальнює відомості щодо проблемних питань в системі охорони дитинства з подальшою передачею інформаційно–аналітичних матеріалів до Мінсоцполітики;

забезпечує координацію реалізації положень Конвенції ООН про права дитини, інших міжнародних документів, ратифікованих Україною;

проводить інформаційно–роз'яснювальну роботу та консультації з питань застосування законодавства у сфері захисту прав дітей;

забезпечує здійснення контролю за дотриманням прав дітей у закладах, які здійснюють інституційний догляд і виховання дітей, у спеціальних установах для дітей відповідно до Закону України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», інших закладах соціального захисту дітей; у сім'ях опікунів, піклувальників, прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу, сім'ях патронатних вихователів;

надає в установленому порядку громадянам України, іноземцям та громадянам України, які проживають за межами України, – кандидатам в усиновлювачі інформацію про дітей, які можуть бути усиновлені, а також направлення для знайомства з дитиною за місцем її проживання;

вносить до системи централізованого обліку дані про дітей–сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які можуть бути усиновлені, а також про іноземців та громадян України, які проживають за межами України, – кандидатів в усиновлювачі та про дітей, усиновлених ними;

видає іноземцям та громадянам України, які проживають за межами України, – кандидатам в усиновлювачі згоду на усиновлення дитини для подання до суду або відмову в усиновленні дитини;

веде облік дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, дітей–сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, усиновлених дітей, а також дітей, влаштованих до прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей патронатних вихователів, закладів, які здійснюють інституційний догляд і виховання дітей;

проводить роботу із захисту прав дітей, запобігання дитячій безпритульності та бездоглядності, організації соціально–психологічної реабілітації найбільш уразливих категорій дітей;

проводить координаційно–аналітичну роботу, пов’язану з діяльністю центрів соціальних служб, соціальних гуртожитків для дітей–сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, центрів соціально–психологічної реабілітації дітей, центрів соціальної підтримки дітей та сімей, притулків для дітей, центрів соціально–психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями; дитячих будинків–інтернатів, малих групових будинків, дитячих будинків сімейного типу, прийомних сімей, сімей патронатних вихователів, інших закладів для дітей;

сприяє розвитку сімейних форм виховання, влаштуванню дітей–сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у дитячі будинки сімейного типу, прийомні сім’ї, передачі таких дітей під опіку, піклування, на усиновлення, влаштуванню дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у сім’ї патронатних вихователів;

організовує в межах повноважень, передбачених законом, оздоровлення та відпочинок дітей;

здійснює в межах повноважень, передбачених законом, координацію діяльності організацій/установ, що проводять роботу з виїзду груп дітей за кордон на оздоровлення та відпочинок; надає згоду на виїзд груп, до складу яких входять діти з різних регіонів України, в тому числі з районів проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях;

організовує в межах повноважень, передбачених законом, проведення державної атестації дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, надає їм відповідну методичну допомогу;

5) з питань соціальної роботи і надання соціальних послуг:

здійснює управління системою соціальної роботи та надання соціальних послуг, зокрема:

– аналізує та узагальнює питання щодо потреби населення в соціальних послугах, готує пропозиції щодо розвитку системи надання соціальних послуг;

– координує заходи з виявлення сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, надання їм соціальних послуг, забезпечення соціального супроводу таких сімей з дітьми;

– координує заходи щодо соціальної профілактики складних життєвих обставин;

– сприяє здійсненню заходів щодо пошуку кандидатів у прийомні батьки, батьки–вихователі, патронатні вихователі, їх первинного відбору, організації навчання для таких кандидатів;

– аналізує регіональні та місцеві програми в частині задоволення потреб осіб/сімей у соціальних послугах;

– проводить моніторинг та оцінювання якості надання соціальних послуг, оприлюднює їх результати;

– готує для місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування пропозиції щодо покращення соціальної роботи та надання соціальних послуг за результатами, зокрема, аналізу звітності виконання регіональних і місцевих програм, оцінювання якості надання соціальних послуг;

– забезпечує координацію діяльності місцевих держадміністрацій, виконавчих органів міських рад міст обласного значення, сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад, суб'єктів, що надають соціальні послуги, з питань організації надання соціальних послуг сім'ям/особам, які перебувають у складних життєвих обставинах (сім'ям з дітьми, особам похилого віку, особам з інвалідністю, бездомним особам і безпритульним дітям, а також особам, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, звільнені від подальшого відбування зазначених видів покарання (далі – звільнені особи), дітям–сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа, іншим соціально вразливим верствам населення);

{Абзац десятий підпункту 5 пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1158 від 25.11.2020}

координує діяльність регіональних центрів соціальних служб;

організовує та координує підвищення професійної компетентності/кваліфікації працівників, які надають соціальні послуги;

проводить збір, аналіз та поширення відповідно до законодавства інформації про надання соціальних послуг, успішний національний та міжнародний досвід надання соціальних послуг, організовує його впровадження;

проводить аналіз діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги;

забезпечує інформування населення про соціальні послуги, їх зміст, порядок надання;

здійснює контроль за дотриманням державних стандартів надання соціальних послуг;

б) з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі:

реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

забезпечує створення та функціонування Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі, здійснює повноваження держателя такого Реєстру;

забезпечує функціонування служб підтримки постраждалих осіб та здійснює контроль за їх діяльністю;

координує підготовку фахівців, які представляють суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

організовує та проводить загальнонаціональні соціологічні, правові, психолого–педагогічні та інші дослідження щодо домашнього насильства, його причин і наслідків;

збирає, аналізує і поширює відповідно до законодавства інформацію про домашнє насильство, удосконалює систему показників у формах державної статистичної звітності щодо запобігання та протидії домашньому насильству;

забезпечує проведення моніторингу ефективності законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству, практики його застосування, заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, надає методичну та практичну допомогу суб'єктам, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

готує та оприлюднює щорічний звіт про стан реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

веде облік даних про діяльність загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб на загальнодержавному рівні;

7) з питань запобігання та протидії торгівлі людьми:

забезпечує виконання Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми;

проводить аналіз діяльності суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми;

координує та контролює діяльність закладів, що надають допомогу особам, які постраждали від торгівлі людьми;

приймає рішення про встановлення/відмову у встановленні, продовження/відмову у продовженні, позбавлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми;

готує та оприлюднює щорічну доповідь про стан здійснення заходів у сфері протидії торгівлі людьми;

проводить заходи, спрямовані на усунення передумов торгівлі людьми;

8) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків:

бере участь у розробленні заходів, спрямованих на забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства;

готує пропозиції щодо формування Національного плану дій стосовно впровадження гендерної рівності;

узагальнює виконання державних програм з питань гендерної рівності;

здійснює в межах повноважень, передбачених законом, контроль за дотриманням гендерної рівності під час вирішення кадрових питань у центральних і місцевих органах виконавчої влади;

організовує навчання державних службовців з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

готує разом з іншими центральними органами виконавчої влади науково обґрунтовані пропозиції щодо забезпечення гендерної рівності;

організовує в установленому порядку проведення наукових та експертних досліджень з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

проводить моніторинг та узагальнює результати забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у різних сферах життя суспільства;

веде облік випадків дискримінації за ознакою статі, узагальнює інформацію про такі випадки, вносить пропозиції щодо їх усунення;

разом з іншими центральними органами виконавчої влади вживає заходів для скасування дискримінаційних норм, виявлених за результатами гендерно-правової експертизи законодавства;

9) з питань захисту прав депортованих за національною ознакою осіб, які повернулися в Україну:

здійснює заходи щодо організації прийому, облаштування та адаптації депортованих за національною ознакою осіб, які повернулися в Україну;

вивчає та аналізує проблеми депортованих за національною ознакою осіб, які повернулися в Україну, розробляє заходи щодо їх культурного та мовного розвитку;

приймає рішення про надання та позбавлення статусу депортованої особи;

сприяє діяльності органів виконавчої влади у сфері міжнародного співробітництва щодо розв'язання проблем депортованих осіб;

організовує та проводить роботу з фінансування заходів, спрямованих на облаштування депортованих осіб, які повернулися в Україну для постійного проживання, їх адаптацію та інтеграцію в українське суспільство;

вносить пропозиції щодо порядку відшкодування вартості проїзду і перевезення багажу депортованим особам до місця постійного проживання в Україні; надання їм одноразової матеріальної допомоги на завершення будівництва індивідуального житла; забезпечення житлом, збудованим або придбаним за рахунок бюджетних коштів; повернення майна або відшкодування його вартості депортованим особам або (у разі їх смерті) їх спадкоємцям;

організовує роботу з виплати передбачених законодавством відшкодувань і матеріальної допомоги депортованим особам;

здійснює інші заходи щодо забезпечення захисту прав депортованих осіб, які повернулися в Україну;

10) з питань соціального захисту осіб з інвалідністю, осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, ветеранів праці, ветеранів військової служби, жертв нацистських переслідувань, дітей війни та жертв політичних репресій, соціального захисту ветеранів війни, осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» в частині організації виплати їм разової грошової допомоги, соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби:

аналізує та узагальнює питання щодо потреби в забезпеченні осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю санаторно–курортним лікуванням, автомобілями, технічними та іншими засобами реабілітації, надання реабілітаційних послуг, виплати матеріальної допомоги, грошових компенсацій на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування, за самостійне придбання технічних та інших засобів реабілітації, замість санаторно–курортної путівки і вартості самостійного санаторно–курортного лікування, а також аналізує відповідність розмірів таких компенсацій фактичним витратам;

аналізує стан наповнення Централізованого банку даних з проблем інвалідності в частині забезпечення осіб з інвалідністю санаторно–курортними путівками, автомобілями, технічними та іншими засобами реабілітації, виплати грошових компенсацій на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування, за самостійне придбання технічних та інших засобів реабілітації, замість санаторно–курортної путівки та вартості самостійного санаторно–курортного лікування;

встановлює відповідність підприємств, що забезпечують осіб з інвалідністю технічними та іншими засобами реабілітації, а також надають послуги з післягарантійного ремонту таких засобів, кваліфікаційним вимогам, визначеним Мінсоцполітики;

організовує виплату щороку до 5 травня разової грошової допомоги ветеранам війни, особам, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

готує аналітичні матеріали з питань соціального захисту ветеранів праці, дітей війни, жертв нацистських переслідувань, жертв політичних репресій, осіб з інвалідністю та соціальної і професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби;

співпрацює з громадськими організаціями осіб з інвалідністю і ветеранів, проводить моніторинг заходів, здійснених такими організаціями, аналізує ефективність таких заходів;

аналізує разом з громадськими організаціями осіб з інвалідністю рівень доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних категорій населення об'єктів соціальної інфраструктури, а також вносить центральним і місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування пропозиції щодо створення безперешкодного середовища;

забезпечує проведення інформаційно–роз'яснювальної роботи та консультацій з питань застосування законодавства щодо соціального захисту осіб з інвалідністю;

забезпечує реалізацію положень Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю;

забезпечує збір, узагальнення статистичної та відомчої звітності щодо соціального захисту осіб з інвалідністю;

узагальнює відомості щодо проблемних питань соціального захисту осіб з інвалідністю та подає відповідні інформаційно–аналітичні матеріали до Мінсоцполітики;

проводить координаційно–аналітичну роботу, пов'язану з діяльністю реабілітаційних установ для осіб з інвалідністю;

організовує забезпечення осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю санаторно–курортним лікуванням, автомобілями, технічними та іншими засобами реабілітації, надання реабілітаційних послуг, виплату матеріальної допомоги, грошових компенсацій на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування, за самостійне придбання технічних та інших засобів реабілітації, замість санаторно–курортної путівки і вартості самостійного санаторно–курортного лікування;

організовує та координує роботу з визначення статусу громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;

організовує роботу з виплати передбаченої законодавством компенсації та допомоги громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;

забезпечує надання послуг із санаторно–курортного лікування особам з інвалідністю, громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;

організовує в межах повноважень, передбачених законом, безоплатне харчування дітей на радіоактивно забруднених територіях та виплату компенсації сім'ям на дітей, потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи;

проводить аналіз стану дотримання вимог законодавства щодо соціального захисту осіб з інвалідністю, громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи,

ветеранів праці, дітей війни, ветеранів військової служби, жертв нацистських переслідувань та політичних репресій;

11) з питань волонтерської діяльності:

вживає заходів для розвитку та популяризації волонтерської діяльності;

сприяє поширенню інформації про волонтерську діяльність;

поширює інформацію про стан виконання галузевих і регіональних програм сприяння волонтерській діяльності та її підтримки;

оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті наявну інформацію про організації та установи, що залучають для провадження своєї діяльності волонтерів, зокрема тих, які залучають іноземців та осіб без громадянства для провадження волонтерської діяльності на території України;

сприяє громадським об'єднанням та благодійним організаціям у забезпеченні волонтерської діяльності;

сприяє підтримці та розвитку міжнародного співробітництва з питань волонтерської діяльності, узагальнює і поширює практику роботи у відповідній сфері;

12) з питань активного та здорового довголіття, подолання негативних наслідків старіння:

координує організацію та проводить моніторинг здійснення заходів з питань активного та здорового довголіття, подолання негативних наслідків старіння;

забезпечує організаційно-методичний супровід діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо створення умов для підтримання здоров'я та активного довголіття, організації соціального обслуговування громадян похилого віку;

проводить інформаційно-роз'яснювальну роботу через засоби масової інформації, організовує проведення просвітницьких заходів з питань активного та здорового довголіття, подолання негативних наслідків старіння;

проводить аналіз стану виконання міжнародних зобов'язань з питань старіння населення;

13) з питань соціального захисту внутрішньо переміщених осіб:

узагальнює в межах повноважень статистичні дані щодо внутрішньо переміщених осіб;

забезпечує в межах повноважень проведення моніторингу виплати щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг внутрішньо переміщеним особам;

забезпечує координацію та методологічний супровід діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо соціального захисту внутрішньо переміщених дітей–сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, дотримання вимог законодавства під час встановлення опіки чи піклування над дітьми–сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, їх усиновлення, застосування інших передбачених законодавством форм влаштування дітей, проводить роботу із соціальної підтримки внутрішньо переміщених сімей з дітьми, над якими встановлено опіку чи піклування, прийомних сімей, сімей патронатних вихователів, дитячих будинків сімейного типу;

14) з питань соціального захисту бездомних осіб, соціальної адаптації звільнених осіб: організовує в межах повноважень роботу з профілактики бездомності, соціального захисту бездомних осіб та їх реінтеграції, здійснює координацію та моніторинг діяльності суб'єктів, що надають послуги бездомним особам;

забезпечує реалізацію державної політики щодо соціальної адаптації звільнених осіб; забезпечує розроблення відповідних планів заходів з метою реалізації державної політики щодо соціальної адаптації звільнених осіб;

здійснює загальну координацію соціального патронажу звільнених осіб;

проводить моніторинг стану адаптації звільнених осіб;

вживає заходів для підтримки підприємств, установ, організацій та фізичних осіб, що здійснюють соціальний патронаж;

15) з питань здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та за дотриманням прав дітей (в межах повноважень, визначених законом):

забезпечує методичний супровід діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та за дотриманням прав дітей;

затверджує щорічні плани проведення перевірок територіальними органами Нацсоцслужби структурних підрозділів з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських рад міст обласного значення, сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад, суб'єктів, що надають соціальні послуги, з питань:

– дотримання законодавства щодо соціального захисту населення, дотримання прав дітей;

– дотримання вимог Закону України «Про соціальні послуги»;

– достовірності відомостей, які вплинули на визначення права на соціальну допомогу/послугу та її розміру/обсягу;

– повноти особових справ отримувачів соціальної допомоги/послуг та достовірності наявних у них документів;

– використання коштів державного бюджету, спрямованих на виконання програм соціального захисту населення;

– ведення обліку надміру виплачених коштів державного бюджету соціальної підтримки внаслідок неправомірного надання та/або неправильного розрахунку розміру/обсягу соціальної допомоги;

– повернення сум коштів державного бюджету надміру виплаченої та/або наданої з порушенням законодавства соціальної допомоги;

– усунення порушень, виявлених під час перевірок;

– дотримання вимог щодо однакового застосування законодавства під час надання адміністративних послуг соціального характеру;

– дотримання строків та порядку надання адміністративних послуг соціального характеру;

забезпечує проведення планових і позапланових перевірок з питань, передбачених абзацами четвертим – тринадцятим підпункту 15 цього пункту, територіальними органами Нацсоцслужби структурних підрозділів районних, районних у мм. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських рад міст обласного значення, сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад, суб'єктів, що надають соціальні послуги, щодо правильності надання соціальної підтримки шляхом проведення соціального інспектування;

проводить позапланові перевірки у разі надходження інформації про можливі порушення порядку та строків надання адміністративних послуг соціального характеру;

використовує результати верифікації достовірності інформації, поданої фізичними особами для призначення соціальної підтримки, перевіряє достовірність інформації про отримувачів соціальної підтримки та правильність нарахування допомоги з урахуванням ступеня ризику наявності порушень;

проводить моніторинг та аналіз порушень законодавства щодо надання соціальної допомоги та дотримання державних стандартів соціальних послуг;

готує аналітичні звіти за результатами проведених перевірок та оприлюднює їх на офіційному веб-сайті Нацсоцслужби;

16) приймає (скасовує) рішення про надання державної допомоги підприємствам та організаціям громадських об'єднань осіб з інвалідністю у вигляді визначених

законодавством пільг з оподаткування, доцільність надання поворотної/безповоротної фінансової допомоги, позик, сприяє працевлаштуванню осіб з інвалідністю, веде облік надання такої допомоги та здійснює контроль за її використанням;

17) здійснює методичне забезпечення діяльності та в межах повноважень, визначених законом, координацію взаємодії центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, центрів надання адміністративних послуг з питань:

захисту прав дітей та організації роботи із запобігання дитячій бездоглядності;

опіки і піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, їх усиновлення, застосування інших передбачених законодавством форм влаштування дітей;

організації оздоровлення та відпочинку дітей;

соціального захисту бездомних осіб та їх соціально-психологічної реабілітації;

опіки і піклування над повнолітніми недієздатними особами та особами, дієздатність яких обмежена, їх соціального захисту;

запобігання та протидії домашньому насильству;

соціального захисту внутрішньо переміщених осіб;

підготовки та здійснення заходів із забезпечення захисту прав депортованих за національною ознакою осіб, які повернулися в Україну;

організації надання соціальної підтримки;

проведення соціальної роботи та надання соціальних послуг;

18) використовує інформаційні системи єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб; єдиної інформаційно-аналітичної системи соціального захисту та соціального обслуговування населення, а також на її базі єдиної інформаційно-аналітичної системи обліку та управління коштами соціальної сфери і пенсійного забезпечення з використанням електронної соціальної картки; централізованого банку даних з проблем інвалідності; єдиного електронного банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів; державного реєстру майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей, а також інші програмні ресурси;

19) проводить аналіз забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа; осіб з інвалідністю по зору та слуху; громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; військовослужбовців, звільнених у запас або відставку, що перебувають на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, в органах місцевого самоврядування; військовослужбовців, звільнених у

запас або відставку, для відселення їх із закритих та віддалених від населених пунктів військових гарнізонів;

20) організовує в установленому порядку проведення наукових та експертних досліджень з питань, що належать до компетенції Нацсоцслужби;

21) виконує функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління Нацсоцслужби;

22) розглядає звернення громадян з питань, пов'язаних з діяльністю Нацсоцслужби, її територіальних органів, підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління Нацсоцслужби;

23) проводить інформаційно-роз'яснювальну роботу через засоби масової інформації з питань, що належать до компетенції Нацсоцслужби;

24) сприяє розвитку міжнародного співробітництва з питань, що належать до компетенції Нацсоцслужби, вивчає, узагальнює та поширює досвід іноземних держав, бере участь у підготовці та укладенні міжнародних договорів, залученні та координації міжнародної технічної допомоги, представляє в установленому законодавством порядку інтереси України в міжнародних організаціях;

25) подає Мінсоцполітики узагальнені звіти, аналітичні матеріали, матеріали перевірок з питань, що належать до компетенції Нацсоцслужби, результати оцінювання якості наданих соціальних послуг;

26) здійснює інші повноваження, визначені законом.

5. Нацсоцслужба з метою організації своєї діяльності:

1) забезпечує в межах повноважень, визначених законом, здійснення заходів щодо запобігання та виявлення корупції, а також контроль за дотриманням антикорупційного законодавства в апараті Нацсоцслужби та її територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління; здійснює контроль за дотриманням правил етичної поведінки державних службовців Нацсоцслужби;

2) проводить добір кадрів в апарат Нацсоцслужби, на посади керівників та заступників керівників її територіальних органів, підприємств, установ, організацій, що належать до сфери її управління, організовує роботу з підготовки, спеціалізації та підвищення кваліфікації посадових осіб Нацсоцслужби та її територіальних органів;

3) забезпечує в межах повноважень, визначених законом, виконання завдань з мобілізаційної підготовки та мобілізаційної готовності держави;

4) організовує планово-фінансову роботу в апараті Нацсоцслужби, її територіальних органах, на підприємствах, в установах, організаціях, що належать до сфери її управління, проводить внутрішній аудит використання фінансових і матеріальних ресурсів та

здійснює відповідний контроль, забезпечує організацію та вдосконалення бухгалтерського обліку, ефективне і цільове використання коштів в установленому законодавством порядку;

5) організовує ведення діловодства та архівне зберігання документів в апараті Нацсоцслужби відповідно до встановлених правил;

6) організовує, координує та контролює діяльність територіальних органів Нацсоцслужби, підприємств, установ, організацій, що належать до сфери її управління, організовує їх взаємодію з державними органами та органами місцевого самоврядування;

7) надає територіальним органам Нацсоцслужби методичну і практичну допомогу щодо організації роботи, проводить перевірку виконання такої роботи;

8) забезпечує здійснення комплексу заходів, спрямованих на забезпечення дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, досягнення результатів відповідно до встановлених завдань, планів і вимог щодо діяльності Нацсоцслужби та її територіальних органів, підприємств, установ, організацій, що належать до сфери її управління;

9) проводить внутрішній аудит, спрямований на удосконалення системи управління, внутрішнього контролю, запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів, виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності Нацсоцслужби та її територіальних органів, підприємств, установ, організацій, що належать до сфери її управління;

10) забезпечує охорону державної таємниці відповідно до вимог режиму секретності, кіберзахист, технічний і криптографічний захист інформації та здійснює контроль за дотриманням цього режиму;

11) здійснює інші повноваження, визначені законом.

6. Нацсоцслужба для виконання визначених для неї завдань має право:

1) залучати фахівців центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також підприємств, установ, організацій (за погодженням з їх керівниками), науковців, представників організацій роботодавців, профспілок та інших інститутів громадянського суспільства (за згодою) для розгляду питань, що належать до компетенції Нацсоцслужби;

2) отримувати безоплатно в установленому порядку від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб інформацію, документи і матеріали, що стосуються питань діяльності Нацсоцслужби;

3) користуватися в установленому законодавством порядку відповідними інформаційними базами даних державних органів, державними, у тому числі урядовими системами зв'язку і комунікації, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами;

4) скликати наради, утворювати комісії та робочі групи, проводити наукові конференції, семінари з питань, що належать до її компетенції;

5) проводити безперешкодно перевірки діяльності структурних підрозділів місцевих держадміністрацій, органів місцевого самоврядування, що забезпечують надання соціальної підтримки, а також служб у справах дітей, суб'єктів, що надають соціальні послуги, а також перевірку інформації, наданої отримувачами соціальної підтримки;

6) отримувати від посадових осіб структурних підрозділів місцевих держадміністрацій, органів місцевого самоврядування, що забезпечують надання соціальної підтримки, служб у справах дітей, суб'єктів, що надають соціальні послуги, та отримувачів соціальної підтримки письмові пояснення щодо причин допущення порушень законодавства з питань надання соціальної підтримки;

7) вчиняти передбачені законом правочини, спрямовані на забезпечення виконання своїх функцій.

7. Нацсоцслужба здійснює свої повноваження безпосередньо та через утворені в установленому порядку територіальні органи.

8. Нацсоцслужба під час виконання визначених для неї завдань взаємодіє в установленому порядку з іншими державними органами, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, тимчасовими консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами, утвореними Кабінетом Міністрів України, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, громадськими спілками, профспілками та організаціями роботодавців, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також підприємствами, установами, організаціями.

9. Нацсоцслужба в межах повноважень, визначених законом, на основі та на виконання Конституції та законів України, актів Президента України, постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України, наказів Мінсоцполітики видає накази організаційно-розпорядчого характеру, організовує і контролює їх виконання.

10. Нацсоцслужбу очолює Голова, якого призначає на посаду та звільняє з посади Кабінет Міністрів України відповідно до законодавства про державну службу.

11. Голова Нацсоцслужби:

1) очолює Нацсоцслужбу, здійснює керівництво її діяльністю, представляє Нацсоцслужбу у відносинах з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями в Україні та за її межами;

2) організовує та контролює в межах своїх повноважень виконання в апараті Нацсоцслужби та її територіальних органах Конституції та законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, наказів Мінсоцполітики та інших міністерств з питань, що належать до компетенції Нацсоцслужби;

3) вносить Міністру соціальної політики пропозиції щодо забезпечення формування державної політики з питань, що належать до компетенції Нацсоцслужби, і розроблені Нацсоцслужбою проекти законів, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, наказів Мінсоцполітики, а також визначає позицію щодо проектів актів, розробниками яких є інші органи виконавчої влади;

4) подає Міністру соціальної політики для затвердження плани роботи Нацсоцслужби;

5) затверджує за погодженням з Міністром соціальної політики структуру апарату Нацсоцслужби;

6) забезпечує виконання Нацсоцслужбою наказів і доручень Міністра соціальної політики;

7) забезпечує взаємодію Нацсоцслужби із структурним підрозділом Мінсоцполітики, визначеним Міністром соціальної політики відповідальним за взаємодію з Нацсоцслужбою;

8) забезпечує дотримання встановленого Міністром соціальної політики порядку обміну інформацією між Мінсоцполітики і Нацсоцслужбою та своєчасність її подання;

9) звітує перед Міністром соціальної політики про виконання планів роботи Нацсоцслужби та визначених для неї завдань, про усунення порушень і недоліків, виявлених під час проведення перевірок діяльності Нацсоцслужби, її територіальних органів, а також про притягнення посадових осіб до відповідальності за допущені порушення;

10) розподіляє обов'язки між своїми заступниками;

11) затверджує положення про самостійні структурні підрозділи апарату Нацсоцслужби;

12) призначає на посади та звільняє з посад у порядку, передбаченому законодавством про державну службу, державних службовців апарату Нацсоцслужби (якщо інше не передбачено законом), укладає та розриває з ними контракти про проходження державної служби в порядку, передбаченому Кабінетом Міністрів України;

13) приймає на роботу та звільняє з роботи працівників апарату Нацсоцслужби в порядку, передбаченому законодавством про працю;

14) вносить Міністру соціальної політики пропозиції щодо утворення в межах граничної чисельності державних службовців та працівників Нацсоцслужби і коштів, передбачених на її утримання, а також щодо ліквідації/реорганізації Кабінетом Міністрів України територіальних органів Нацсоцслужби як юридичних осіб публічного права;

15) утворює в межах граничної чисельності державних службовців та працівників Нацсоцслужби і коштів, передбачених на її утримання, ліквідує, реорганізовує за погодженням із Кабінетом Міністрів України та Міністром соціальної політики територіальні органи Нацсоцслужби як структурні підрозділи апарату Нацсоцслужби;

16) призначає на посади та звільняє з посад відповідно до законодавства про державну службу керівників територіальних органів Нацсоцслужби та їх заступників;

17) утворює, ліквідує, реорганізовує підприємства, установи, організації, затверджує їх положення (статuti), в установленому порядку призначає на посади та звільняє з посад їх керівників, виконує в межах повноважень інші функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління Нацсоцслужби;

18) скасовує повністю або в окремій частині акти територіальних органів Нацсоцслужби;

19) забезпечує реалізацію державної політики щодо державної таємниці, контроль за її збереженням в апараті Нацсоцслужби;

20) вирішує в установленому порядку питання щодо заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців та працівників апарату Нацсоцслужби, керівників територіальних органів Нацсоцслужби, присвоює їм ранги державних службовців (якщо інше не передбачено законом);

21) вносить в установленому порядку подання щодо представлення державних службовців та працівників апарату Нацсоцслужби, її територіальних органів до відзначення державними нагородами України;

22) залучає державних службовців та працівників територіальних органів Нацсоцслужби, а також державних службовців та працівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій за домовленістю з їх керівниками до розгляду питань, що належать до компетенції Нацсоцслужби;

23) утворює комісії, робочі та експертні групи, скликає та проводить наради з питань, що належать до компетенції Нацсоцслужби;

24) підписує накази Нацсоцслужби;

25) дає в межах повноважень обов'язкові для виконання державними службовцями і працівниками апарату Нацсоцслужби, її територіальними органами доручення;

26) затверджує штатний розпис і кошторис територіальних органів Нацсоцслужби;

27) за погодженням з Мінфіном затверджує штатний розпис і кошторис апарату Нацсоцслужби;

28) затверджує за погодженням з Міністром соціальної політики структуру територіальних органів Нацсоцслужби;

29) приймає в установленому порядку рішення про розподіл бюджетних коштів, розпорядником яких є Нацсоцслужба;

30) здійснює інші повноваження, визначені законом.

12. Голова Нацсоцслужби має заступників, яких призначає на посаду та звільняє з посади Кабінет Міністрів України відповідно до законодавства про державну службу.

13. Для погодженого вирішення питань, що належать до компетенції Нацсоцслужби, обговорення найважливіших напрямів її діяльності у Нацсоцслужбі може утворюватися колегія.

Рішення колегії Нацсоцслужби можуть реалізовуватись шляхом видання відповідного наказу Нацсоцслужби.

Для розгляду наукових рекомендацій та проведення фахових консультацій з основних питань діяльності у Нацсоцслужбі можуть утворюватися інші постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи.

Рішення про утворення чи ліквідацію колегії, інших постійних або тимчасових консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів приймає Голова Нацсоцслужби, який затверджує кількісний та персональний склад таких органів, а також положення про них.

14. Гранична чисельність державних службовців та працівників Нацсоцслужби затверджується Кабінетом Міністрів України.

Структура апарату Нацсоцслужби затверджується Головою Нацсоцслужби за погодженням з Міністром соціальної політики.

Штатний розпис і кошторис апарату Нацсоцслужби затверджується Головою Нацсоцслужби за погодженням з Мінфіном.

15. Нацсоцслужба є юридичною особою публічного права, використовує власну печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, власні бланки, рахунки в органах Казначейства.

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України

від 26 серпня 2020 р. № 783

ЗМІНИ,

що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України

1. Пункт 3 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини» (Офіційний вісник України, 2008 р., № 76, ст. 2561; 2017 р., № 95, ст. 2899; 2018 р., № 80, ст. 2674; 2020 р., № 57, ст. 1779), доповнити абзацами такого змісту:

«Для здійснення визначених законом повноважень щодо захисту прав дітей міські, районні у містах (у разі їх утворення), сільські, селищні ради об'єднаних територіальних громад забезпечують:

утворення служб у справах дітей;

роботу єдиного електронного банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів;

прийом від райдержадміністрацій особових справ дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа, які походять з відповідної територіальної громади, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах та проживають (перебувають) на території відповідної територіальної громади.".

{Пункт 2 виключено на підставі Постанови КМ № 1158 від 25.11.2020}

3. У додатку 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 р. № 85 «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів» (Офіційний вісник України, 2014 р., № 29, ст. 814; 2015 р., № 86, ст. 2882; 2020 р., № 2, ст. 70):

1) у позиції «Мінсоцполітики» цифри «405» і «405» замінити відповідно цифрами «335» і «335»;

2) позицію

«Держсоцслужба	50	50»		
----------------	----	-----	--	--

замінити такою позицією:

«Нацсоцслужба	120	120	1265*****	1265*****»;
---------------	-----	-----	-----------	-------------

3) доповнити додаток виноскою «*****» такого змісту:

«***** 3 1 січня 2021 р. за рахунок передачі не менш як 30 відсотків граничної чисельності працівників структурних підрозділів з питань соціального захисту населення облдержадміністрацій, не менш як 30 відсотків працівників служб у справах дітей облдержадміністрацій та загальної чисельності державних соціальних інспекторів райдержадміністрацій станом на 1 січня 2020 року.».

4. У схемі спрямування і координації діяльності центральних органів виконавчої влади Кабінетом Міністрів України через відповідних членів Кабінету Міністрів України, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» (Офіційний вісник України, 2014 р., № 74, ст. 2105; 2019 р., № 86, ст. 2898):

1) абзац двадцять другий розділу II викласти в такій редакції:

«Національна соціальна сервісна служба України»;

2) абзац другий розділу III викласти в такій редакції:

«Національна соціальна сервісна служба України».

5. У Положенні про Міністерство соціальної політики України, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 р. № 423 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 51, ст. 1655; 2019 р., № 4, ст. 154, № 12, ст. 414, № 74, ст. 2588; 2020 р., № 2, ст. 65, ст. 70):

1) абзац перший пункту 1 викласти в такій редакції:

«1. Міністерство соціальної політики України (Мінсоцполітики) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України і який забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері соціальної політики, загальнообов'язкового державного соціального та пенсійного страхування, соціального захисту населення, волонтерської діяльності, з питань сім'ї та дітей, оздоровлення та відпочинку дітей, усиновлення та захисту прав дітей, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, торгівлі людьми, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, надання соціальних послуг та проведення соціальної роботи, соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби, захисту прав депортованих за національною ознакою осіб, які повернулися в Україну, ветеранів праці, ветеранів війни, осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» в частині організації виплати їм разової грошової допомоги,

ветеранів військової служби, жертв нацистських переслідувань, дітей війни та жертв політичних репресій, пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню, здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки (державна допомога, пільги, житлові субсидії та інші виплати, що проводяться за рахунок державного бюджету, соціальні послуги) та за дотриманням прав дітей, а також забезпечує формування та реалізує державну політику щодо здійснення державного нагляду у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності в частині забезпечення відповідності законодавству рішень правління Фонду соціального страхування, державного регулювання та нагляду за дотриманням норм Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо призначення (перерахування) і виплати пенсій у солідарній системі та щодо взаємодії Пенсійного фонду України з Фондом соціального страхування, у сфері гуманітарної допомоги.»;

2) у пункті 3:

підпункти 1 і 2 викласти в такій редакції:

«1) забезпечення формування та реалізації державної політики:

у сфері соціальної політики, загальнообов'язкового державного соціального та пенсійного страхування, волонтерської діяльності, пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню;

у сфері соціального захисту населення, зокрема осіб з інвалідністю, ветеранів праці, жертв нацистських переслідувань, дітей війни та жертв політичних репресій, громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; ветеранів військової служби в частині пенсійного забезпечення;

у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» в частині організації виплати їм разової грошової допомоги;

з питань виплати передбаченої законодавством соціальної стипендії студентам (курсантам) державних закладів вищої освіти, які навчаються за денною формою за державним замовленням;

з питань надання пільг з оплати житлово-комунальних послуг, твердого палива і скрапленого газу, а також житлових субсидій;

з питань сім'ї та дітей, оздоровлення та відпочинку дітей, усиновлення та захисту прав дітей;

з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі;

з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

з питань запобігання та протидії торгівлі людьми;

з питань надання соціальних послуг та проведення соціальної роботи;

з питань соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби;

з питань захисту прав депортованих за національною ознакою осіб, які повернулися в Україну;

з питань забезпечення державних соціальних стандартів та державних соціальних гарантій для населення;

у сфері здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки (державна допомога, пільги, житлові субсидії та інші виплати, що проводяться за рахунок державного бюджету, соціальні послуги) та за дотриманням прав дітей;

2) забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері:

гуманітарної допомоги;

здійснення державного нагляду у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності в частині забезпечення відповідності законодавству рішень правління Фонду соціального страхування;

здійснення державного регулювання та нагляду за дотриманням норм Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо призначення (перерахування) і виплати пенсій у солідарній системі та щодо взаємодії Пенсійного фонду України з Фондом соціального страхування.»;

підпункт 3 виключити;

3) у пункті 4:

підпункти 29, 32, 33, 35 виключити;

підпункти 36–38 викласти в такій редакції:

«36) координує роботу центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій щодо імплементації та реалізації Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю;

37) сприяє роботі громадських організацій, у тому числі громадських організацій осіб з інвалідністю, залучає їх до співпраці та партнерства;

38) бере участь разом з іншими центральними органами виконавчої влади у формуванні державної політики щодо створення безперешкодного середовища для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;»;

підпункти 39, 40, 41¹, 45–51, 53, 56–60, 60¹–60⁴, 61–63, 66–74, 76–82, 85–92, 92¹, 93–95, 97, 98, 109 виключити.

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України

від 26 серпня 2020 р. № 783

ПЕРЕЛІК

постанов Кабінету Міністрів України, що втратили чинність

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 1070 «Про утворення Державної соціальної служби України» (Офіційний вісник України, 2019 р., № 2, ст. 35).

2. Пункти 1, 4 постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2019 р. № 1053 «Деякі питання Державної соціальної служби України» (Офіційний вісник України, 2020 р., № 2, ст. 70) та пункт 3 змін, затверджених зазначеною постановою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Албул І. В., Балдинюк О. Д., Бойко О. М. та ін. Актуальні проблеми соціальної роботи: теорія і практика: колективна монографія / за ред. Н. М. Коляди. Умань: Візаві, 2020. 234 с.
2. Быстрова Л.И., Галиханова Л.В., Крутицкая Е.В. Методические рекомендации по развитию сети волонтерских центров инклюзивного добровольчества. М.: Издательство РГСУ, 2018. 102 с.
3. Гончарова Т. В., Олійник Н. Я., Тараканова А. П. Оздоровчий заклад – центр виховної роботи з дітьми влітку. *Позакласний час*. 2004. Травень. № 9–10. С. 29–36.
4. Державний соціальний стандарт оздоровлення та відпочинку дітей. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0854-09#Text>
5. Доступність об'єктів соціокультурної інфраструктури для дітей та молоді з особливими освітніми потребами : навч.–метод. довід. / О. О. Кравченко, М. С. Міщенко, І. Г. Резніченко, К. О. Чупіна та ін. Умань : Візаві, 2020. 153 с.
6. Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-17#Text>
7. Инклюзия в детском отдыхе / В. В. Овчинников, Н. Г. Лосева, В. Д. Стронина, М. В. Вязовкина И. П. Зинькевич, И. Л. Костина, А. А. Чикин, К. Э. Комышанова, А. И. Рудицер, М. О. Генделева, Р. П. Яценко. М.: Аегитас, 2018. 180 с.
8. Історико–культурні, природно–заповідні та лікувально–оздоровчі об'єкти Черкащини крізь призму інклюзивного туризму : довідник / О. О. Кравченко, М. С. Міщенко, І. Г. Резніченко, К. О. Чупіна та ін. Умань : Візаві. 227 с.
9. Козырева В. П. Опыт создания инклюзивного лагеря. *Школьный логопед*. 2010. №1 (32). С. 69–73.

10. Концепції Державної соціальної програми оздоровлення та відпочинку дітей на період до 2025 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/524-2021-p#Text>
11. Кравченко О. О., Міщенко М. С., Резніченко І. Г. та ін. Інклюзивний оздоровчий літній табір: навч.-метод. довідник / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань: Візаві, 2021. 311 с.
12. Кравченко О. О., Коляда Н. М., Поліщук О. Р. Від різноманітності – до рівності : довідник професій крізь призму профорієнтації та професійної реабілітації людей з інвалідністю. Умань : Візаві, 2020. 281 с.
13. Кравченко О. О., Кривоколинська Н. М., Стрельченко Н. А., Каштан С. М. Каністерапія як інноваційний напрям соціально-психологічної реабілітації дітей з особливими освітніми потребами : монографія. Умань : Сочінський М. М., 2020. 224 с.
14. Матеріали к проекту «Организация психолого-педагогического сопровождения детей с ограниченными возможностями здоровья в условиях детского лагеря» (методические рекомендации). URL: <https://psy.su/psyche/projects/2158/>
15. Методичні рекомендації щодо організації літнього відпочинку дітей у 2013 році // Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 15.05.2013 № 1/9-321. URL: http://osvita.ua/legislation/pozashk_osv/35970/
16. Міська програма оздоровлення та відпочинку дітей і учнівської молоді на 2021–2025 роки від 30 квітня 2021 року № 7–13/8. URL: n-rada.gov.ua/index.php/dokumenty/proiektu-rishen-miskoi-rady/item/17406-pro-vnesennia-zmin-do-rishennia-umanskoj-miskoi-rady-vid-22102020-roku-2384-7-pro-misku-prohramu-ozdo.
17. Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року від 14 квітня 2021 р. № 366. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-p#Text>

18. Організація виховного процесу у дитячому закладі оздоровлення та відпочинку : навчально–методичний посібник / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; укладачі : Н.А. Коломієць, І.Г. Резніченко. Умань : ВІЗАВІ, 2020. 234 с.
19. Положення про відділення реабілітації, оздоровлення та відпочинку змішаного типу «БУГ» Центру соціальних послуг управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради. Наказ від 5.05.21. № 70. Умань, 2021. 6 с.
20. Положення про літній оздоровчий табір санаторного типу «Мрія» Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Пролісок». Умань, 2021. 5 с.
21. Положення про Центр дозвілля та відпочинку для дітей шкільного віку «Барвограй» Центру інтегрованих соціальних послуг управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради. Наказ від 5.05.21. № 70. Умань, 2021. 4 с.
22. Психологічний супровід і соціально–педагогічна робота в закладі освіти : теорія та практика : колективна монографія / І. В. Албул та ін. ; за ред. О. Д. Сафіна. Умань : Візаві, 2020. 395 с.
23. Резніченко І. Г. Формування професійної компетенції студентів педагогічних університетів як організаторів дитячого відпочинку в умовах табірної літа. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини* / гол. ред. Мартинюк М.Т. Умань : «Візаві», 2018. Вип. 1. С. 225–233.
24. Сафін О. Д., Кравченко О. О., Міщенко М. С. Збереження психічного здоров'я у фахівців інклюзивно–ресурсних центрів : монографія. Умань : Візаві, 2020. 212 с.;
25. Соціально–психологічна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами: інноваційні технології природотерапії : монографія / О. О. Кравченко, М. С. Міщенко, Н. В. Левченко та ін. Умань : Візаві, 2020. 144 с.;

26. Супроводжувач осіб з інвалідністю : навч.–метод. посіб. / О. О. Кравченко, М. С. Міщенко, Н. В. Левченко та ін.; МОН України, Уманський держ. пед. ун–т імені Павла Тичини. Умань : Візаві, 2020. 117 с.
27. Типове положення про дитячий заклад оздоровлення та відпочинку : затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2009 року № 422. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=422-2009-%EF>
28. Типові штатні нормативи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку: затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 16 квітня 2009 року № 1254. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0396-09#Text>
29. Третьяков И. Социальная группа – субкультура – личность: некоторые аспекты взаимодействия. *Сб. Системные исследования культуры.* СПб.,2006. С. 75–84.

Навчально-методичне видання

Кравченко О. О., Кучер Г.М., Резніченко І. Г.

**ДИТЯЧІ ЗАКЛАДИ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ:
ДОСВІД М. УМАНІ**

Навчально-методичний довідник

Формат 60×84 1/16. Тираж 100 пр. Ум. друк. арк. 15,9. Зам. № 1082.

Видавець і виготовлювач ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ»

03150, Київ, вул. Предславинська, 28

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 4131 від 04.08.2011 р.